

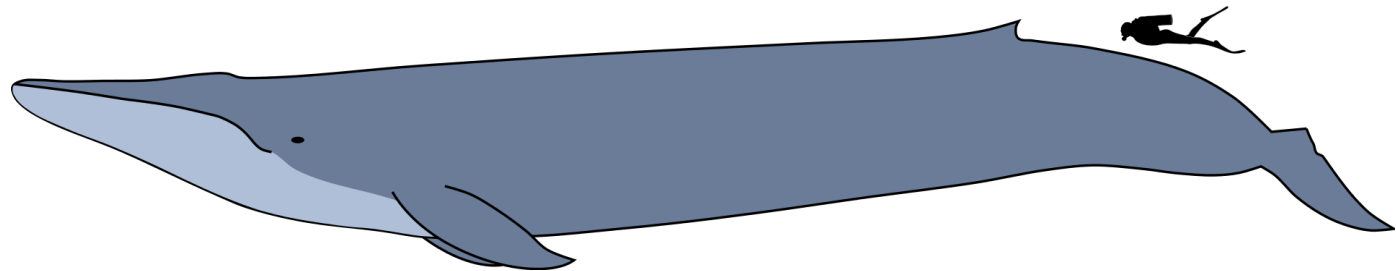
2. pielikums informatīvajam ziņojumam
“Par valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātiem un
priekšlikumi par šo rezultātu izmantošanu likumprojekta
“Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam”
un likumprojekta “Par valsts budžetu 2021. gadam” izstrādes procesā”



Budžeta izdevumu pārskatīšana:
makro līmeņa skatījums
Baiba Brusbārde, aprīlis 2020

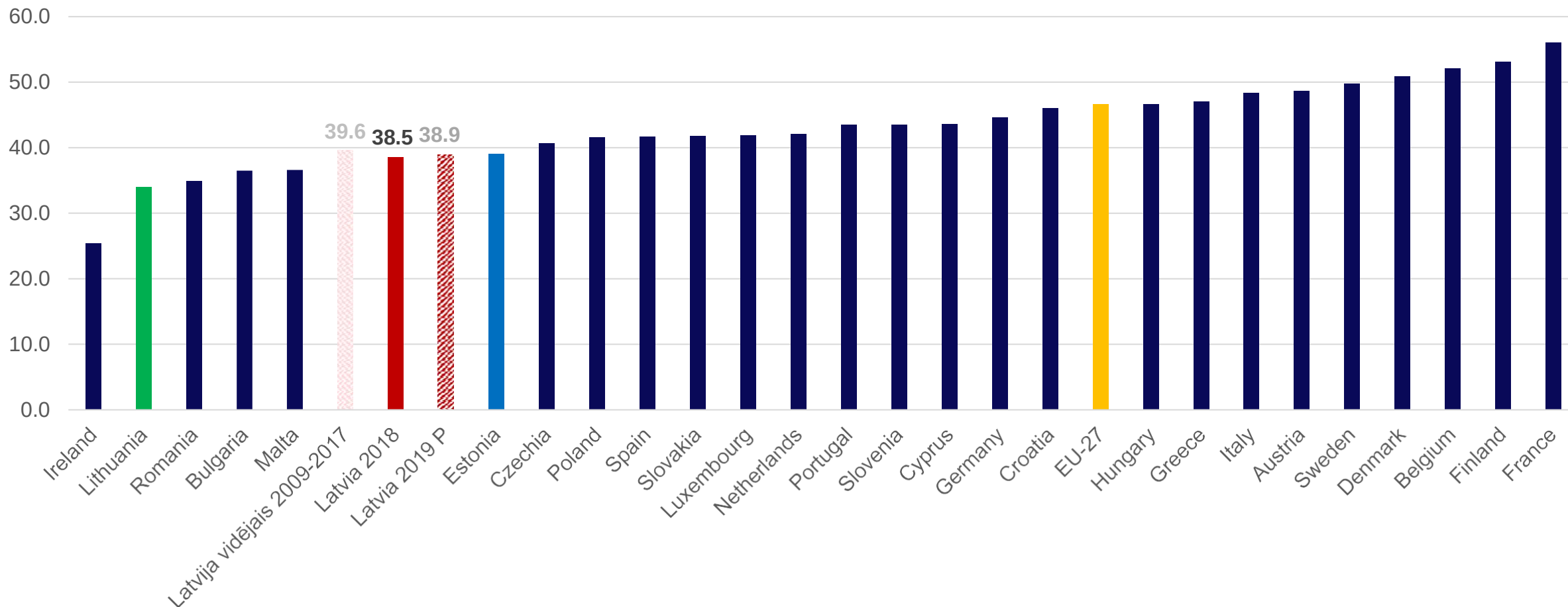
Atbildot uz aicinājumu LB
sameklēt izdevumu vaļus

Ir grūti noteikt zilā vaļa svaru, jo valis ir tik liels, ka to
nav iespējams nosvērt veselu. Bet var salīdzināt...



Valdības izdevumu īpatsvars ekonomikā Latvijā nav liels

Vispārējās valdības izdevumi, 2018, % no IKP



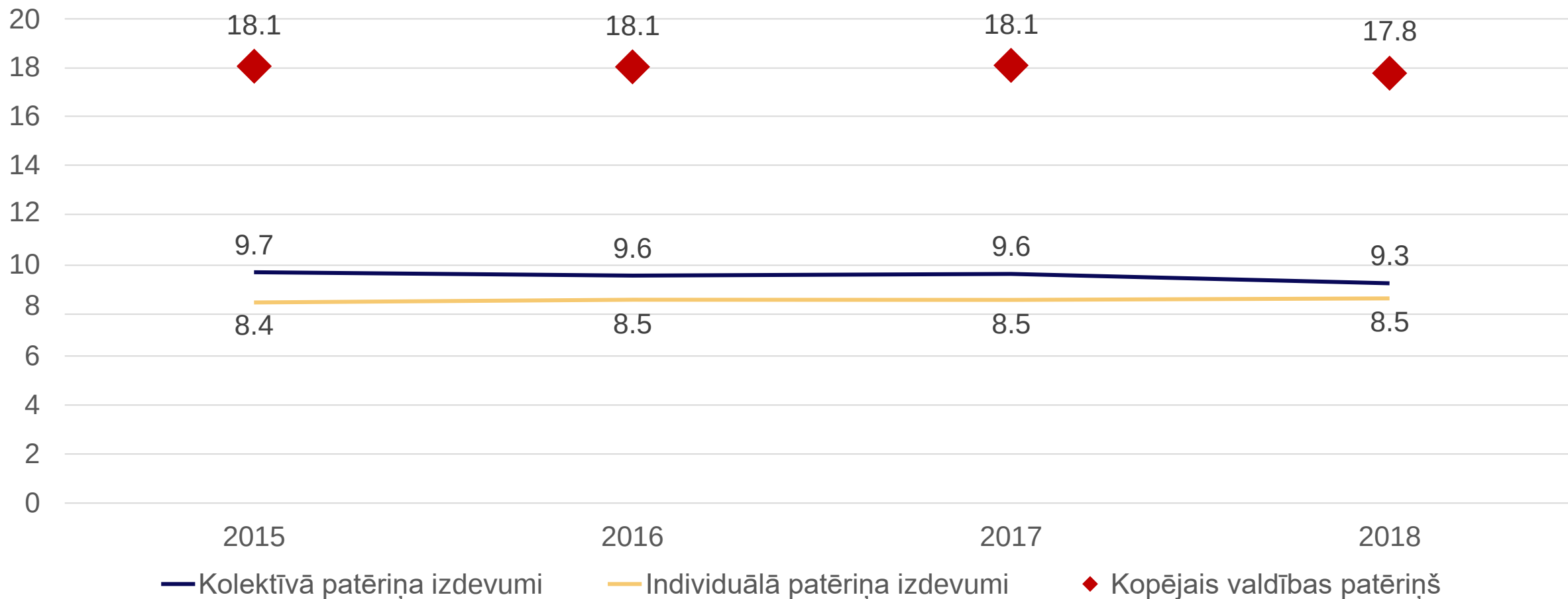
Valdības izdevumi pēc labumu guvēju struktūras

Vispārējās valdības izdevumu struktūra, funkciju dalījumā, pēc labuma guvējiem

Kolektīvā patēriņa izdevumi = labumu gūst sabiedrība kopumā	Individuālā patēriņa izdevumi = labumu gūst mājsaimniecības
Aizsardzība	Veselība
Sabiedriskā kārtība un drošība	Izglītība
Vides aizsardzība	Atpūta, kultūra un reliģija
Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	Sociālā aizsardzība
Vispārējie valdības dienesti	
Ekonomiskā darbība	

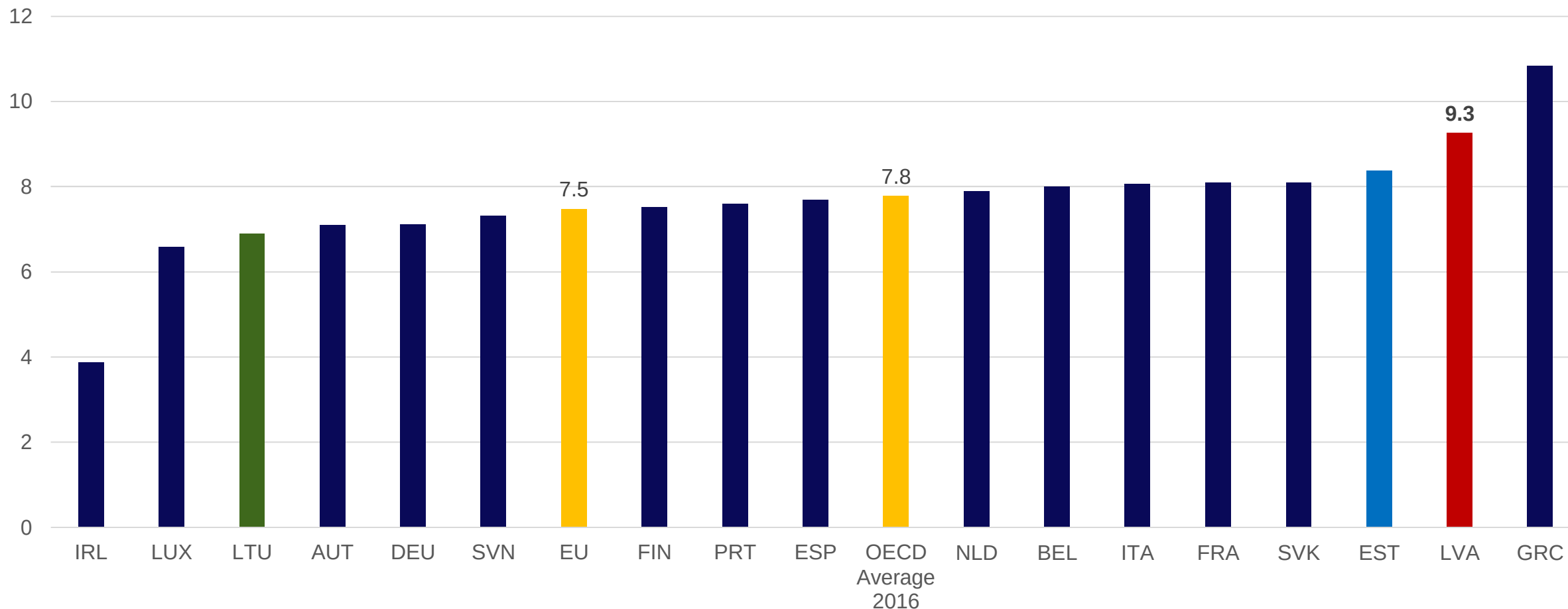
Pēdējos gados nav būtisku pārmaiņu - izdevumi kolektīvam labumam saglabājas augstāki kā individuālam

Valdības patēriņa izdevumi, % no IKP, 2015 – 2018



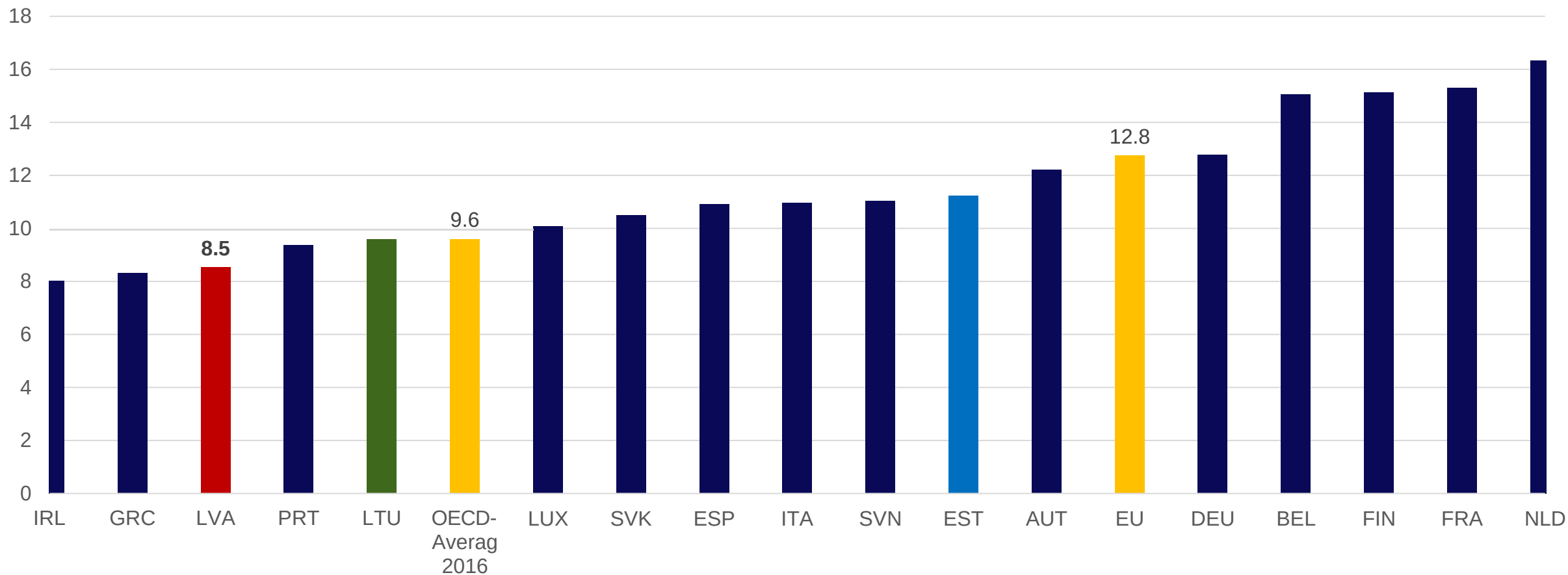
Latvijā ir vieni no austākajiem kolektīvā patēriņa izdevumiem Eirozonā, būtiski pārsniedzot OECD un EU vidējo rādītāju...

Vispārējās valdības kolektīvā patēriņa izdevumi, % no IKP, 2018 vai jaunākais iespējamais



...un vieni no **zemākajiem** individuālā patēriņa izdevumiem

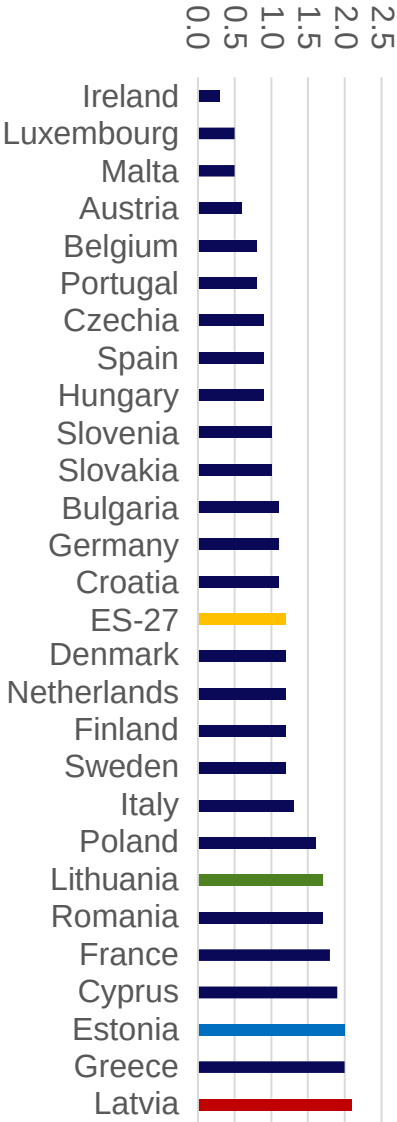
Vispārējās valdības individuālā patēriņa izdevumi, % no IKP, 2018 vai jaunākais iespējamais



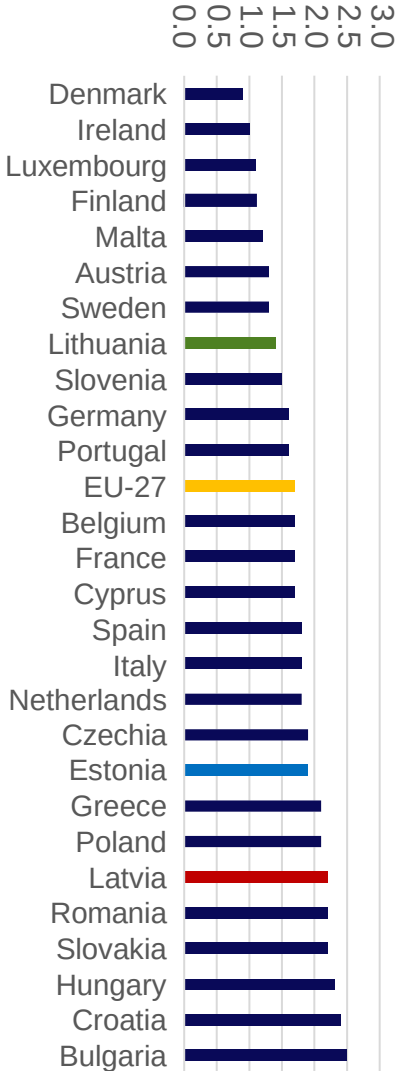
Kolektīvo izdevumu anatomija: Izdevumi virs ES vidējā, LT & EST

Vispārējās valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

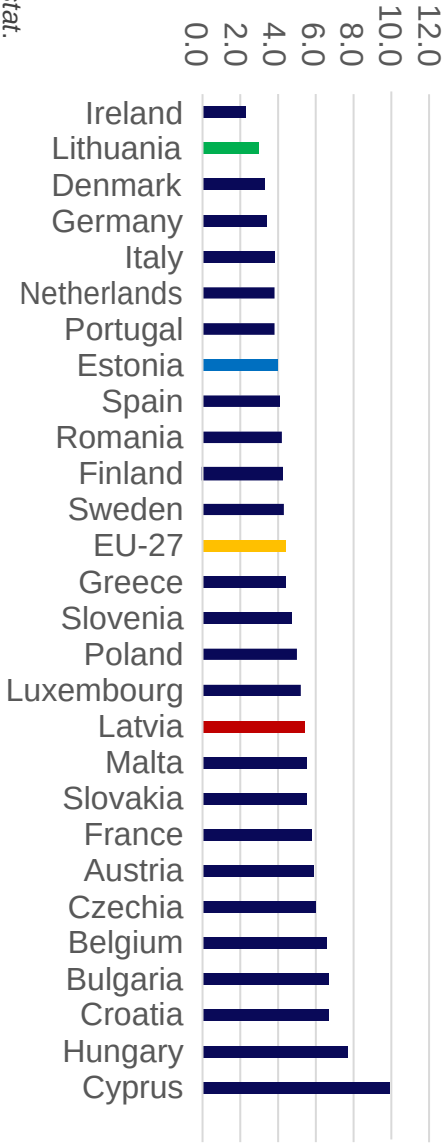
2. Aizsardzība



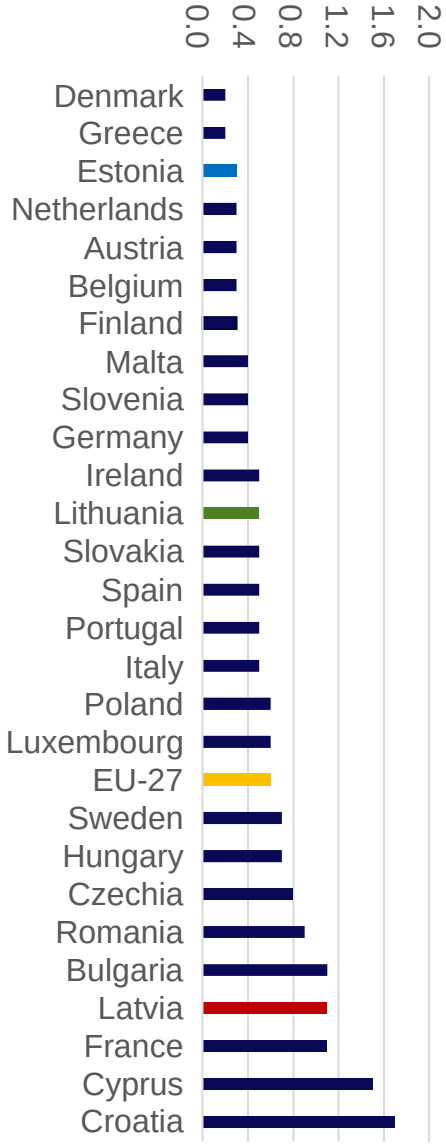
3. Sabiedriskā kārtība un drošība



4. Ekonomiskā darbība



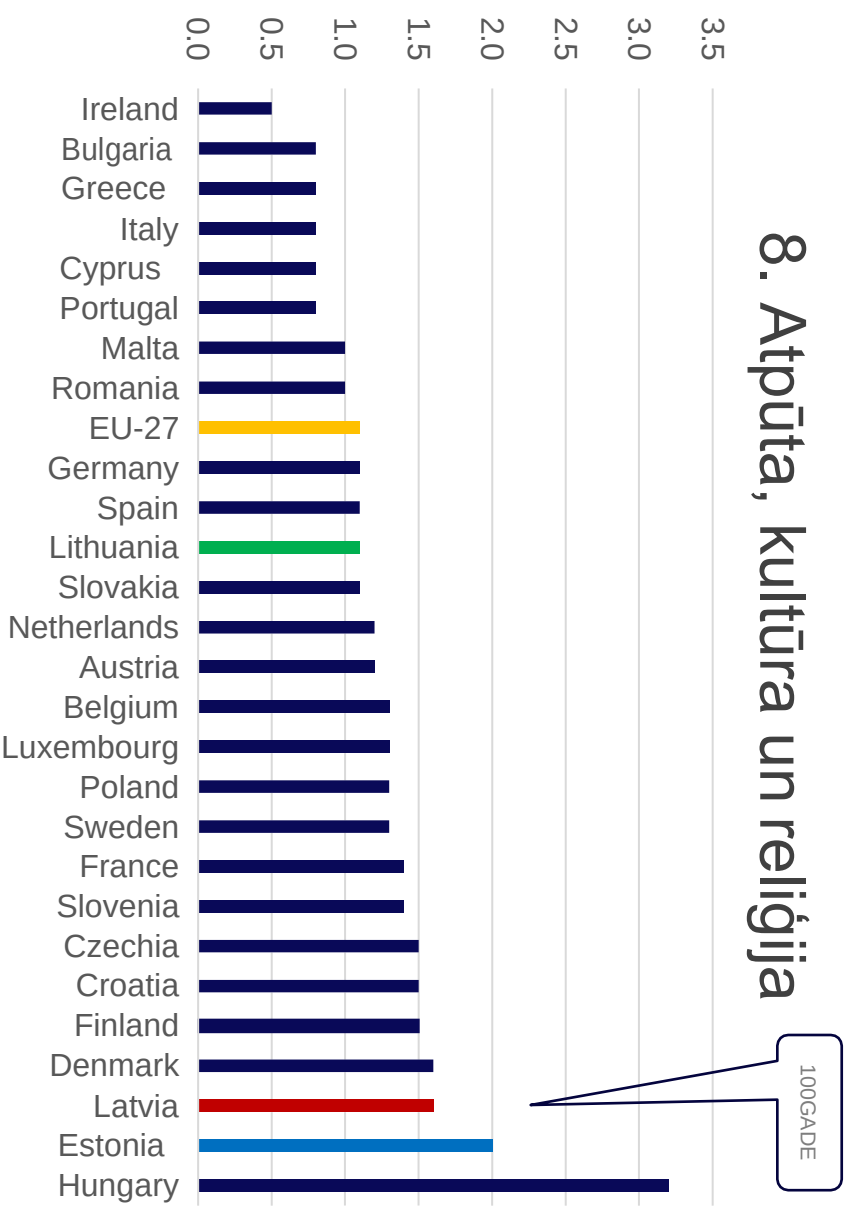
6. Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana



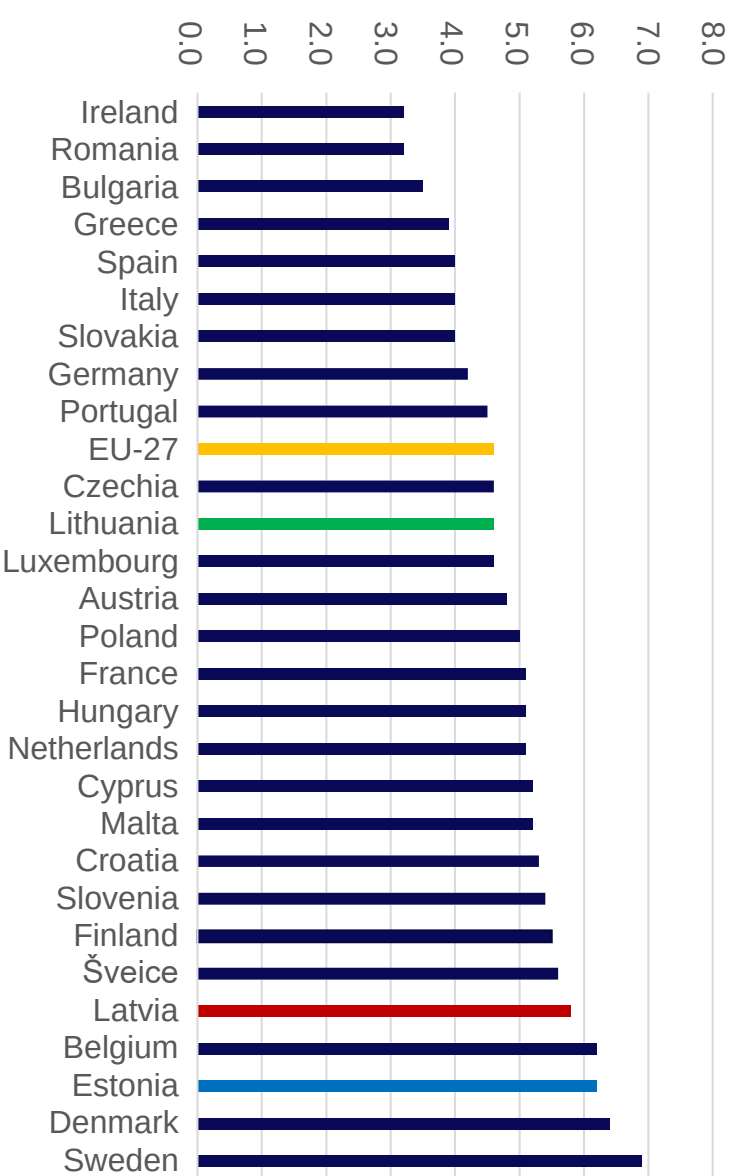
Individuālā patēriņa izdevumu anatomija: virs ES vidējā, zem EST

Valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

8. Atpūta, kultūra un reliģija



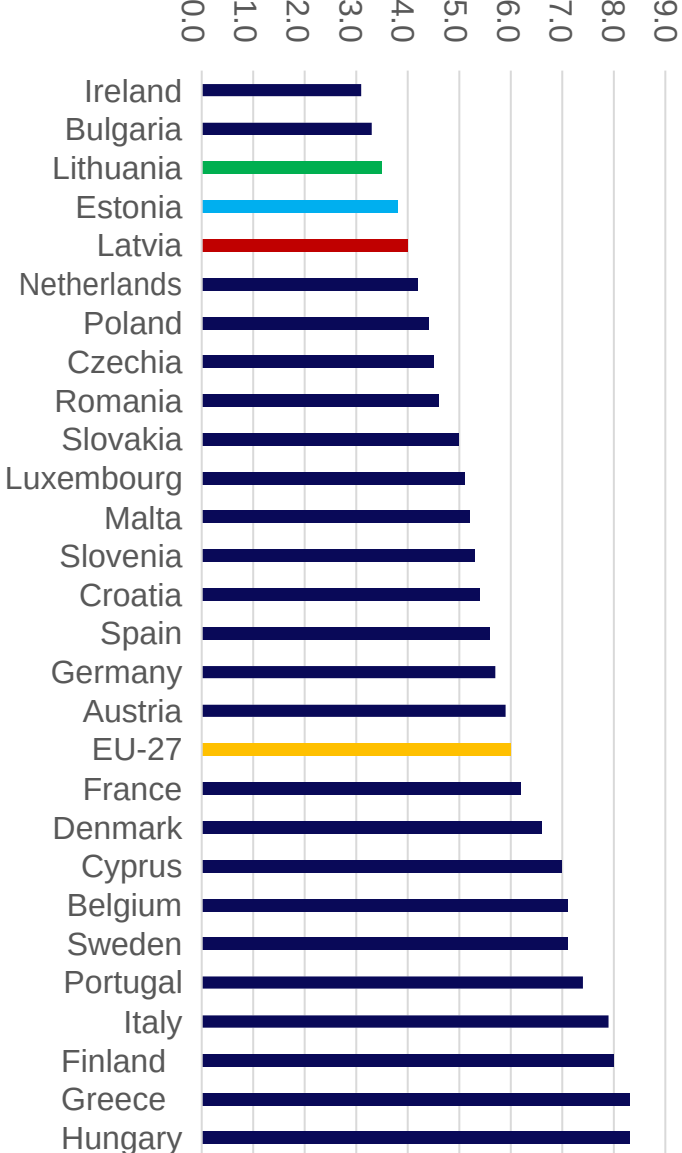
9. Izglītība



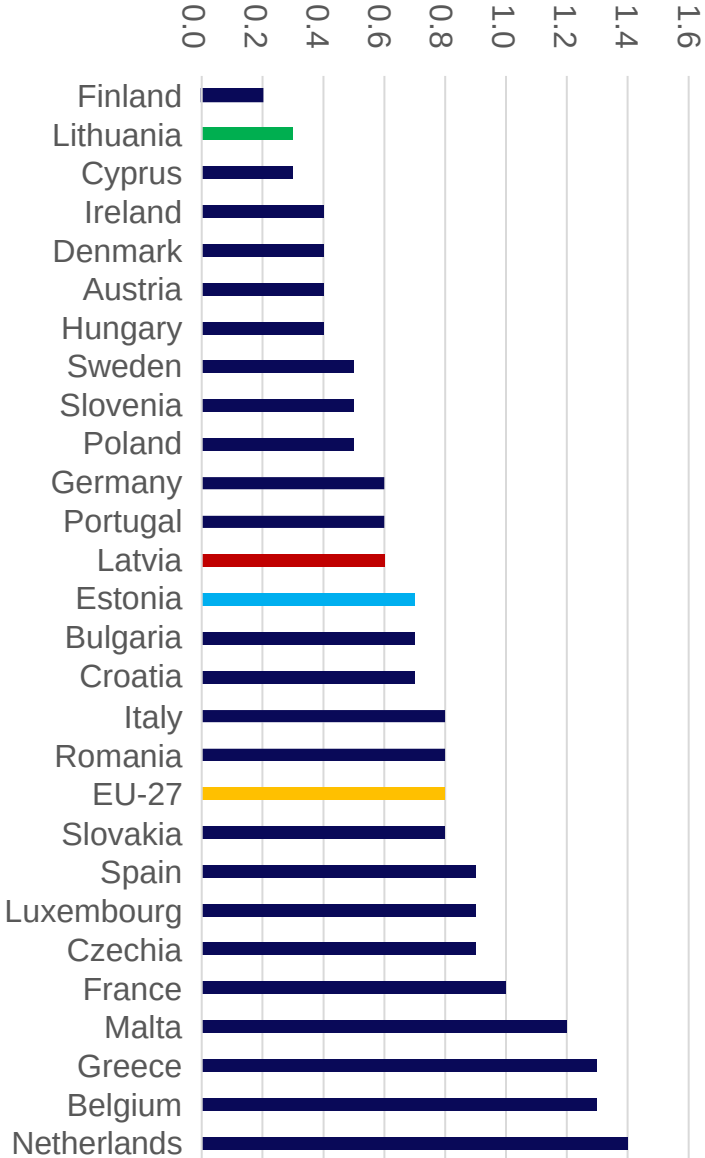
Kolektīvo izdevumu anatomija: izdevumi **zem** ES vidējā

Vispārējās valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

1. Vispārējie valdības dienesti



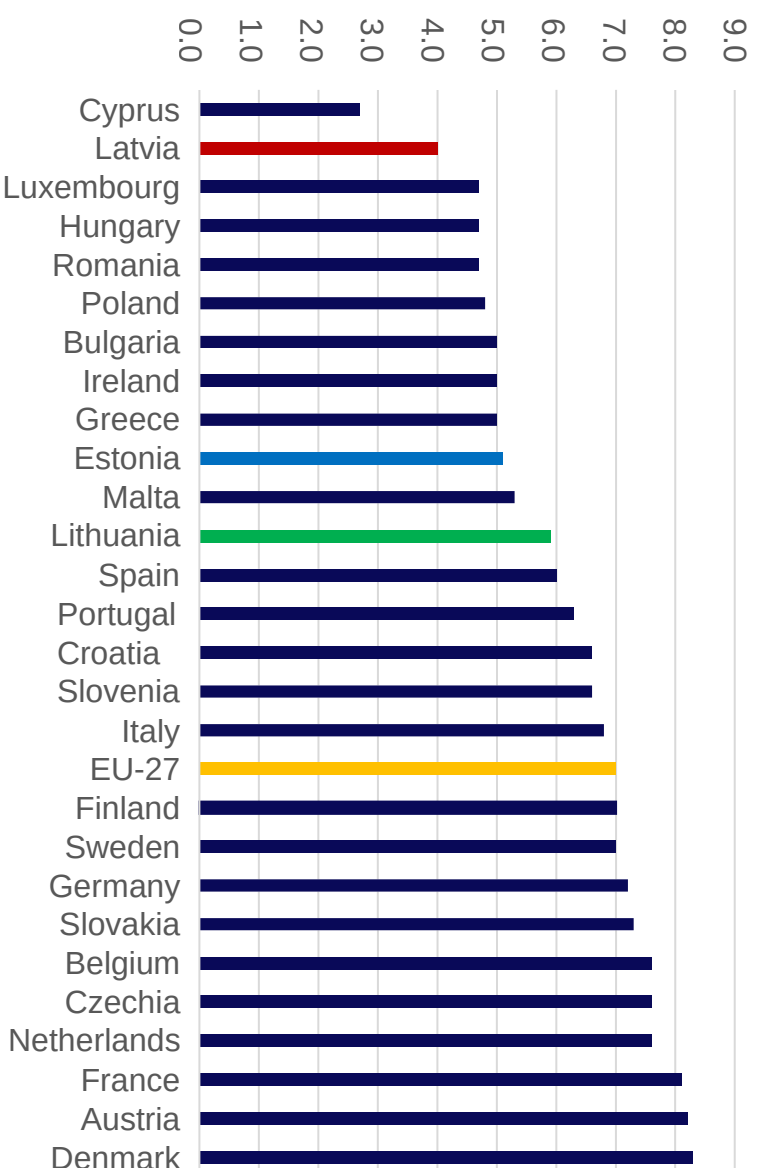
5. Vides aizsardzība



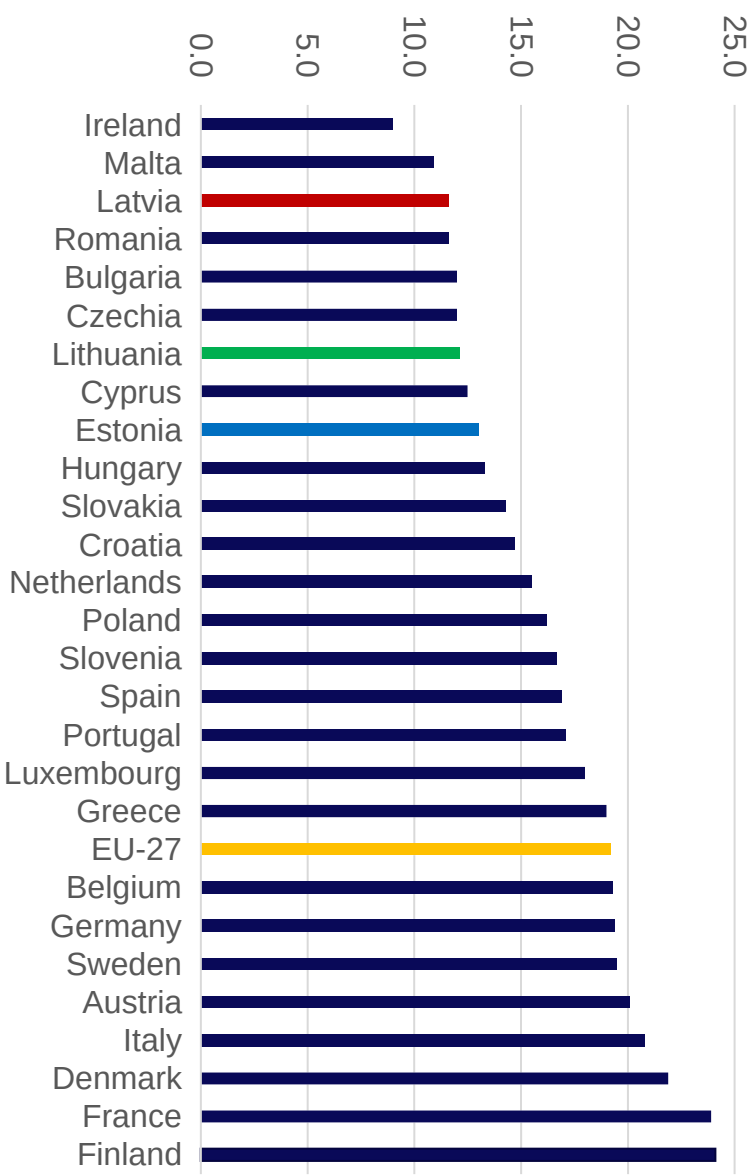
Individuālā patēriņa izdevumu anatomija: Latvijas antiTOPs

Valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

7. Veselība



10. Sociālā aizsardzība



Secinājumi par Izdevumiem kopumā

- ▶ Latvijā izdevumi kolektīvā labuma nodrošināšanai ir vieni no augstākajiem EZ
- ▶ 6 jomās – *drošība, aizsardzība, pašvaldības, ekonomiskā darbība, izglītība, kultūra* – izdevumi būtiski pārsniedz ES vidējo, vairumā arī Igaunijas un Lietuvas izdevumu līmeni
- ▶ 2 jomās – *veselībai un sociālajai aizsardzībai* – Latvija novirza gandrīz uz pusi mazāk līdzekļu kā vidēji ES

Tomēr tāpat kā mājās, arī budžetā ir iespējama «pavasara tīrīšana», izvērtējot izdevumu aktualitāti un atbilstību mērķim

1. Individuālā patēriņa izdevumi

(veselība, izglītība, atpūta&kultūra, sociālā aizsardzība)

2. Kolektīvā patēriņa izdevumi

*«LV gadījumā nekā radikāli jauna nav – **veselības, izglītības, reģionu jautājumi, kas var palīdzēt LV kļūt ekonomiski jaudīgākai**».*

LR1 / Rīta intervija / Saruna ar Latvijas Bankas prezidentu Mārtiņu Kazāku / 24.02.2020

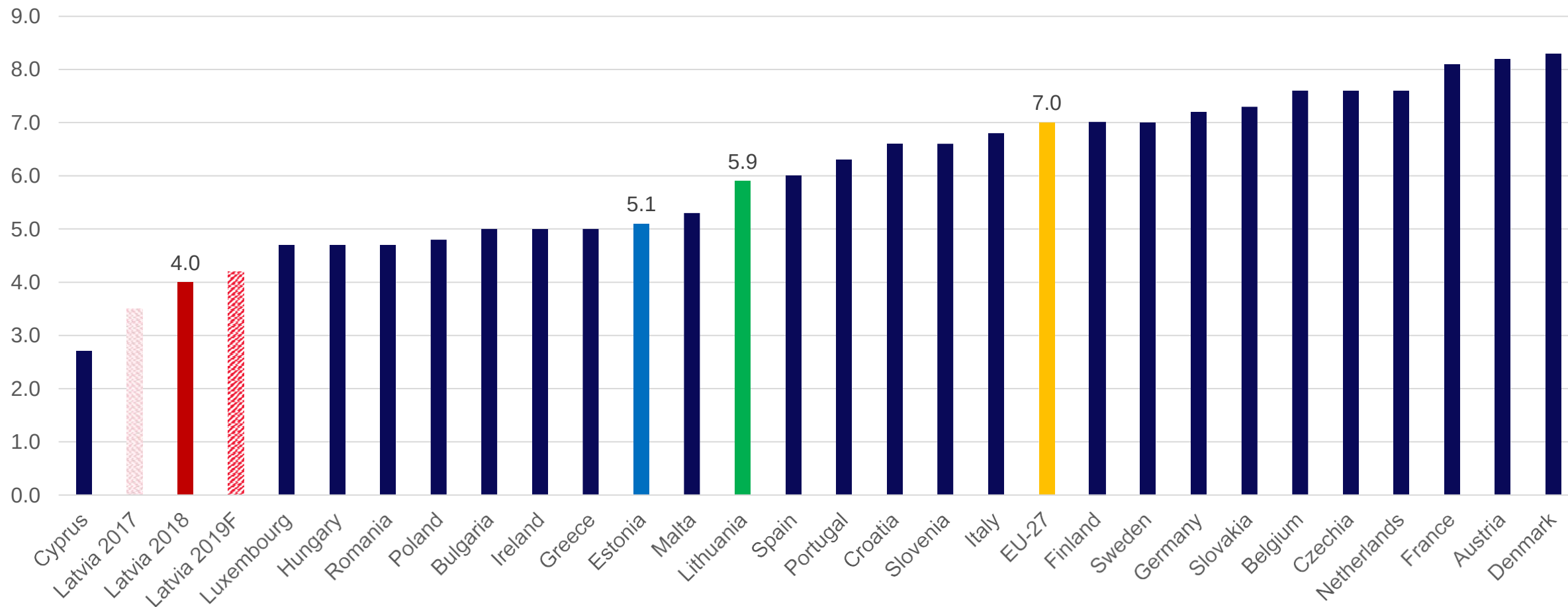
Veselība

(izdevumi **antiTOPs** līmenī)

Vai esošais **veselības nozares** modelis sekmē
ekonomikas attīstību?

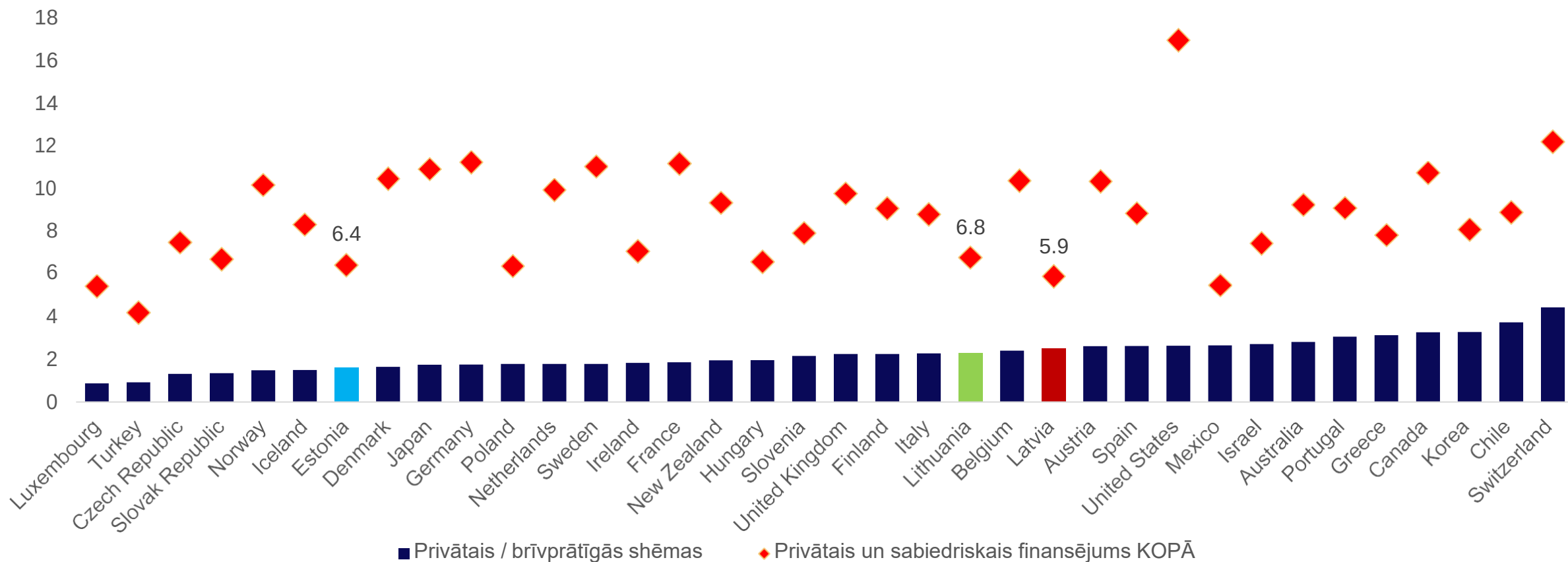
Finansējums veselības nozarei Latvijā turpina pieaugt, bet joprojām būtiski atpaliek no LT, EST un ES vidējā līmeņa

Budžeta izdevumi veselībai, COFOG, % no IKP, 2018



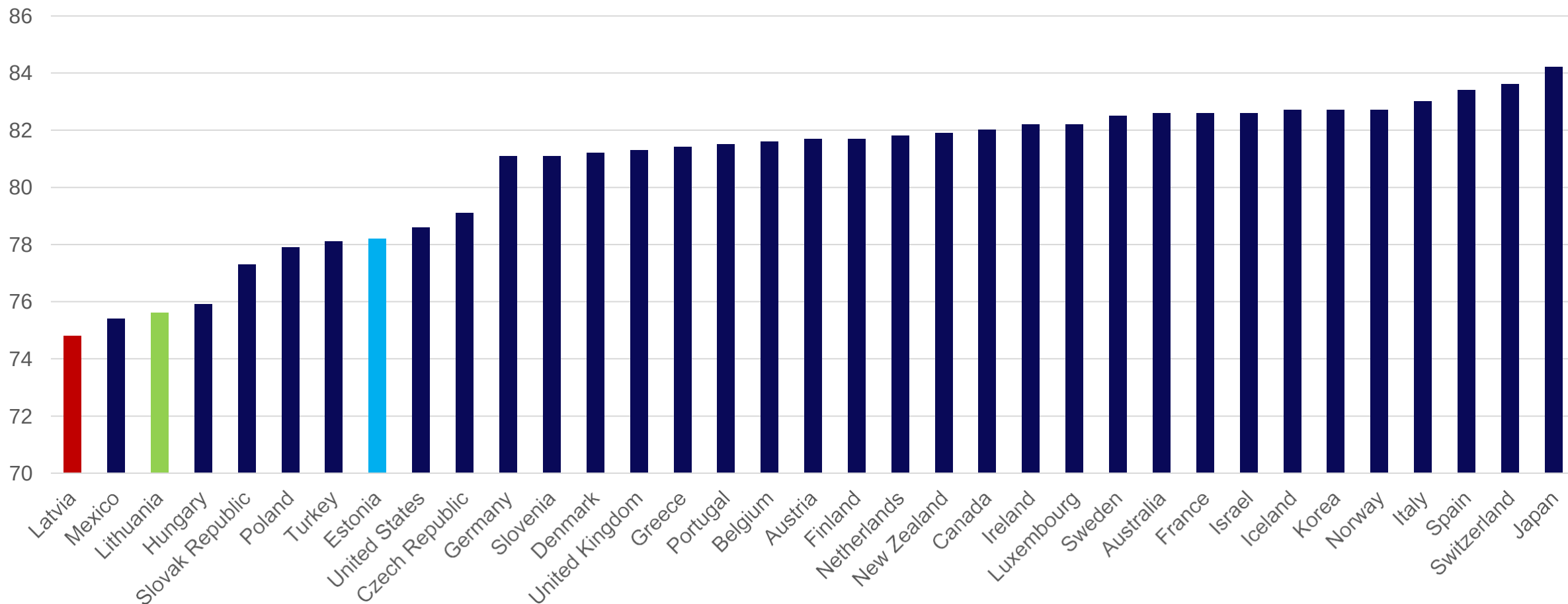
Privātais līdzfinansējums veselībai Latvijā tuvinās OECD augstākajiem rādītājiem

Privātais un kopējais finansējums veselībai (valdība/obligātās shēmas, privātais/brīvprātīgās shēmas), pēc OECD funkciju klasifikācijas SHA 2011, 2018, % no IKP



Dzīvildzes rādītāji Latvijā ir zemākie OECD

Dzīvildzes (life expectancy) rādītājs, 2017, gados

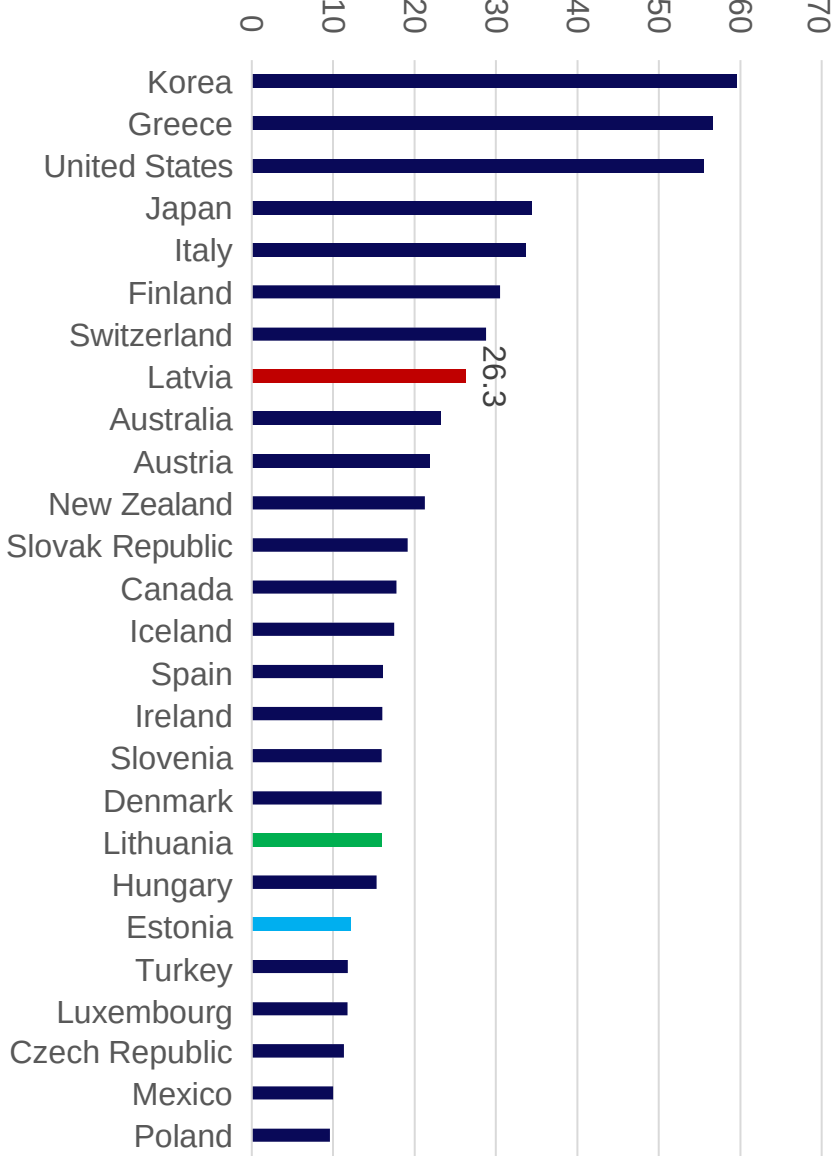


Latvija ir TOP 10 OECD datortomogrāfu un mamogrāfu nodrošinājuma ziņā, būtiski apsteidzot LT un EST

Datortomogrāfu skaits slimnīcās uz 1mlj
iedzīvotājiem, 2017

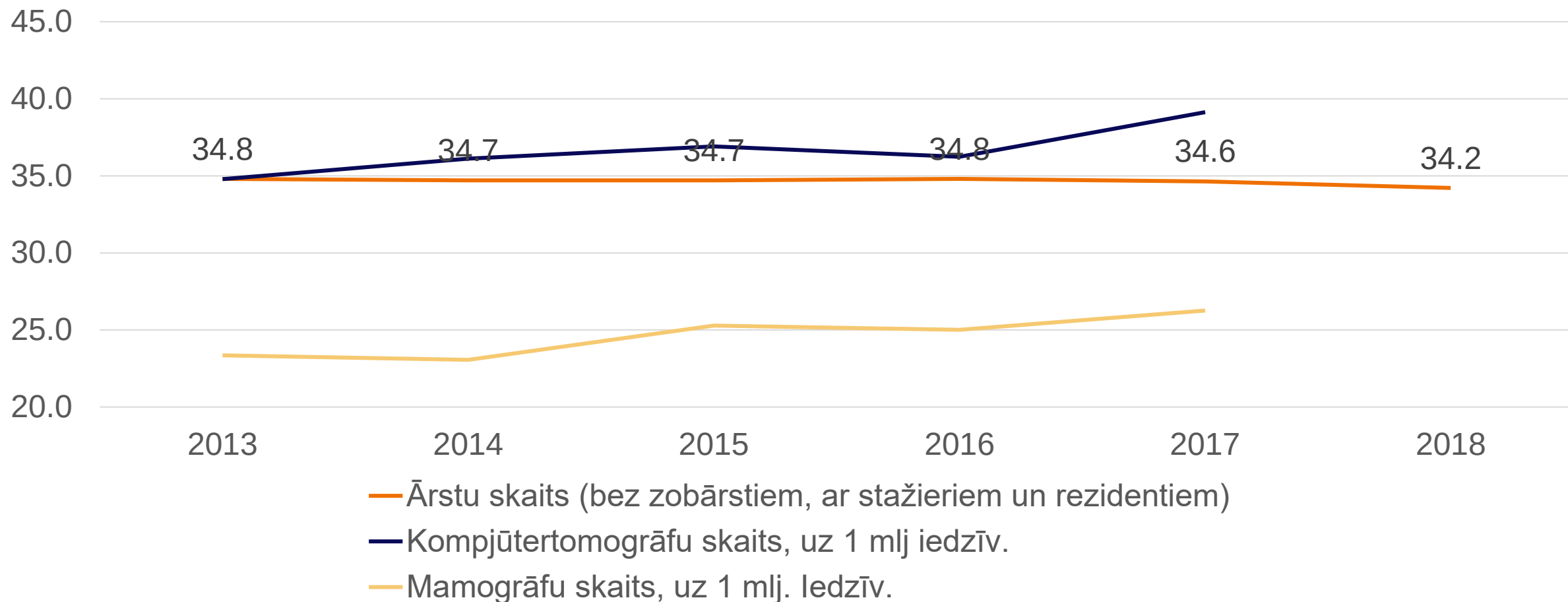


Mamogrāfu skaits uz 1mlj iedzīvotājiem,
2017



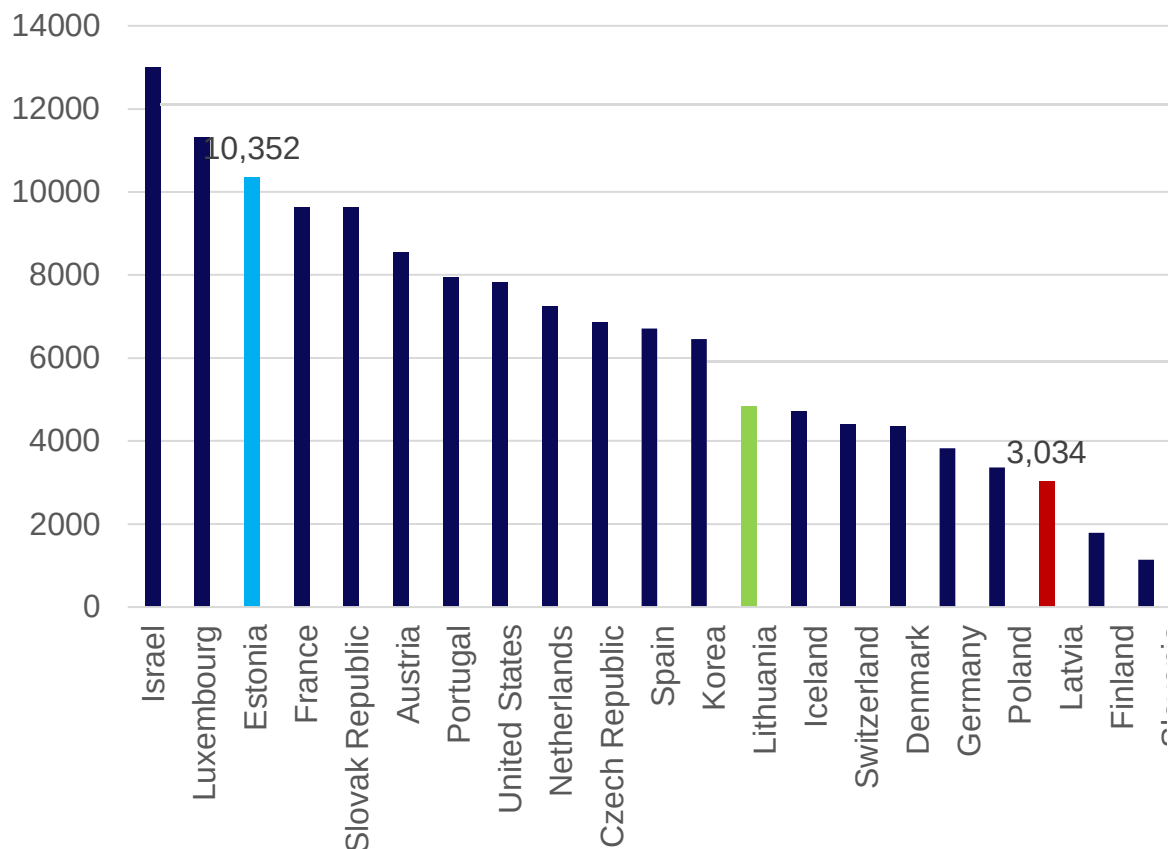
Tehnoloģiju skaits turpina pieaugt, kamēr ārstu skaits samazinās. Efektivitātes kāpums?

Ārstu skaits Latvijā uz 10 000 iedzīvotājiem un medicīnisko iekārtu skaits uz 1 mlj. iedzīvotāju

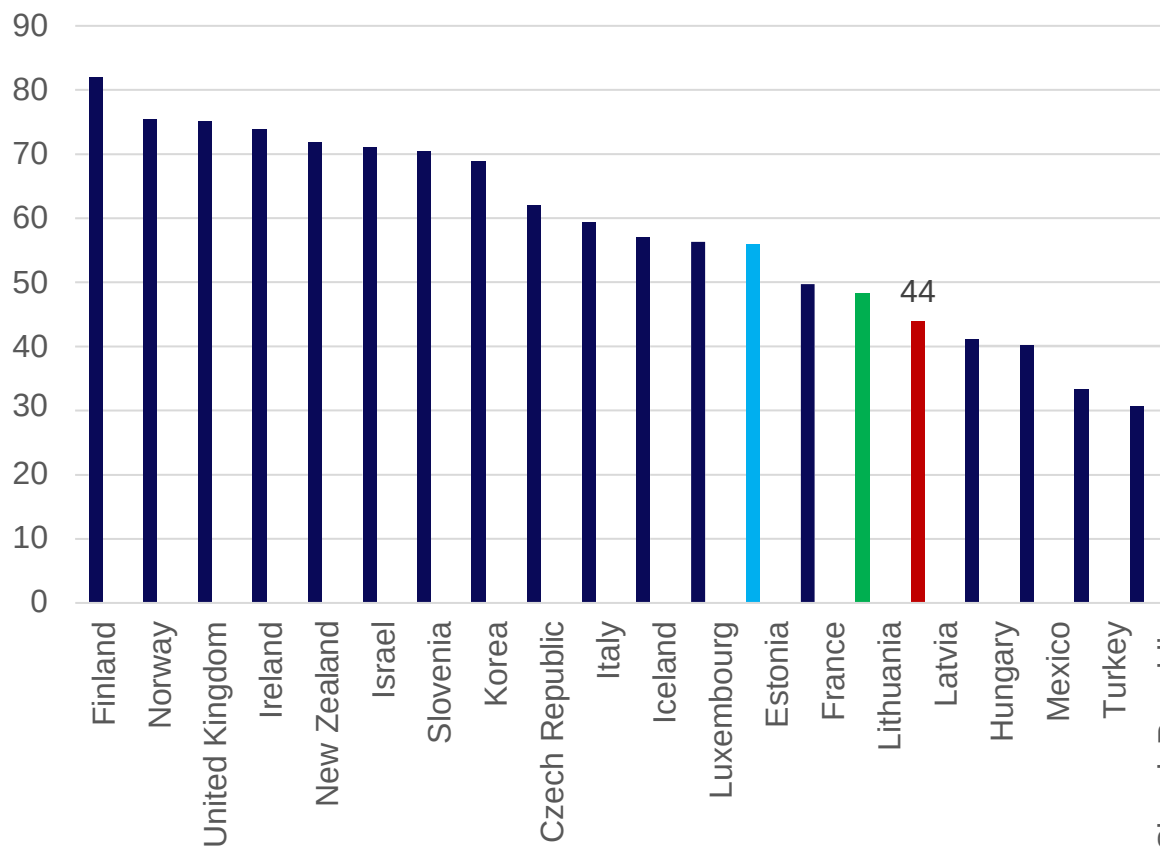


Latvijā ir viens no zemākajiem rādītājiem OECD atbilstošo izmeklējumu skaitā...

Datortomogrāfijas izmeklējumu skaits slimnīcās, uz 1 skaneru, 2017

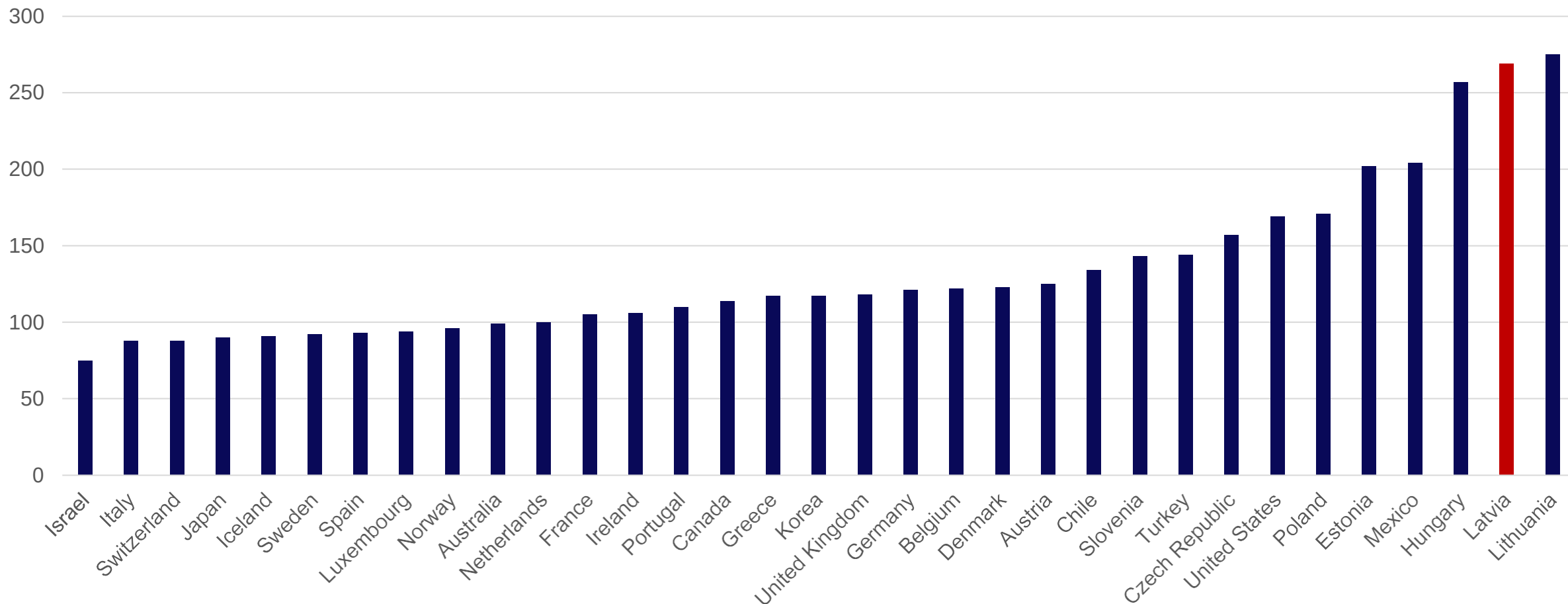


Krūts vēža izmeklējumu skaits, % no sievietēm 50-69 gadu vecumā, 2017



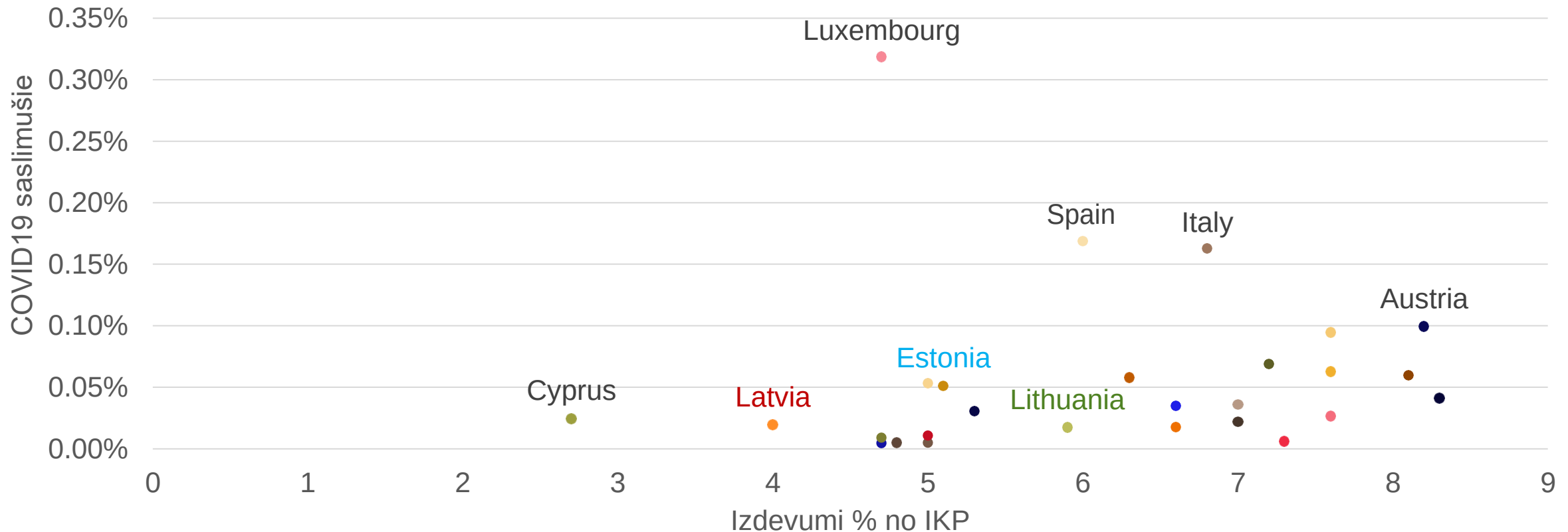
... un viens no augstākajiem rādītājiem veselības aprūpes nenovērsto mirstību skaitā

Novēršamā mirstība (Avoidable mortality), uz 100 000 iedzīvotāju, 2015



COVID19 krīze rāda, ka vairāk nenožīmē **automātiski** labāk. Svarīgs ir mērķtiecīgs resursu izlietojums (un lēmumi)

Izdevumi veselībai, % no IKP, 2018 un ar COVID19 saslimušo skaits dalībvalstī uz 30.03.,
% no iedzīvotājiem, 2019



Secinājums par veselības nozari

- ▶ Veselības nozares finansējums no budžeta Latvijā (joprojām) ir viens no zemākajiem ES
- ▶ Veselības aprūpes nenovērsto mirstību skaits - viens no augstākajiem ES
- ▶ Atsevišķas medicīnas iekārtas netiek izmantotas pilnvērtīgi
- ▶ = Zemie dzīvildzes rādītāji Latvijā ierobežo darbaspēka pieejamību un mazina iespēju celt pensionēšanās vecumu (arī izdienas)

Izglītība

(izdevumi **virs** ES vidējā)

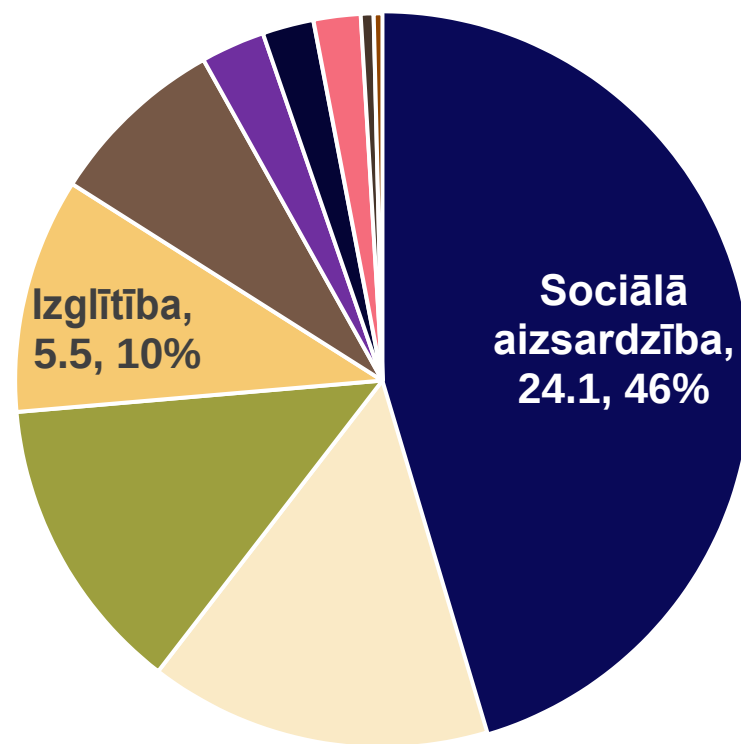
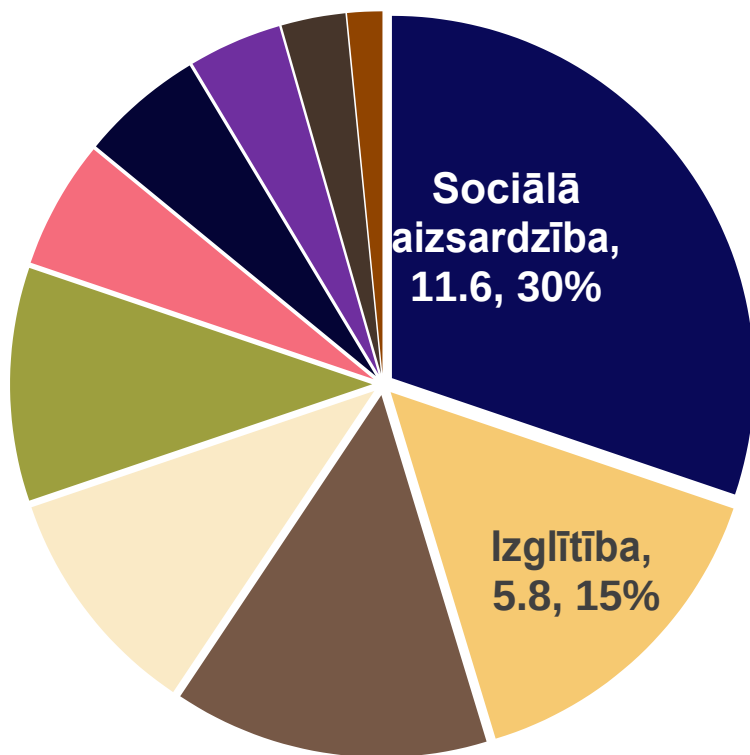
Vai esošais **izglītības** modelis sekmē ekonomikas
attīstību?

Latvijā izglītības izdevumi ir otra lielākā budžeta izdevumu pozīcija, kopumā tērējot vairāk kā, piemēram, Somijā...

Latvijas un Somijas valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP un budžeta

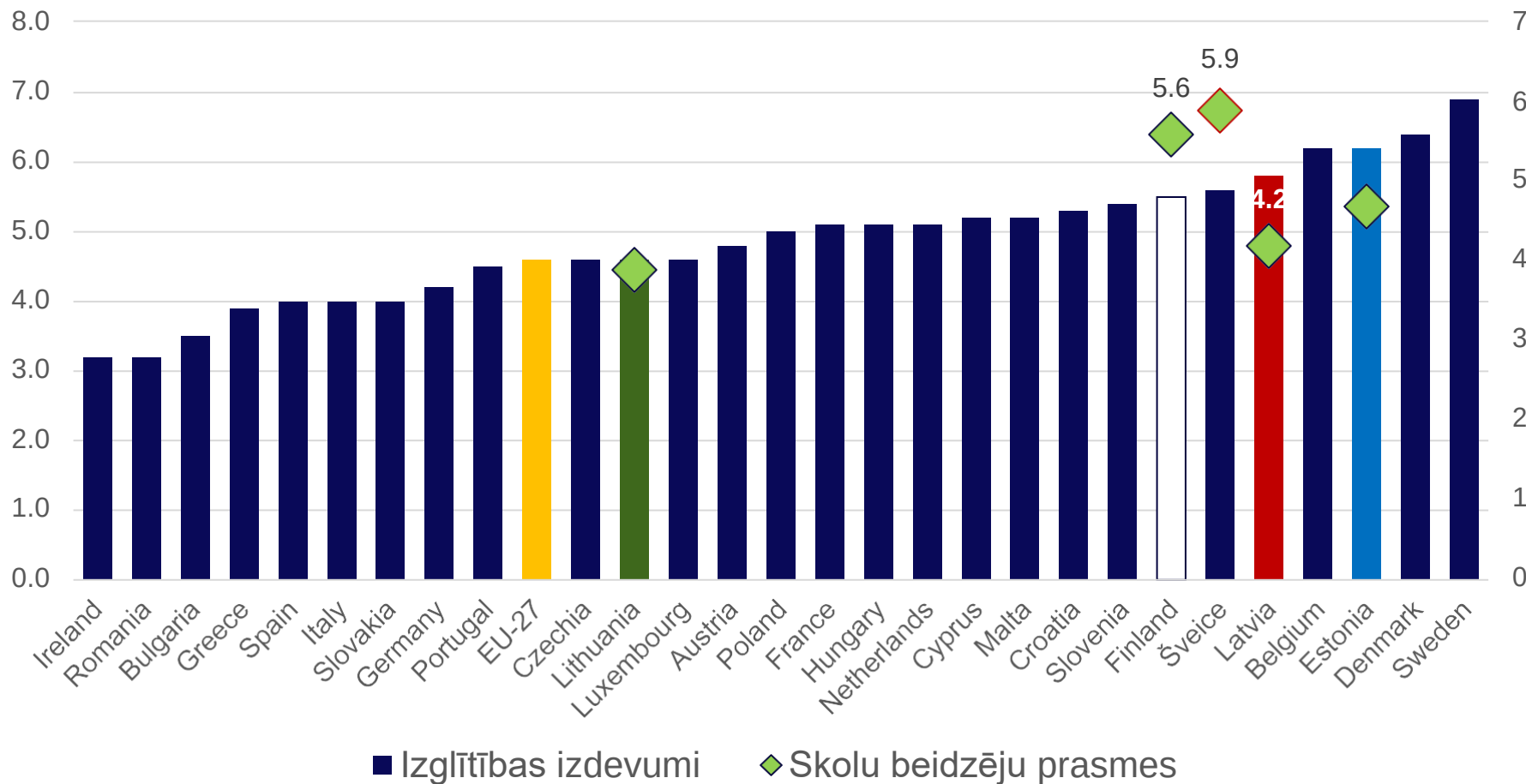
Latvija

Somija



...tikmēr (dārgi) iegūtās prasmes Latvijā vāji atbilst konkurētspējīgas ekonomikas vajadzībām

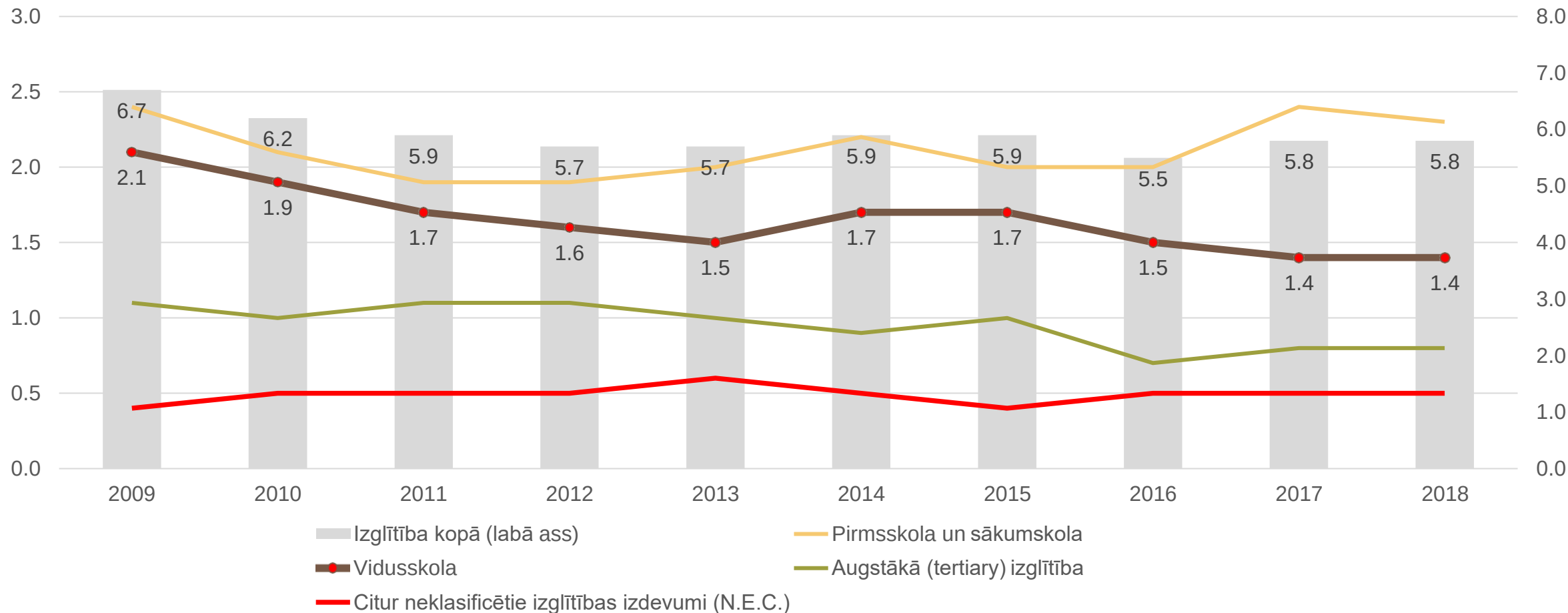
Valdības izdevumi izglītībai (COFOG, 2018, % no IKP) un prasmju novērtējums



2018	Cik pp no IKP izmaksā 1 prasmju indeksa punkts
Latvija	1.38
Igaunija	1.32
Lietuva	1.18
Somija	0.98
Šveice	0.95

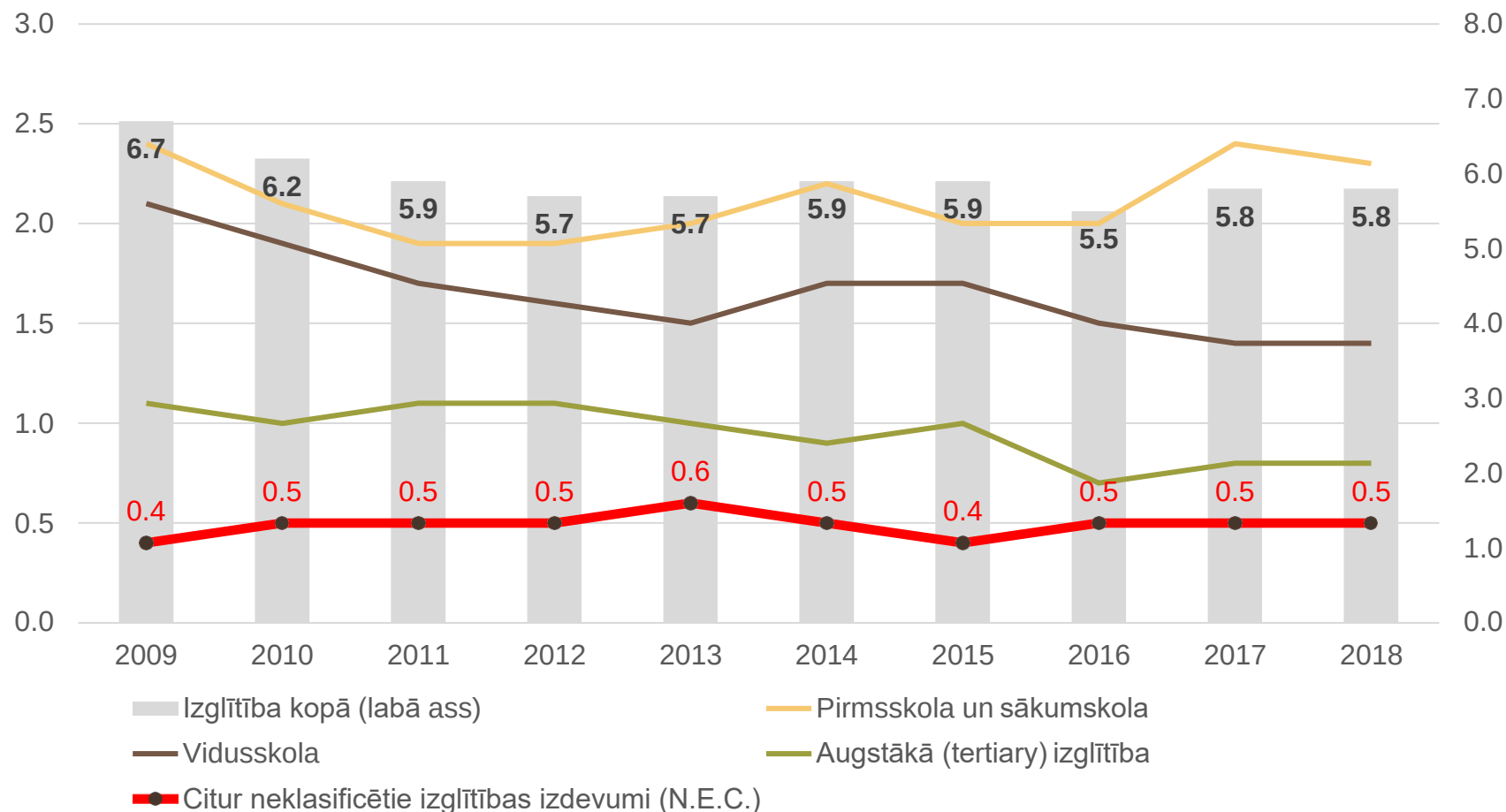
10 gadu laikā budžeta izdevumi par izglītību ir samazinājušies, būtisks devums no vidējās izglītības

Izglītības finansējums pa apakšfunkcijām, % no IKP, 2009-2018



Nozares administratīvie izdevumi nav mainījušies

Izglītības finansējums pa apakšfunkcijām, % no IKP, 2009-2018



EDUCATION N.E.C.:

Administration, operation or support of activities such as formulation, administration, coordination and monitoring of overall educational policies, plans, programs and budgets; reparation and enforcement of legislation and standards for the provision of education, including licensing of educational establishments; production and dissemination of general information, technical documentation and statistics on education.

Kas nosaka skolēnu mācību rezultātus vidusskolā?

Mācību rezultāti NAV atkarīgi no:

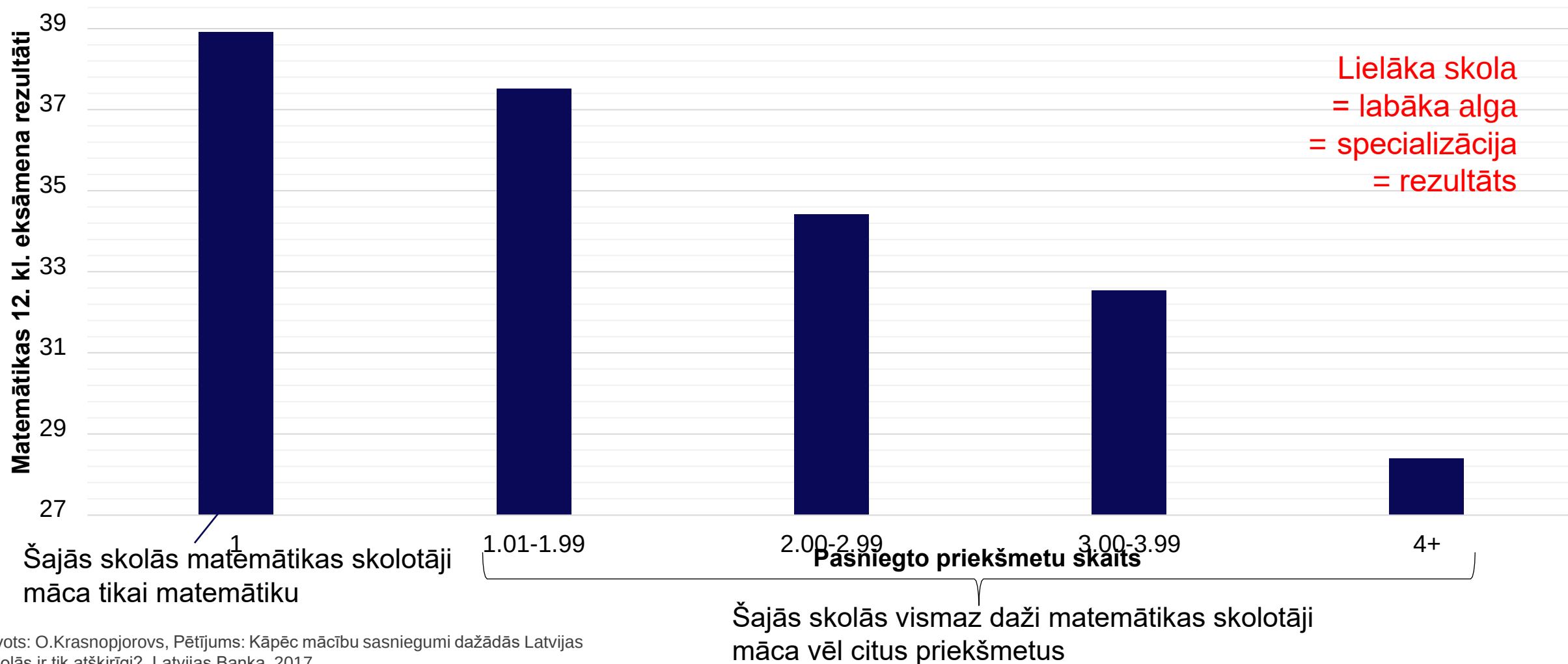
- Skolas **atrašanās vietas** – laukos, pilsētā vai Rīgas reģionā
- **Skolotāju skaita** uz 100 skolēniem
- Skolas **tehniskā aprīkojuma** (datoru skaits u.tml.)

Mācību rezultāti IR atkarīgi no:

- Skolotāju **atalgojuma (+)**
- Skolas **lieluma (+)**
- Skolotāju **vecuma (-)**

Specializācija nodrošina labākus eksāmena rezultātus

Matemātikas 12.kl. eksāmena rezultāti atkarībā no priekšmetu skaita vienam pedagogam (2018.gadā)



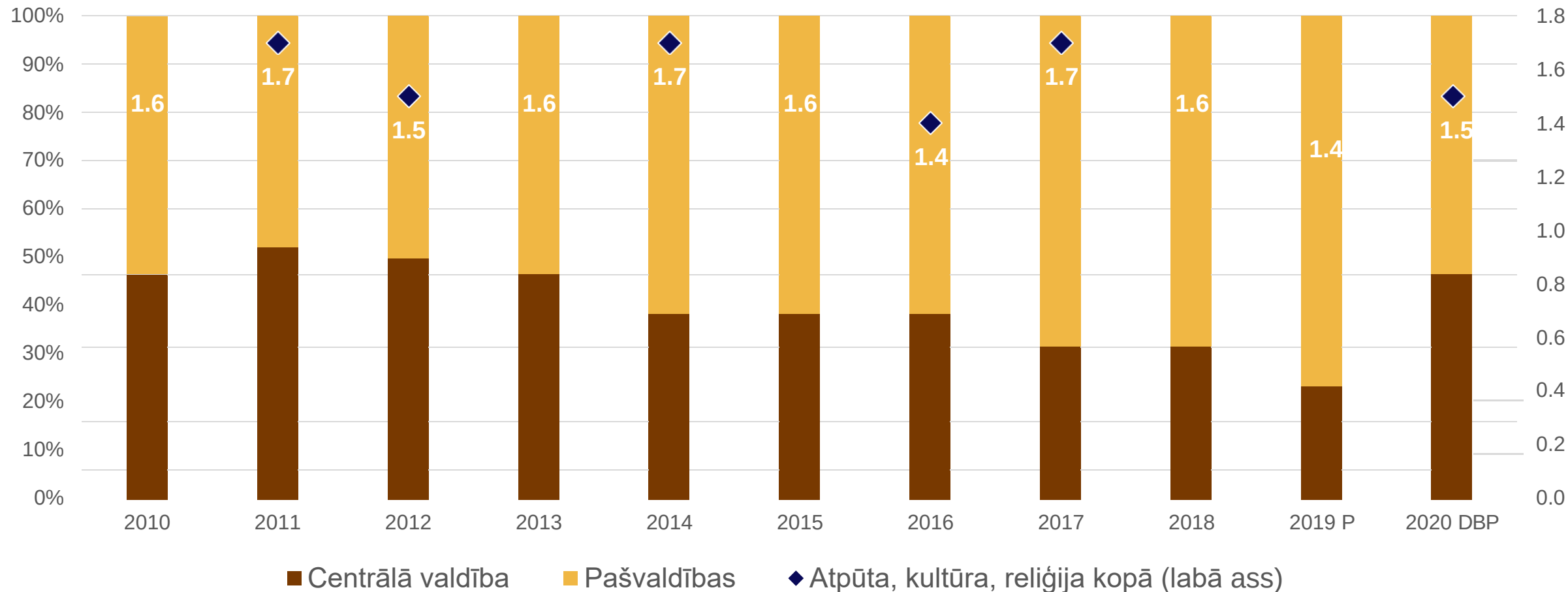
Secinājumi par izglītības nozari

- ▶ Izglītība Latvijā joprojām izmaksā dārgi un tikai daļēji atbilst konkurētspējīgas ekonomikas vajadzībām;
- ▶ Administratīvie izdevumi nav mainījušies
- ▶ = Lielas skolas var nodrošināt skolotāju specializāciju (un arī lielāku algu), līdz ar to augstāku izglītības kvalitāti

Atpūta, kultūra un reliģija
(izdevumi **vi**rs ES vidējā)

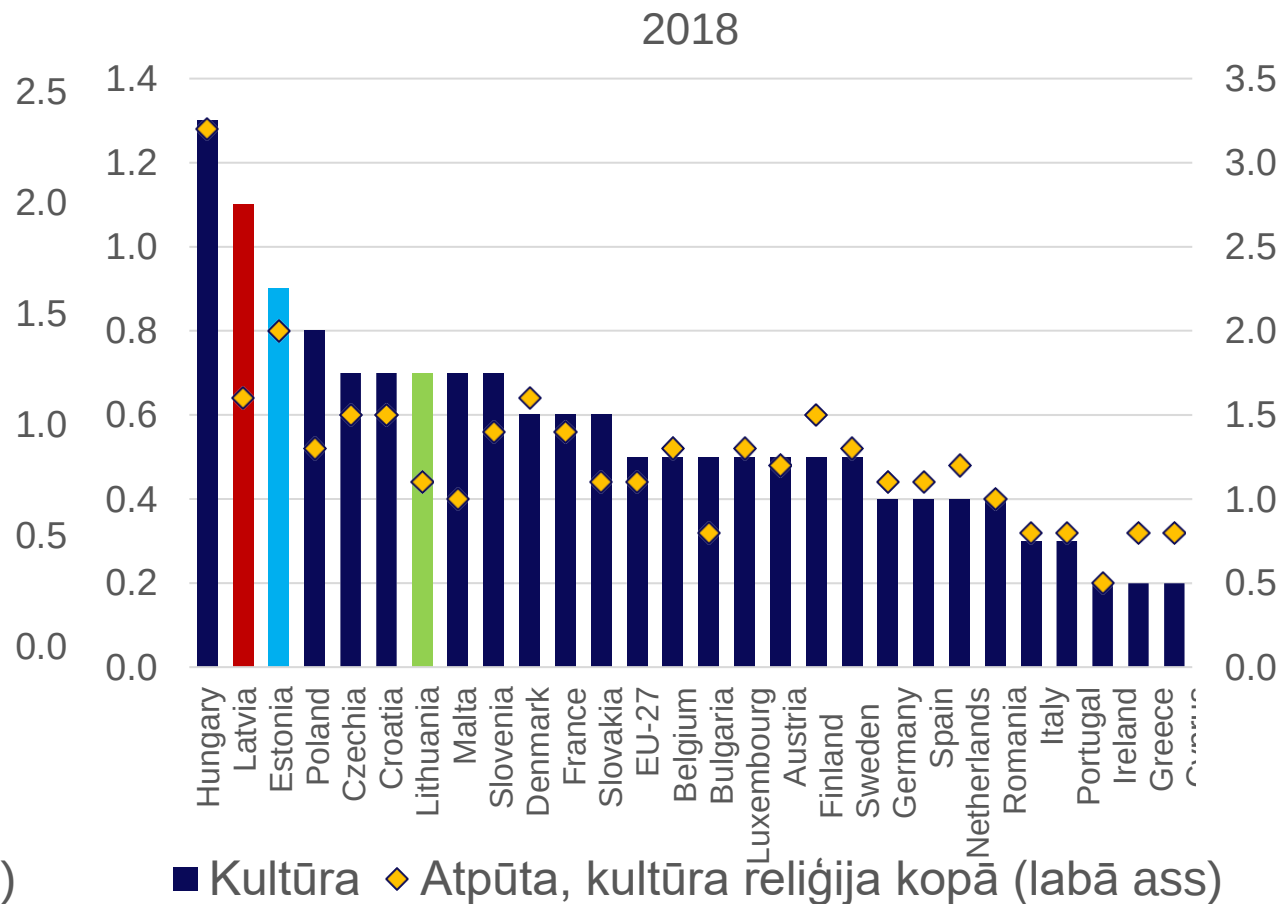
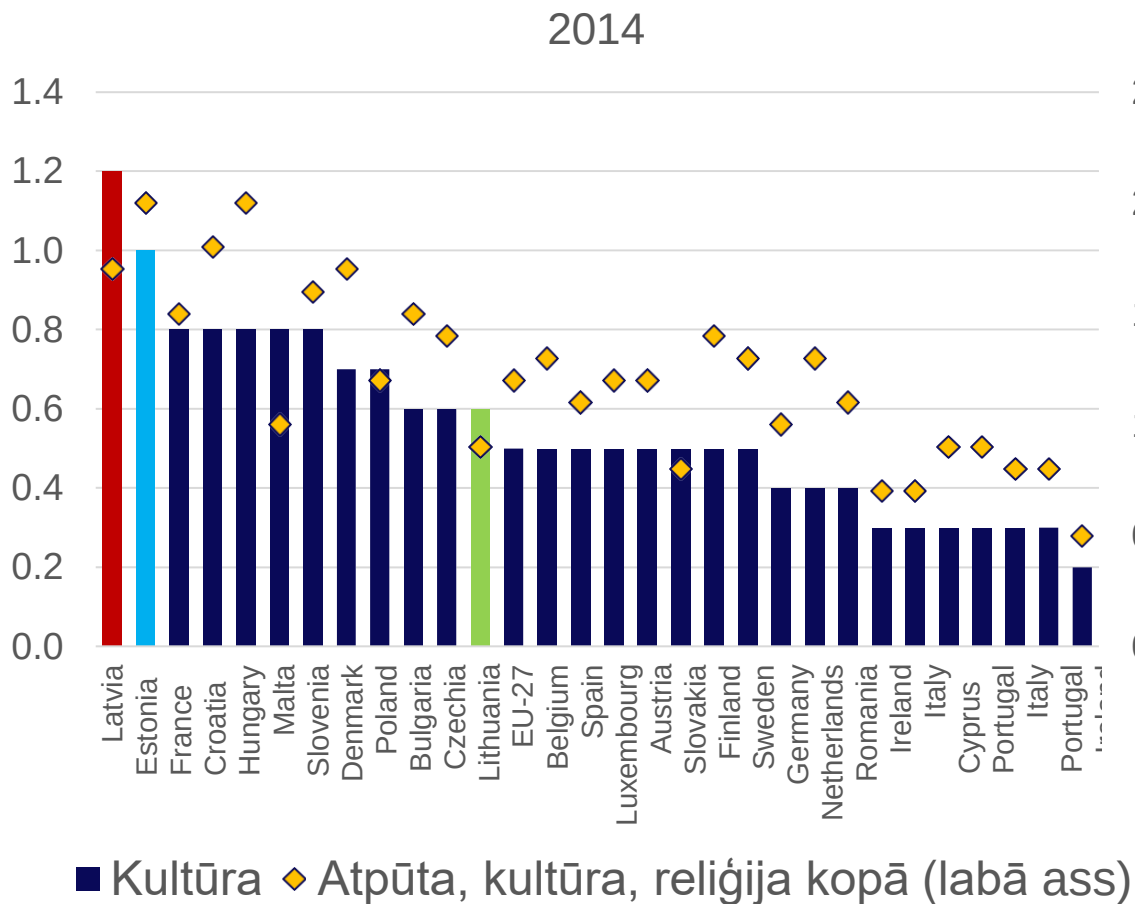
Finansējums atpūtas un kultūras nodrošināšanai Latvijā pēdējā desmitgadē ir vidēji 1.6% no IKP, vienādos svaros valsts/pašvaldības

Vispārējās valdības izdevumi kultūrai, COFOG, % no IKP



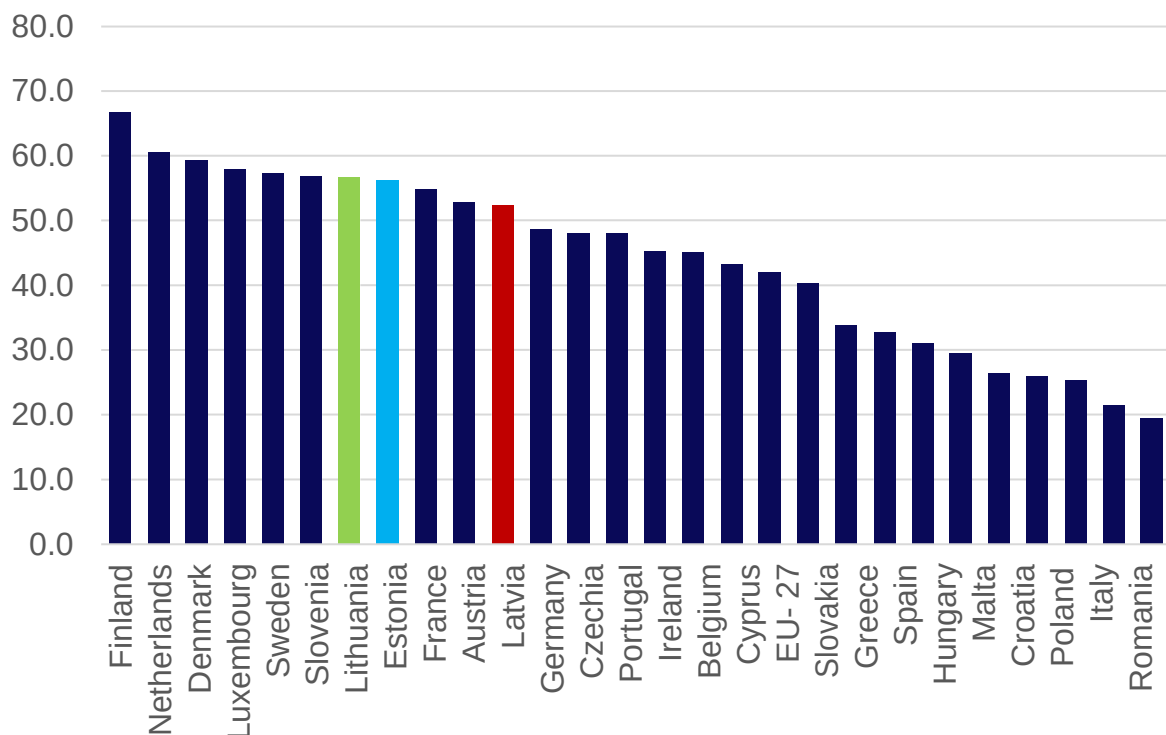
70% finansējuma tiek novirzīts kultūras nozarei, sasniedzot (arī vēsturiski) vienu no augstākajiem atbalstiem ES...

Vispārējās valdības izdevumi kultūrai, COFOG, 2014 un 2018, % no IKP

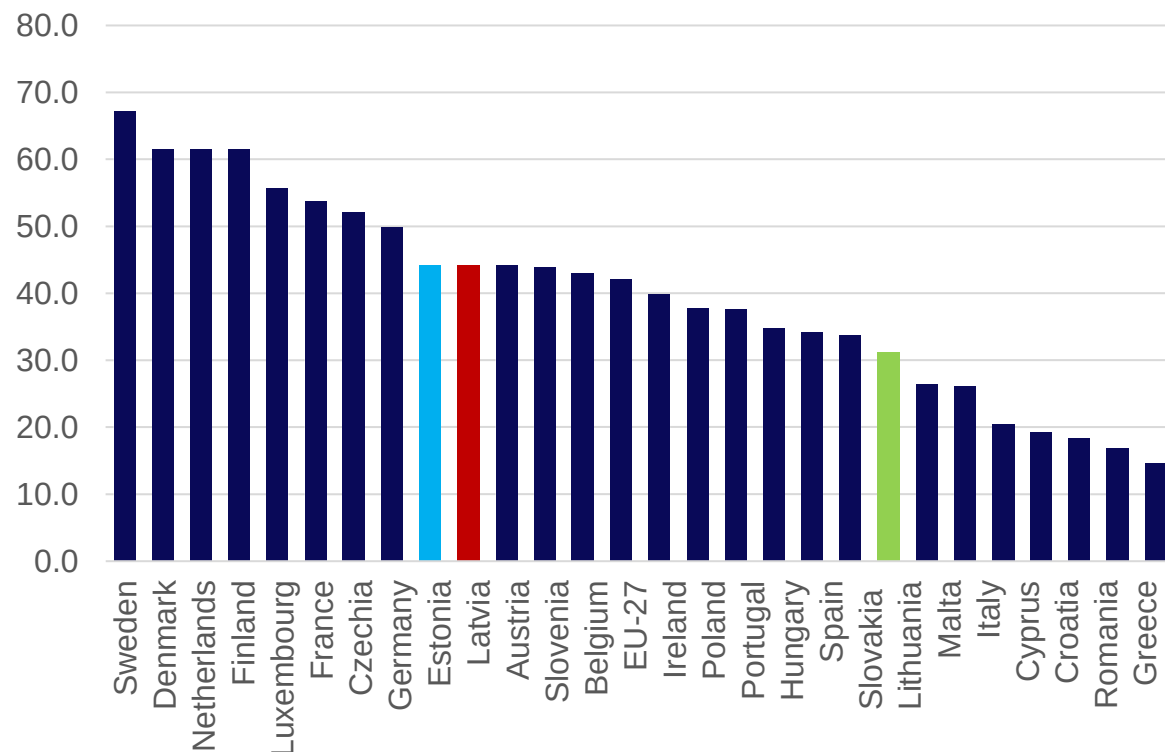


...kamēr Latvijas iedzīvotāju līdzdalība kultūras pasākumos drīzāk tuvinās ES vidējam līmenim

Pēdējo 12 mēnešu laikā apmeklējuši teātri, koncertu vai baletu, % no iedzīvotājiem virs 16 gadu vecuma, 2015

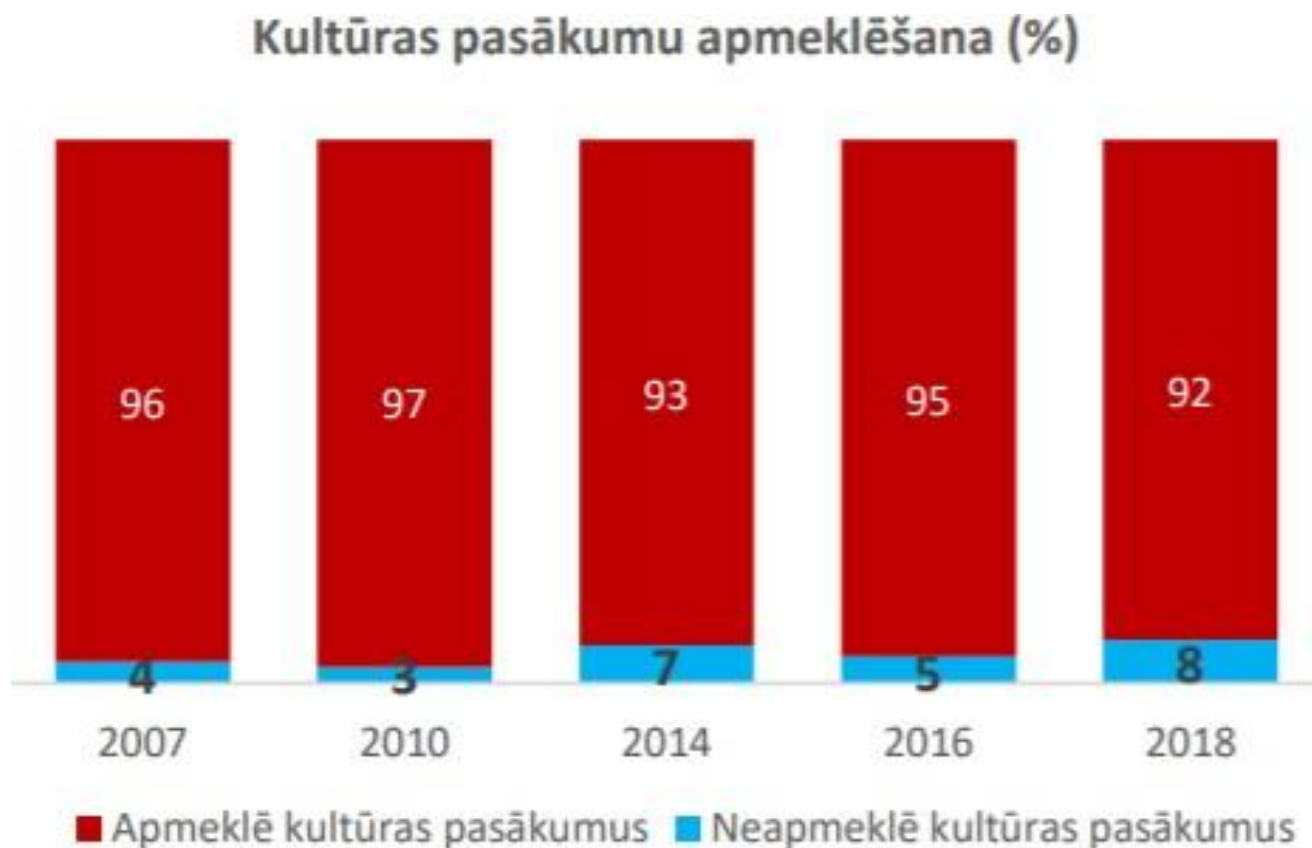


Pēdējo 12 mēnešu laikā apmeklējuši muzeju, kultūrvēsturisku vietu vai mākslas galeriju, % no iedzīvotājiem virs 16 gadu vecuma, 2015



Sabiedrības kopējais kultūras patēriņš pēdējos gados mazinās, kas ir pretēji Latvijas kultūrpolitikas mērķiem

Latvijas iedzīvotāju kultūras aktivitātes raksturojums



- ▶ KULTŪRPOLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2014. – 2020.GADAM „RADOŠĀ LATVIJA”: uzdevums ir **stiprināt** kultūras kā vērtības klātbūtni sabiedrībā
- ▶ There has been a **drastic decline** in the number of people participating in cultural life (2008-2018). Consumption of culture and arts activities **decreased** in all fields.
([Compendium on cultural policies and trends in Europe](#), Country profile: Latvia; September 2019)

Secinājumi par Atpūta, kultūra, reliģija

- ▶ Finansējums ir viens no augstākajiem ES
- ▶ Kultūras patēriņa dinamika Latvijā ir negatīva
- ▶ Nepieciešams veicināt kvalitatīvu indikatoru izveidi un uzturēšanu kultūras jomā

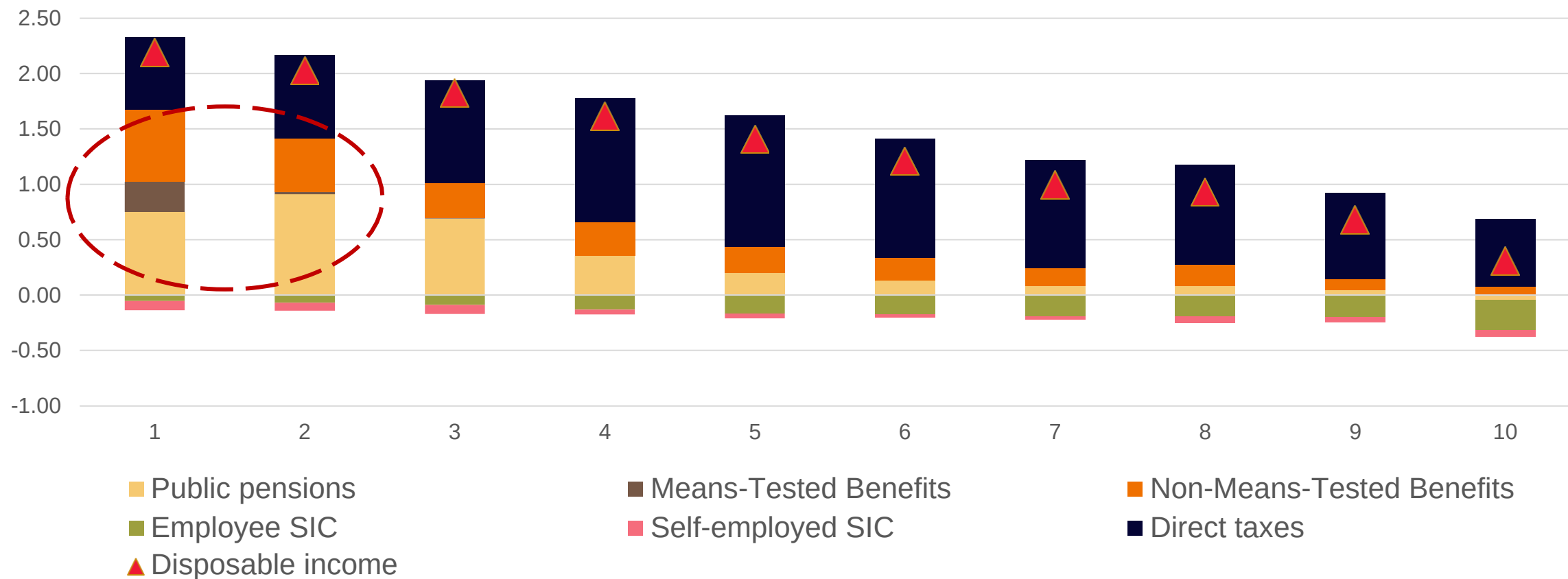
=====

- ▶ **2016.gada informatīvais Izdevumu dg ziņojums:** Kultūras ministrijai sagatavot tiesību akta projektu ar priekšlikumiem par privātā sektora - mecenātu un sponsoru - līdzekļu piesaistes iespējām, atvieglojot normatīvo regulējumu.

Sociālā aizsardzība (izdevumi **antiTOPs** līmenī)

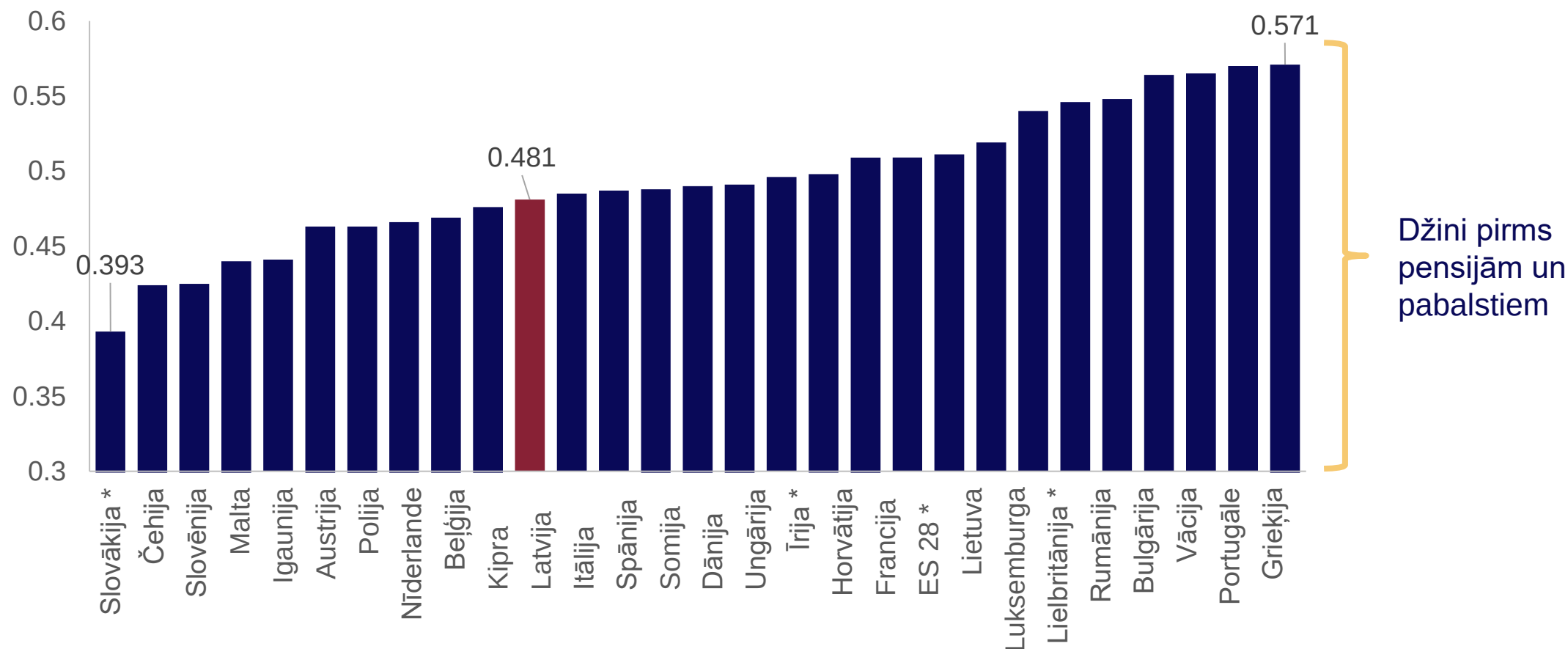
Pie zemiem ienākumiem sociālajai palīdzībai ir lielāka nozīme kā nodokļu politikai

Fiskālās politikas ietekme uz ekvivalentiem rīcībā esošajiem mājsaimniecību ienākumiem 2017-2019, vidēji periodā, %



Latvijā ienākumu nevienlīdzība pirms pabalstiem un pensijām ir zemāka nekā Eiropā vidēji

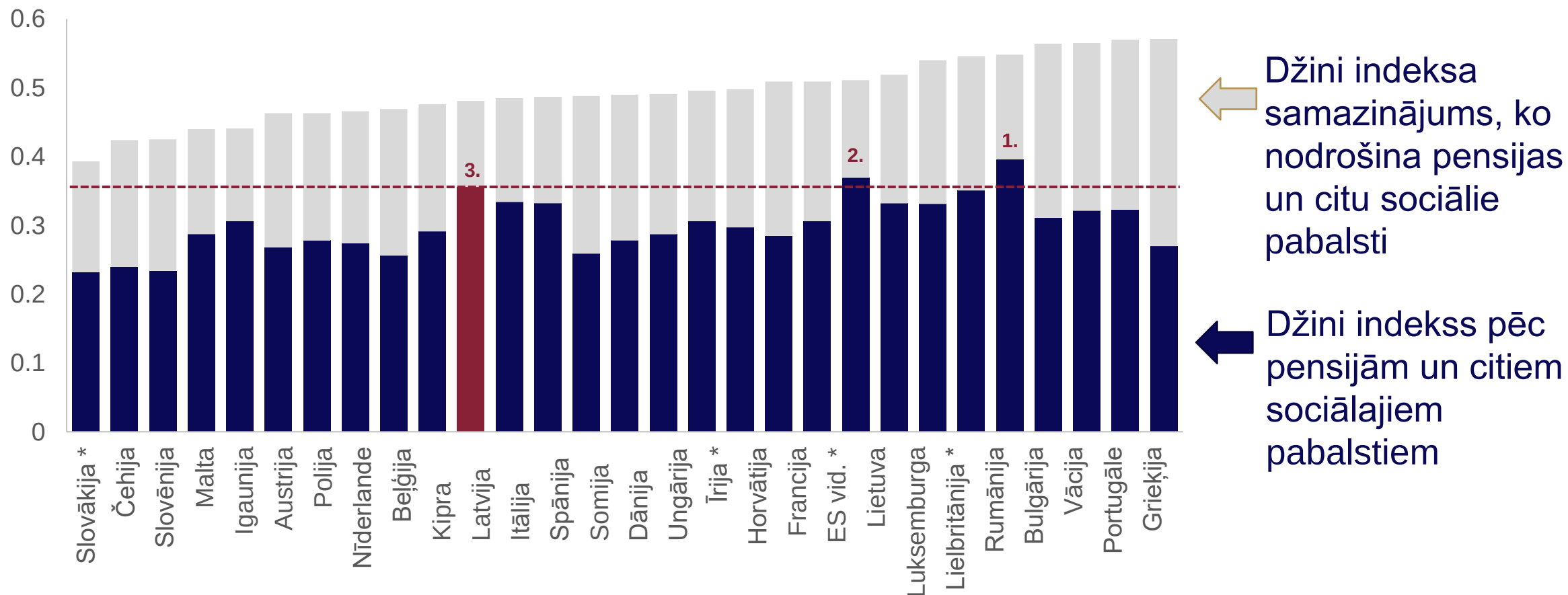
Džini indekss ES dalībvalstīs 2018. gadā



* Dati par šīm valstīm pieejami tikai par 2017.gadu

Pensiju un pabalstu loma ienākumu nevienlīdzības mazināšanā ir salīdzinoši zema

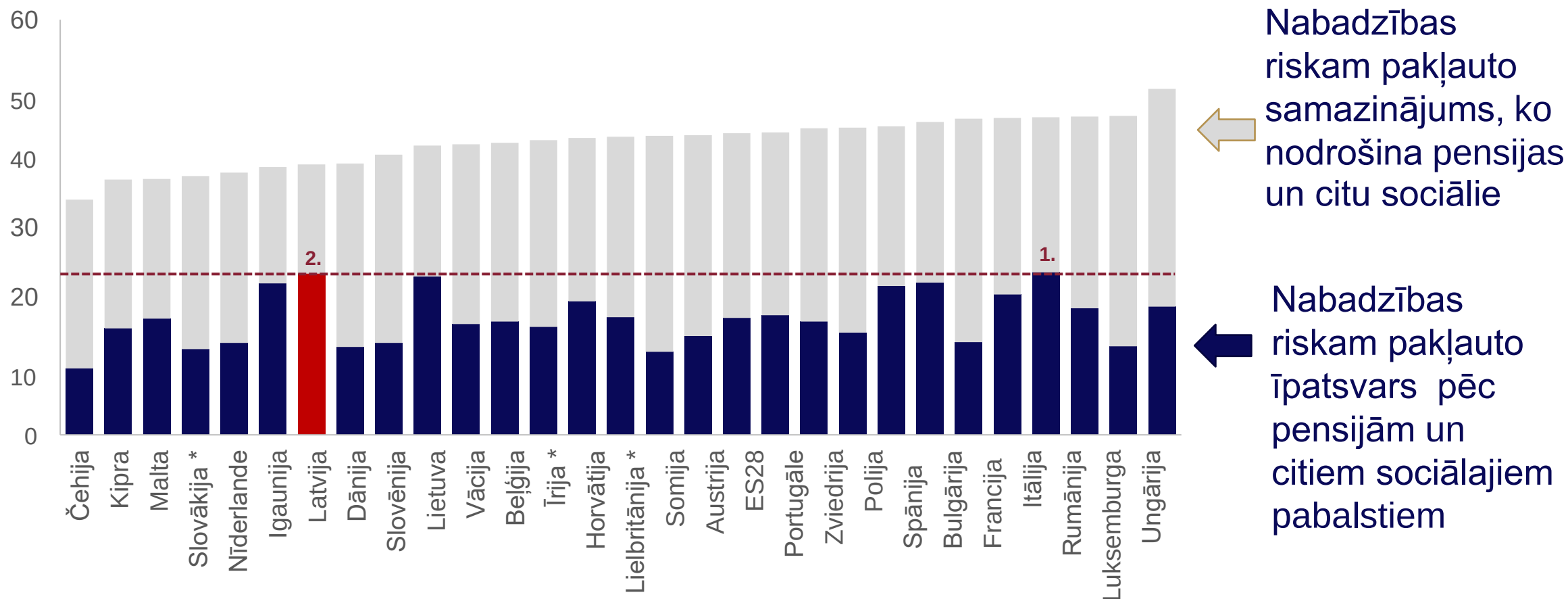
Džini indekss ES dalībvalstīs 2018. gadā



* Dati par šīm valstīm pieejami tikai par 2017.gadu

Tas pats attiecināms uz nabadzības rādītājiem

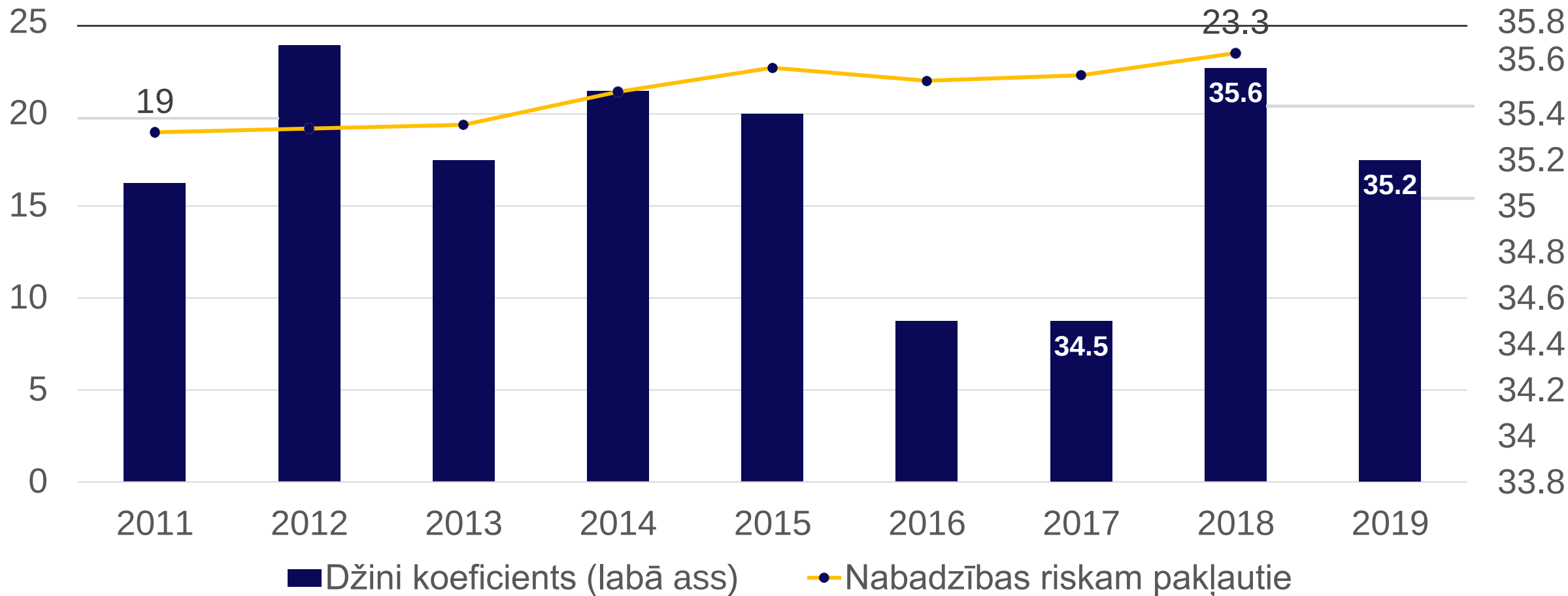
Nabadzības riskam pakļauto īpatsvars ES dalībvalstīs 2018. gadā (%)



* Dati par šīm valstīm pieejami tikai par 2017.gadu

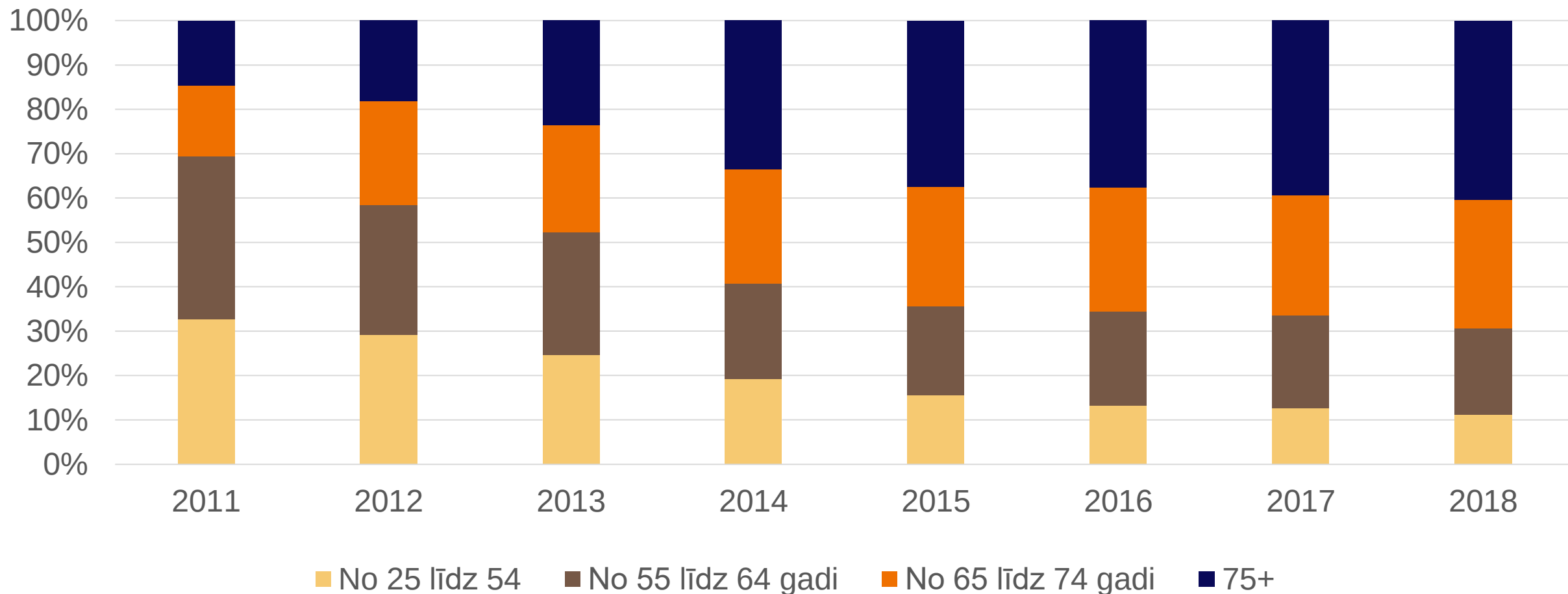
Rezultātā ienākumu nevienlīdzība Latvijā ir augsta un nabadzības riskam pakļauto īpatsvars Latvijā pieaug

Džini koeficients un Nabadzības riskam pakļauto īpatsvars



Nabadzības riskam pakļauto struktūrā pieaug pirmspensijas un pensijas vecuma cilvēku īpatsvars

Nabadzības riskam pakļauto īpatsvars atbilstošajā vecuma grupām



Pabalstu sistēma ir sadrumstalota, un dažkārt to zemie apmēri nerisina problēmas

1. Ar sociālajām iemaksām saistītie pabalsti

VK ziņojums (2020) «Vai valstī īstenotā sociālās iekļaušanas politika sasniedz tai izvirzītos mērķus nabadzības mazināšanas jomā?»

- ▶ Pensijas, Bezdarbnieku pabalsts, Slimības lapas, Maternitātes pabalsts u.c.

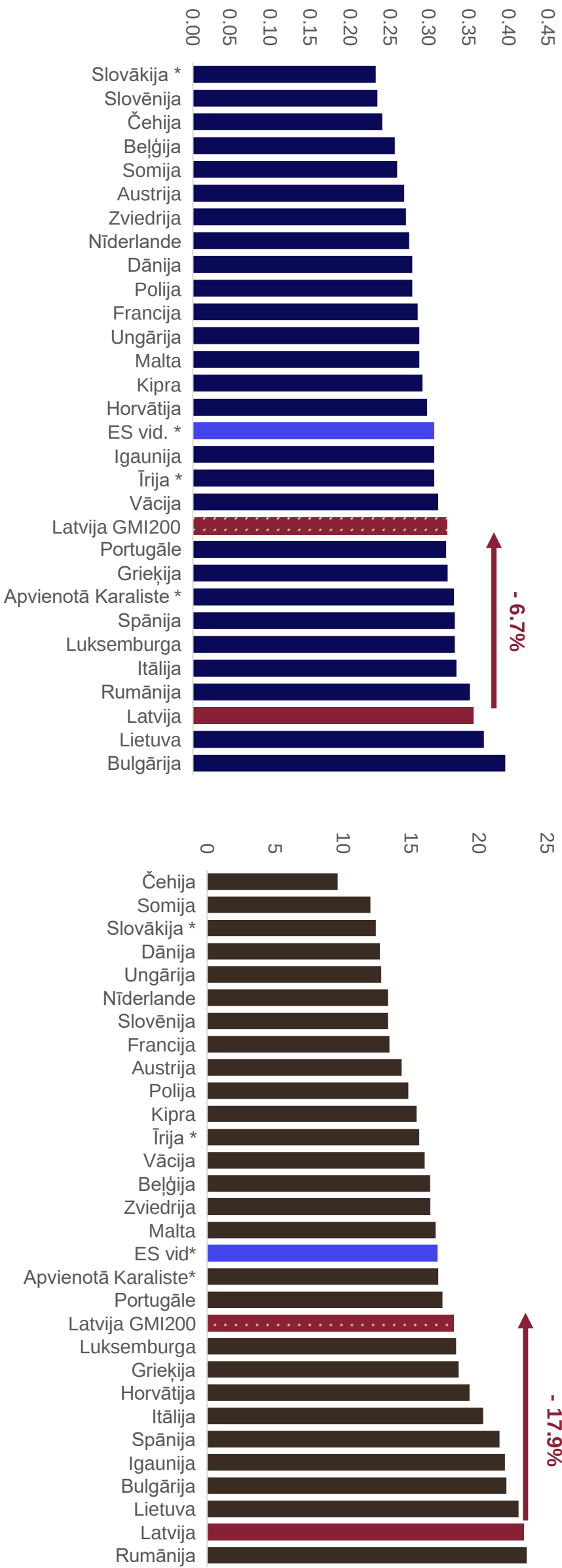
2. Ar sociālajām iemaksām nesaistītie maksājumi no budžeta

- ▶ **Par bērniem:** Ģimenes valsts pabalsts, Bērna kopšanas pabalsts, Bērna piedzimšanas pabalsts, Atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu, Pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai, Valsts atbalsts ar celiakiju slimiem bērniem, Pabalsti īpašo bērnu kopšanai, Uzturlīdzekļu garantijas fonds u.c.
- ▶ **Pret ienākumiem:** GMI, Mājokļa pabalsts, Publiskie sabiedriskie darbi u.c.
- ▶ **Atlaides:** sabiedriskajos transportlīdzekļos, kultūras pasākumos u.c.

Kā ar papildus ieņēmumiem mazināt nabadzību un nevienlīdzību?

Džini indekss pēc pensijām un citiem sociālajiem pabalstiem
ar GMI 200 EUR

Nabadzības riskam pakļauto īpatsvars (%) ar GMI
200 EUR

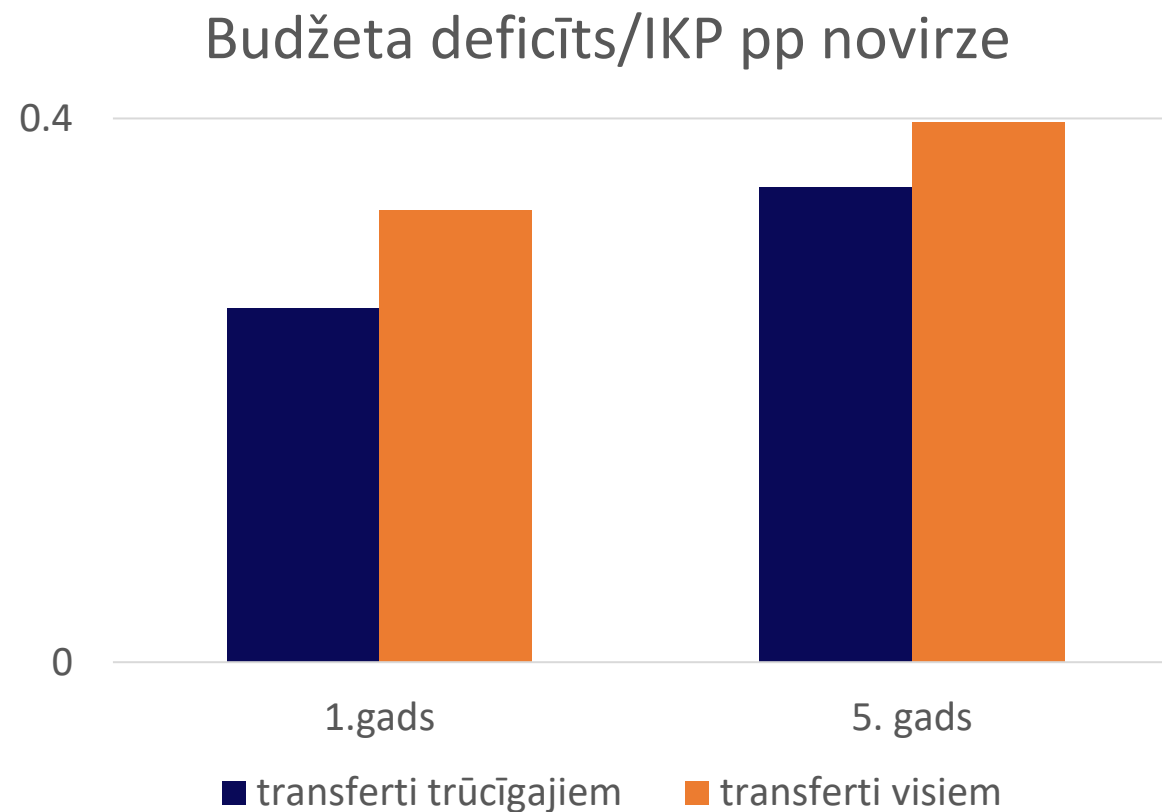
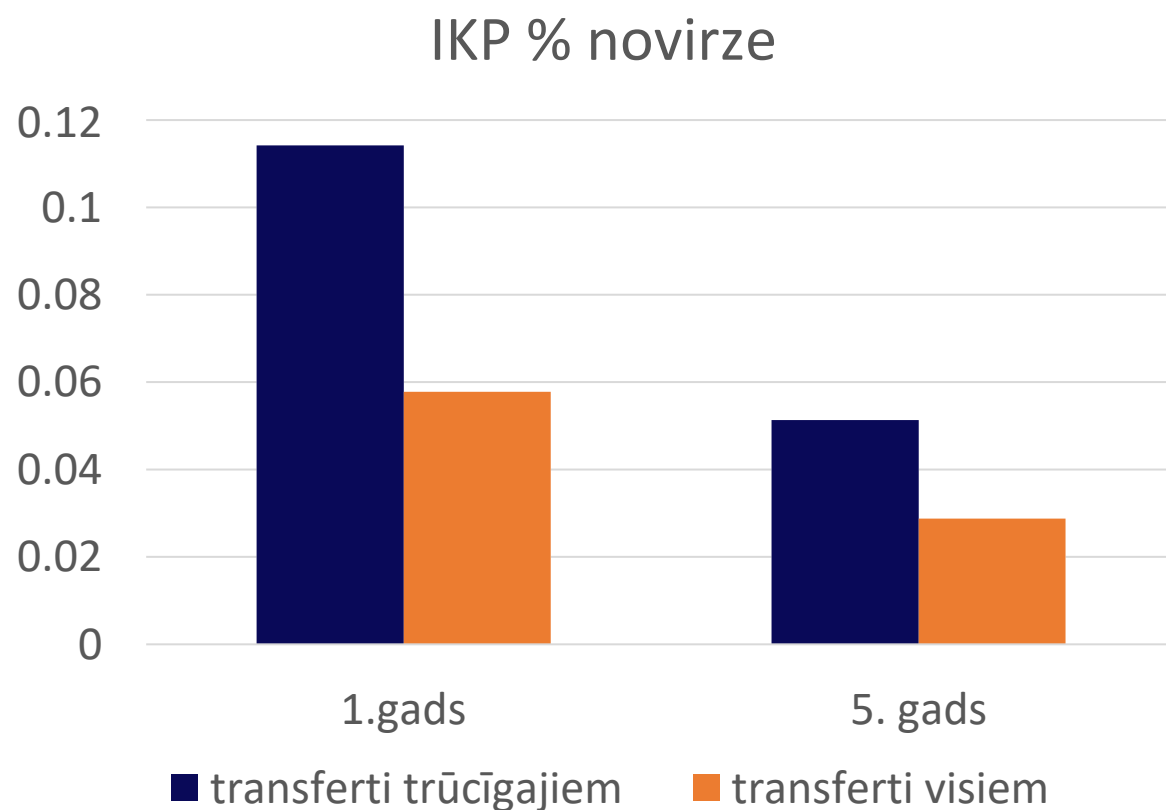


* Dati par šīm valstīm pieejami tikai par 2017. gadu.
Avots: Eurostat un Latvijas Bankas aprēķini.

49

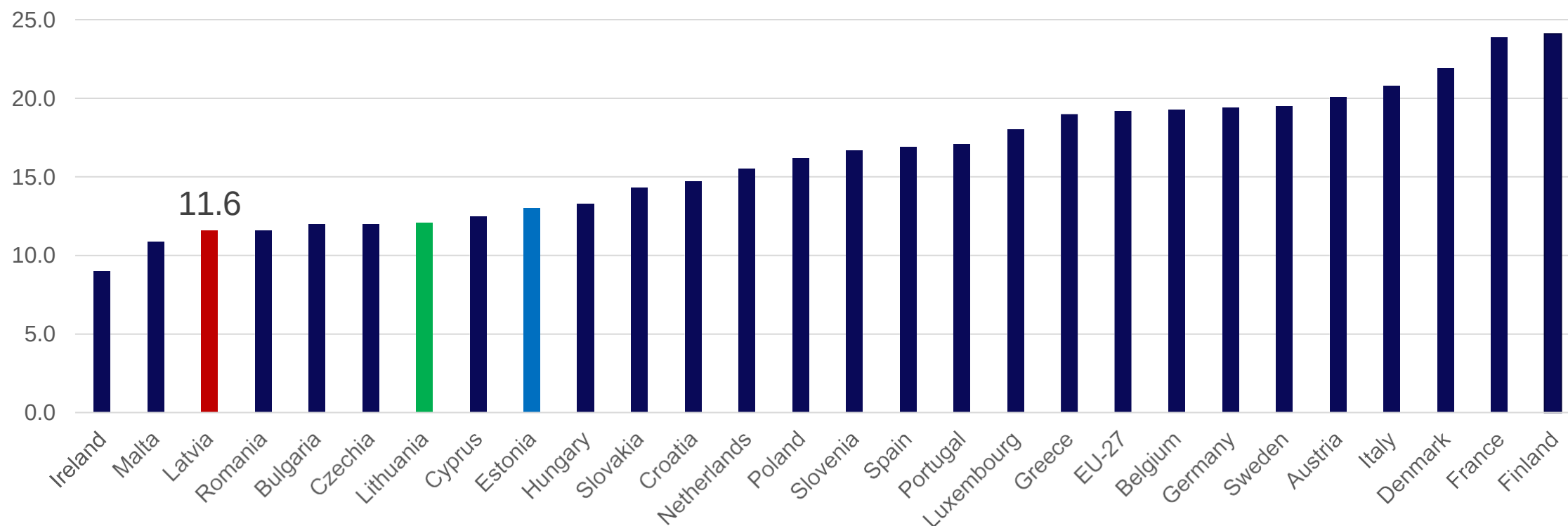
Trūcīgo mājsaimniecību robežtieksme patērēt ir augstāka

Valdības transfertu palielinājums trūcīgajām mājsaimniecībām vs visiem 1% apmērā no valdības budžeta



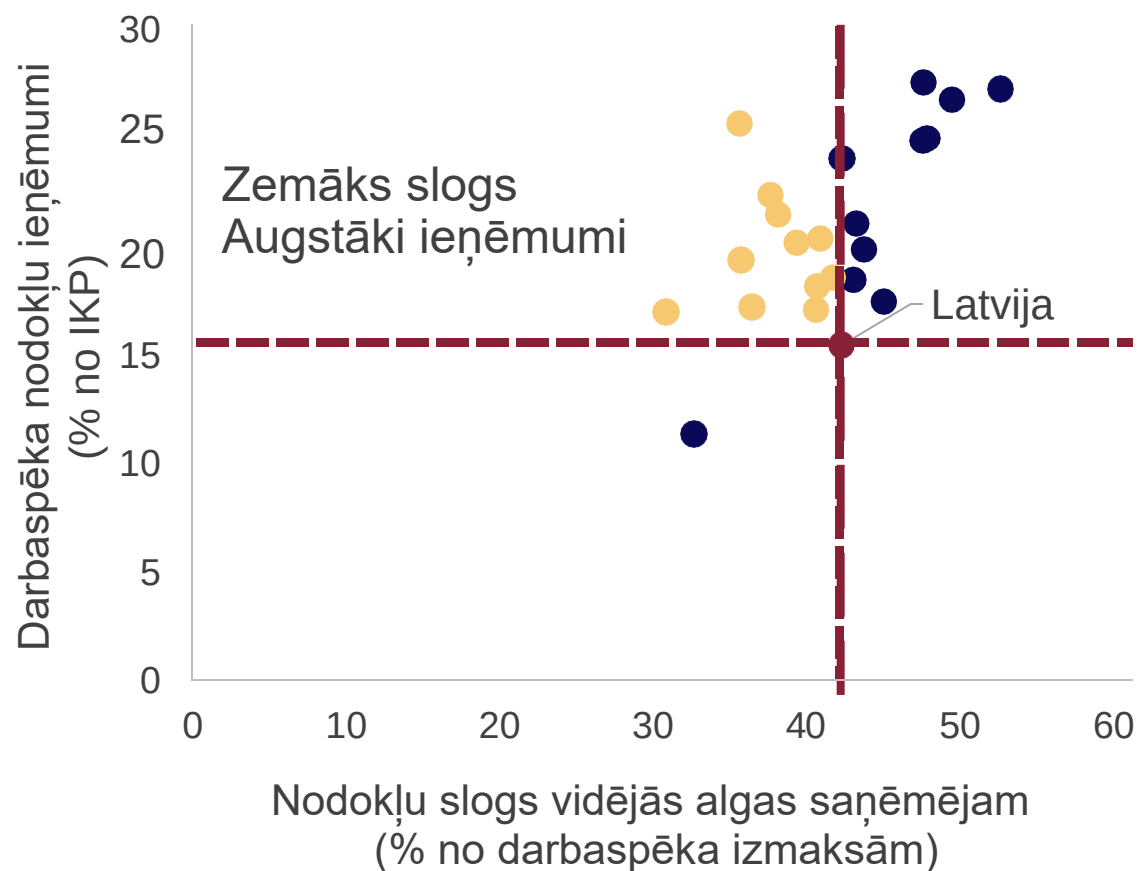
Papildus resursus sociālajai aizsardzībai spētu piedāvāt ēnu ekonomikas mazināšana

Izdevumi Sociālajai aizsardzībai, COFOG, 2018, % no IKP



Daudzās valstīs ar mazāku darbaspēka nodokļu slogu kā Latvijā nodokļu iekasējamība ir labāka

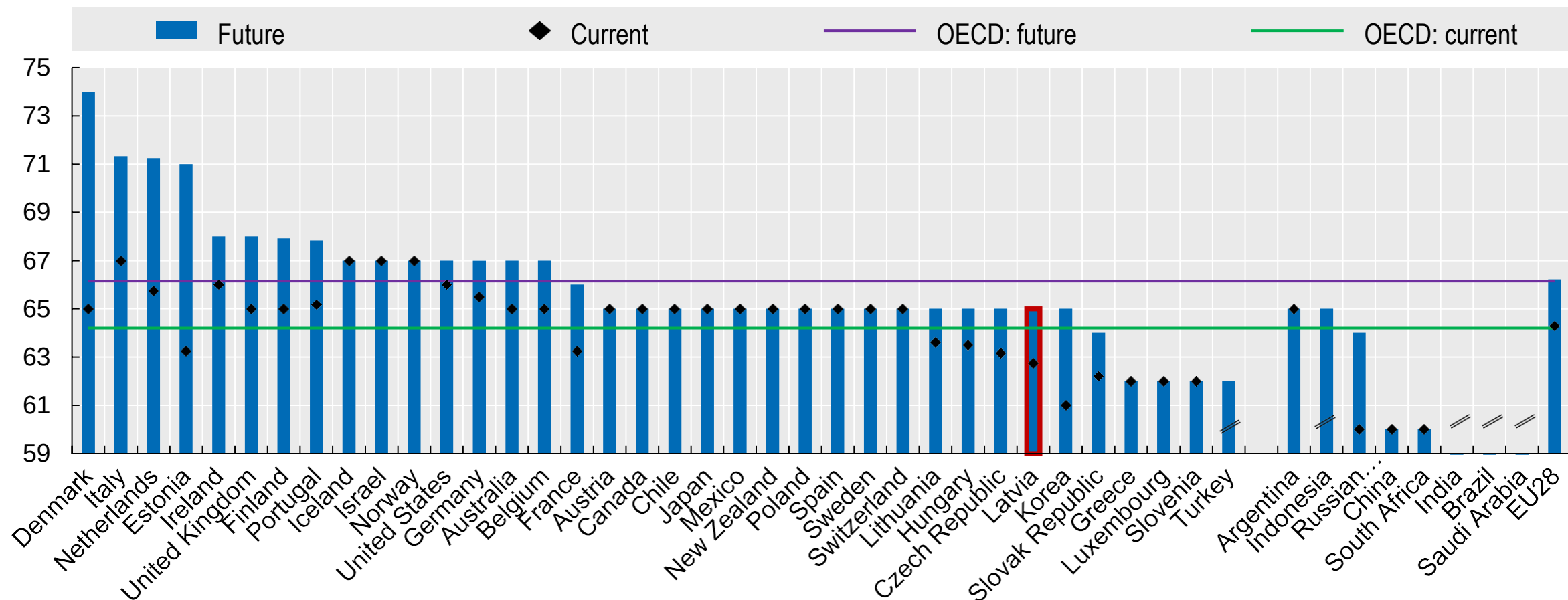
Darbaspēka nodokļu slogs un darbaspēka nodokļu ieņēmumi ES valstīs 2018. gadā



- Ēnu ekonomikas apjoms Latvijā 2018. gadā bija 24.2% (Sauka&Putniņš)
- OECD: nepieciešams paplašināt apdrošināto **loku**, brīvprātība nestrādā

OECD: sociālā budžeta ilgtspēju veicinātu turpmāka pensionēšanās vecuma paaugstināšana

Esošais un nākotnes pensionēšanas vecums, 2018



Secinājumi

- ▶ Nodokļu politika nabadzību «neuzrunā» un demogrāfijas tendences nepalīdz
- ▶ Sociālā atbalsta tīkls ir sadrumstalots (skaitā un summās)
- ▶ Ar **mērķētu pabalstu sistēmu** un labāku nodokļu iekasējamību ir iespējams tuvināt Latvijas nevienlīdzības un nabadzības rādītājus ES vidējam līmenim
- ▶ Sociālā budžeta ilgtspēju veicinātu turpmāka pensiju sistēmas reforma, uzlabojoties sabiedrības veselības rādītājiem
- ▶ Papildus informācija no LB pieejama [**Ekspertu sarunas: Ar valsts budžeta svirām pret nabadzību un nevienlīdzību**](#)

Arī kolektīvā patēriņa izdevumos iespējama «pavasara tīrīšanas», īpaši, kur pārsniedz Baltijas, OECD vai ES līmeni

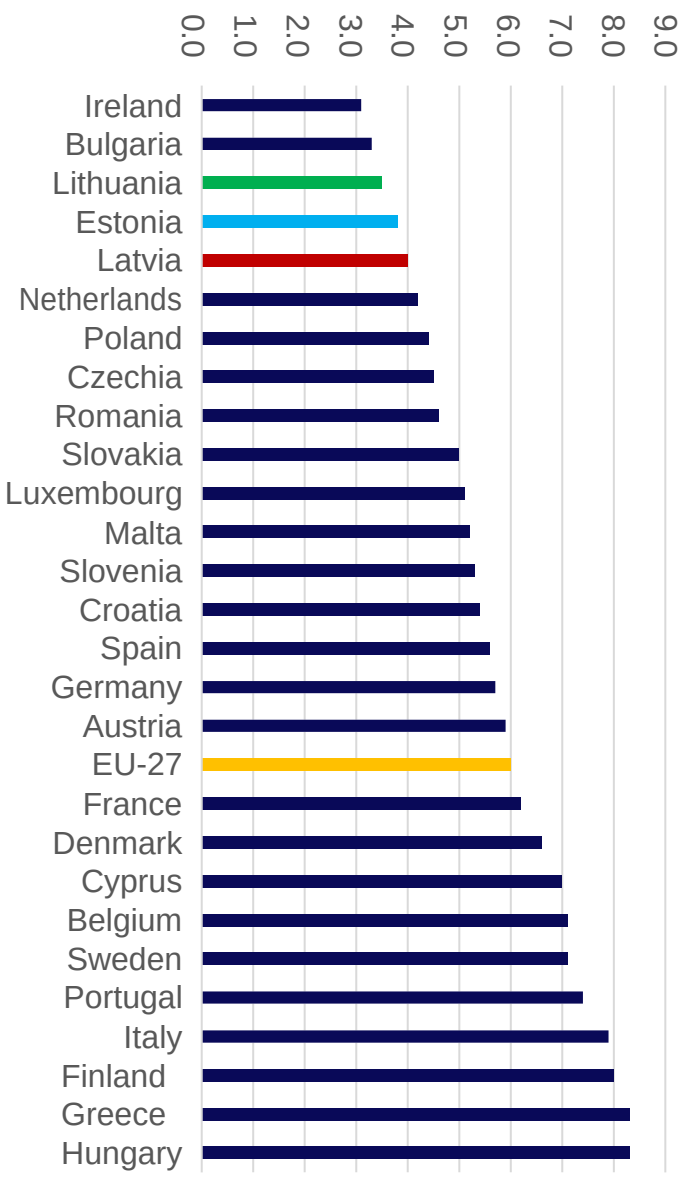
1. Individuālā patēriņa izdevumi
(veselība, izglītība,
atpūta&kultūra, sociālā
aizsardzība)

**2. Kolektīvā patēriņa
izdevumi**

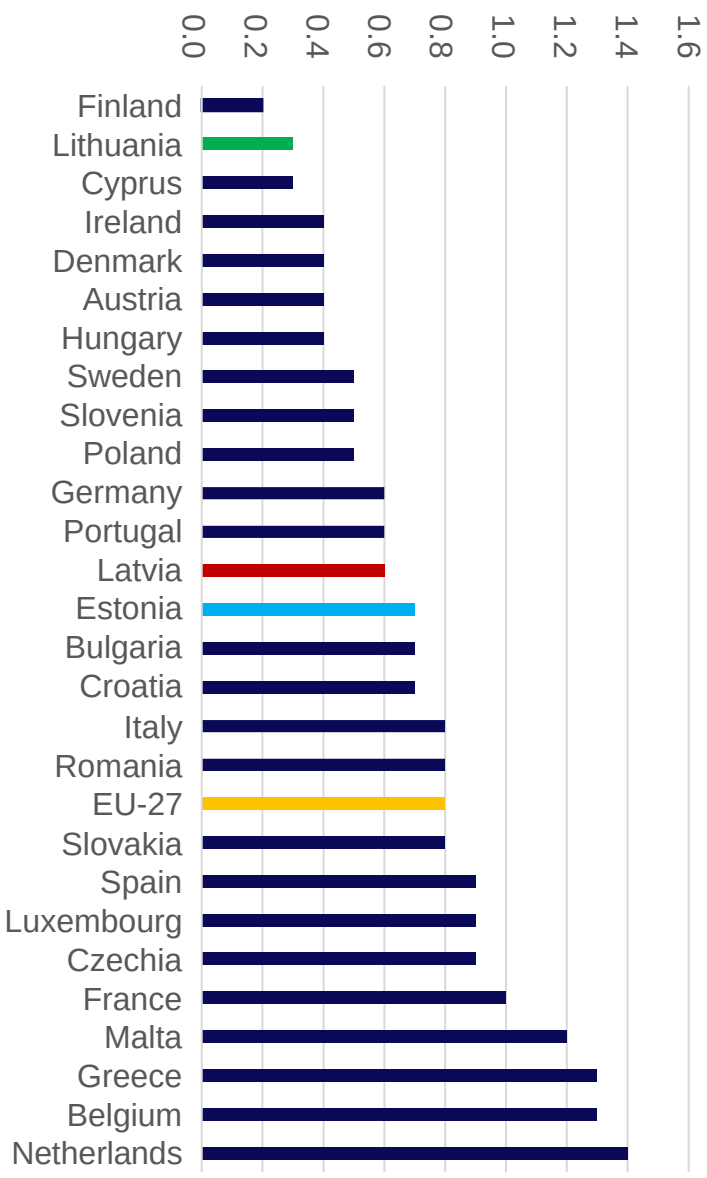
Kolektīvo izdevumu anatomija: izdevumi **zem** ES vidējā, bet **virs** LT vai EST

Vispārējās valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

1. Vispārējie valdības dienesti



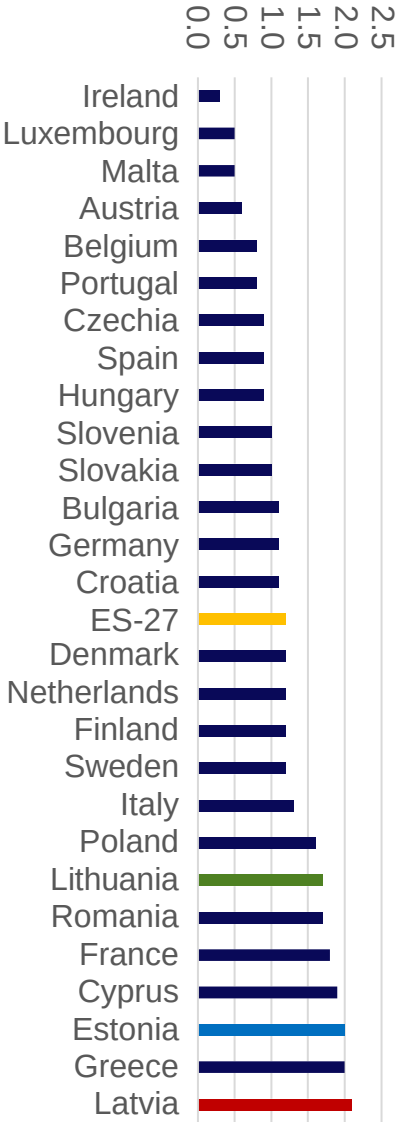
5. Vides aizsardzība



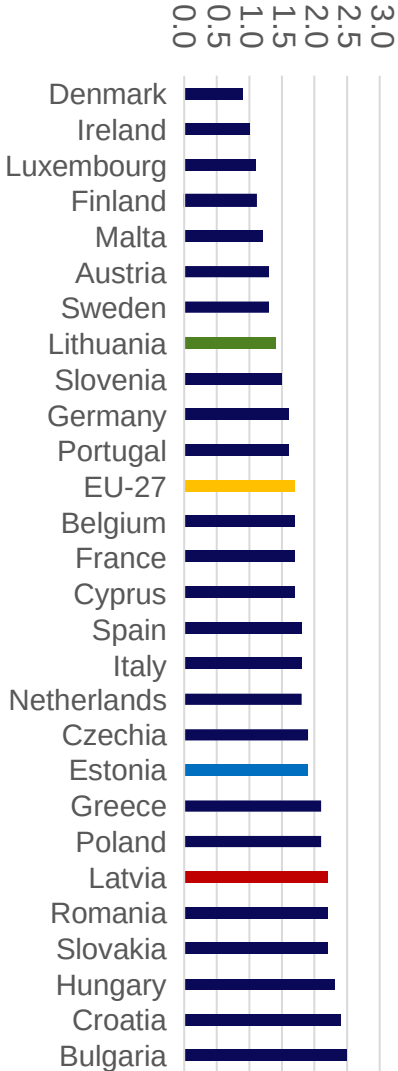
Kolektīvo izdevumu anatomija: Izdevumi **virs** ES vidējā, LT & EST

Vispārējās valdības izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP

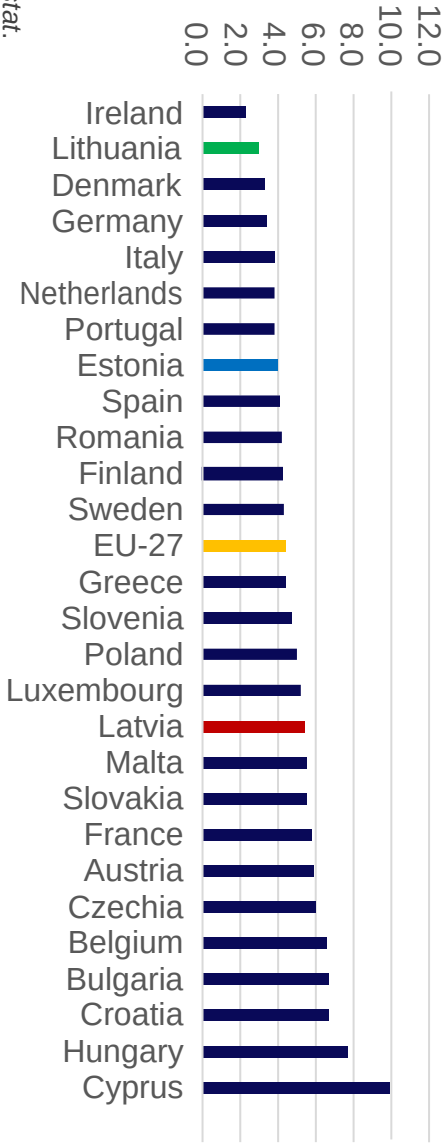
2. Aizsardzība



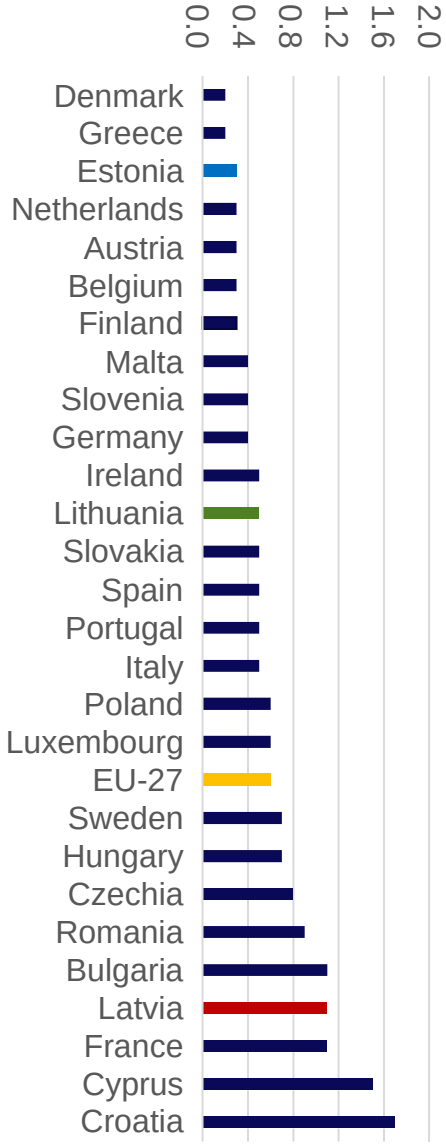
3. Sabiedriskā kārtība un drošība



4. Ekonomiskā darbība



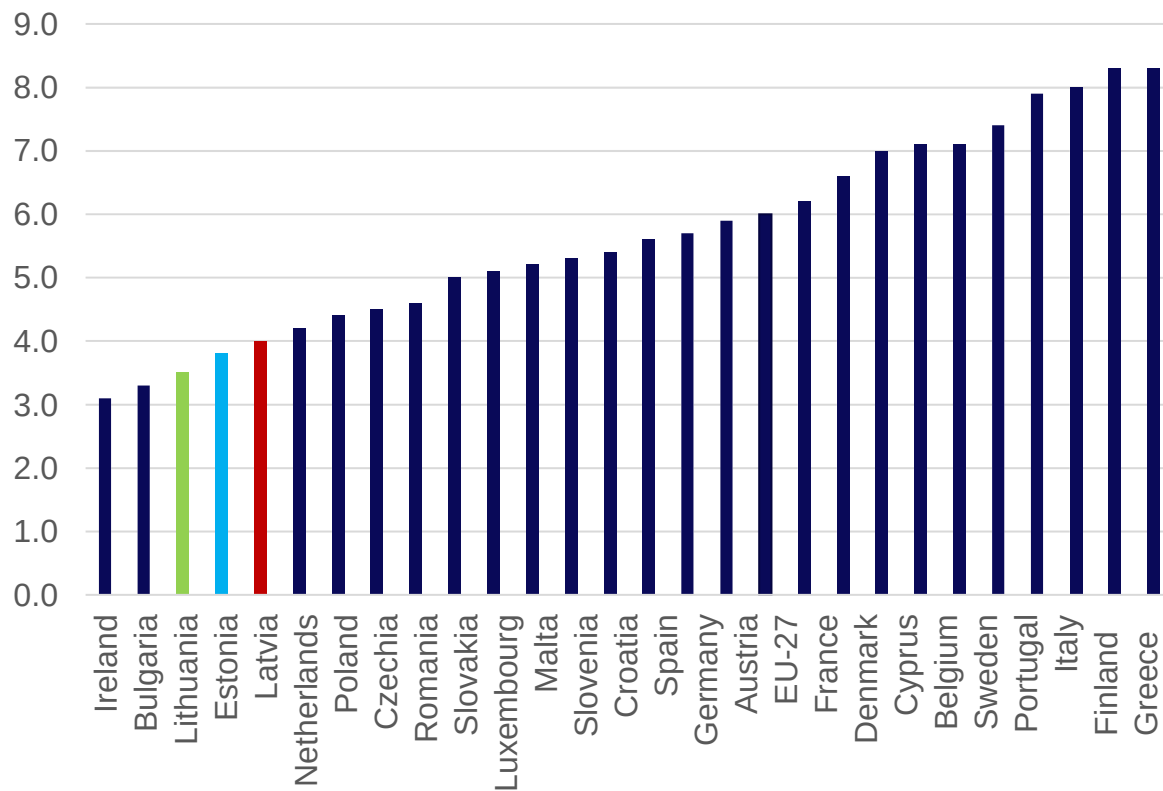
6. Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana



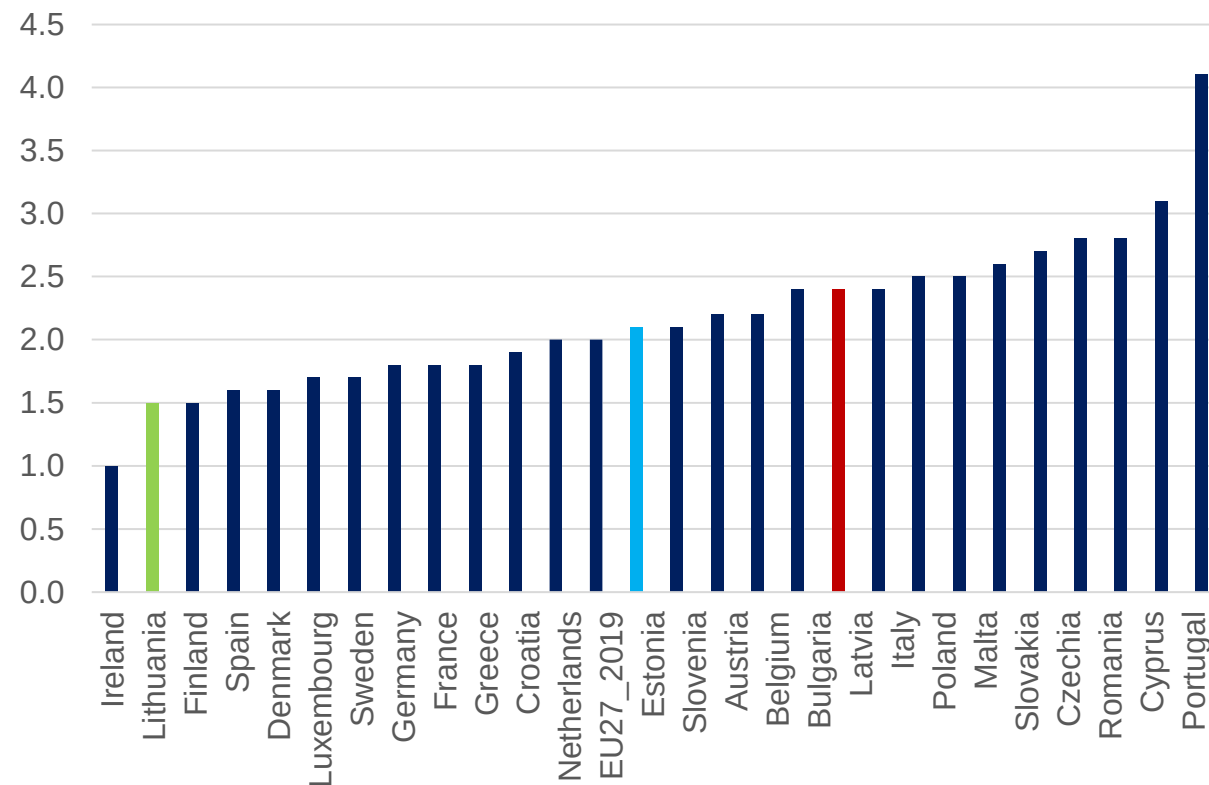
COFOG 01: Vispārējās valdības dienesti

Vispārējie valdības dienestu izdevumi Latvijā ir augstākie Baltijā, īpaši attiecībā uz iestāžu uzturēšanu

Vispārējās valdības sektora izdevumi, COFOG, 2018, % no IKP



COFOG 01.1 izdevumi: izpildvaras un likumdošanas iestādes, finanšu un fiskālās lietas, ārlietas, 2018, % no IKP

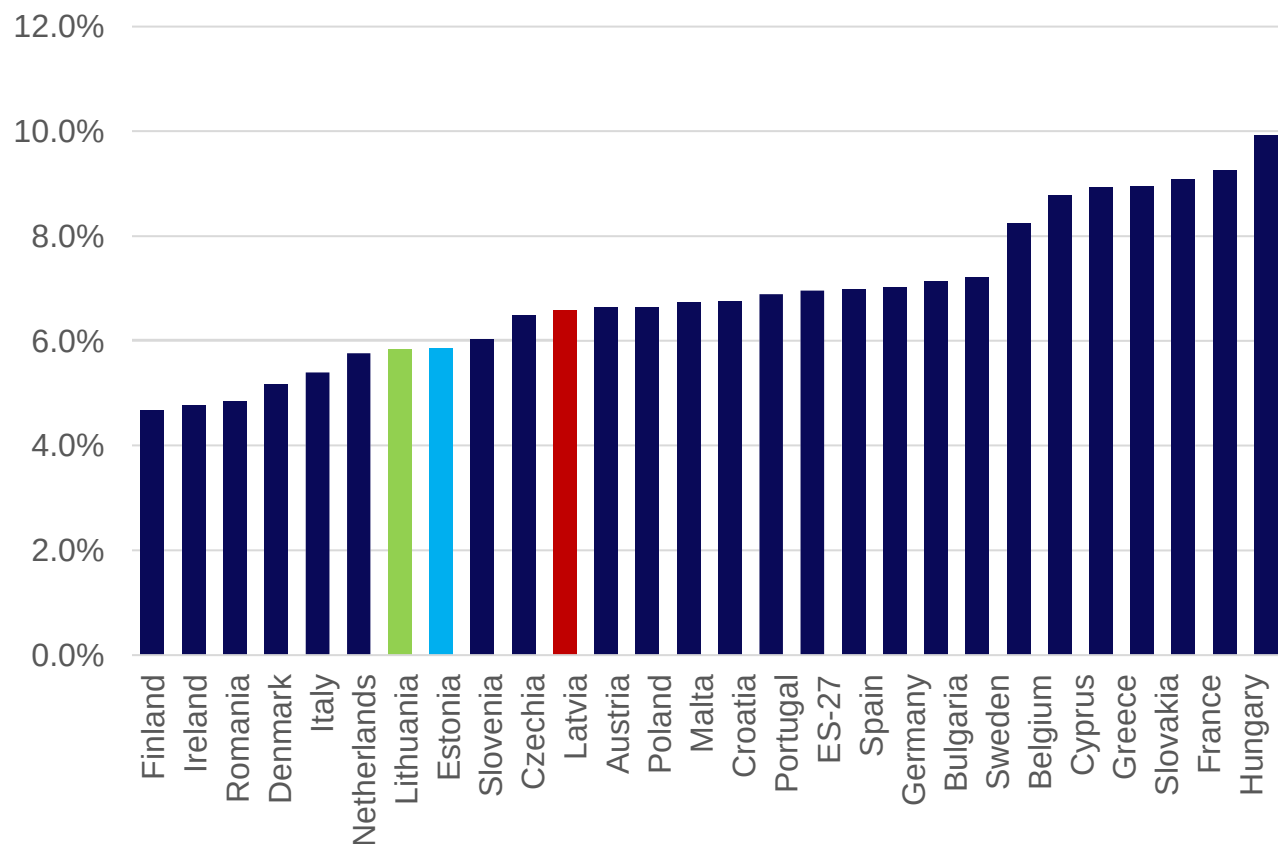


COFOG 01.1: Izpildvaras un likumdošanas iestādes,
finanšu un fiskālās lietas, ārlietas = **Nodarbinātie**

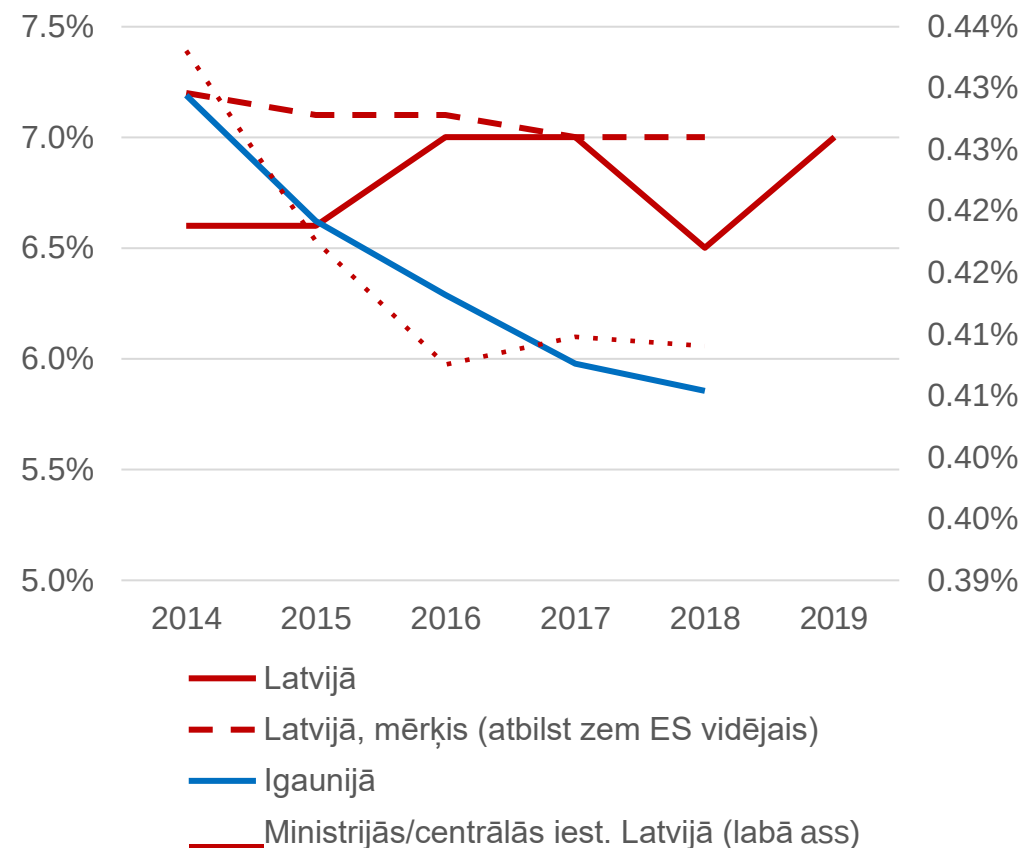
Valsts pārvaldē nodarbināto īpatsvars Latvijā ir augstākais Baltijā, bez «nolasāmas» vīzijas

Valsts pārvaldē* nodarbināto īpatsvars, % pret kopējo nodarbināto skaitu

2018



2014 – 2019

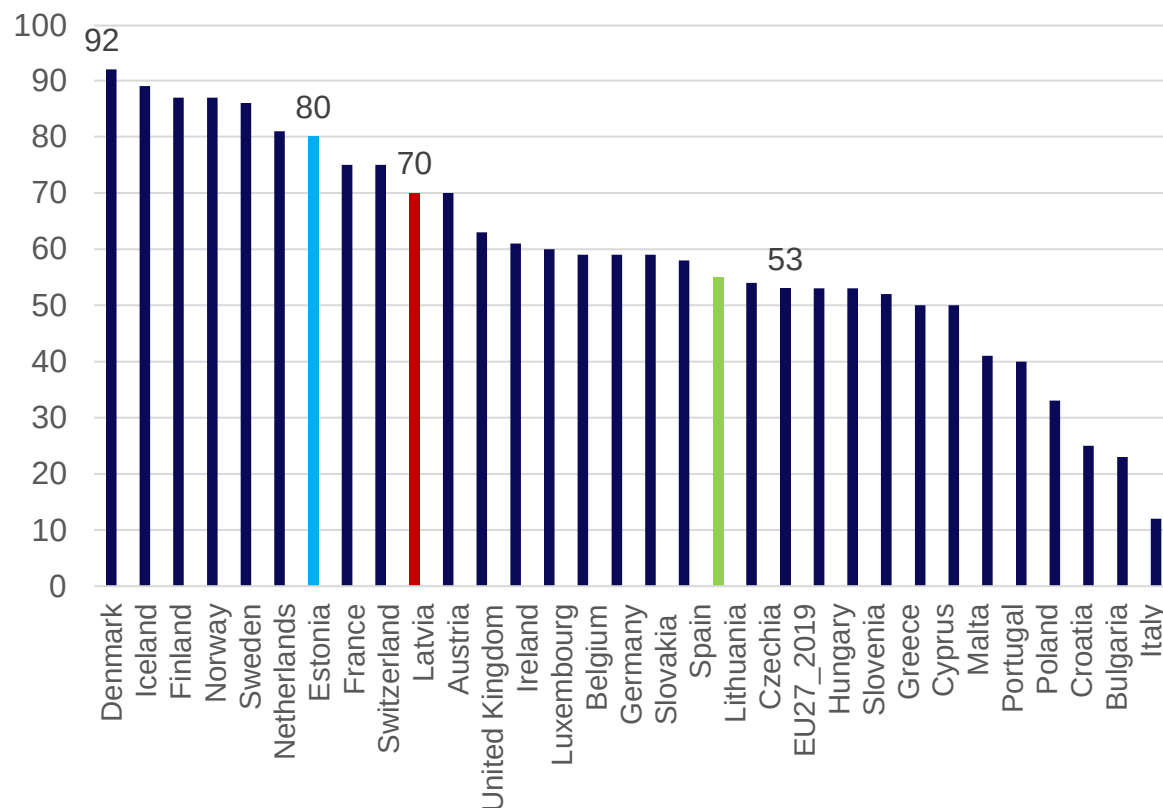


*NACE 2.0 klasifikatora sekcija "O. Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana"

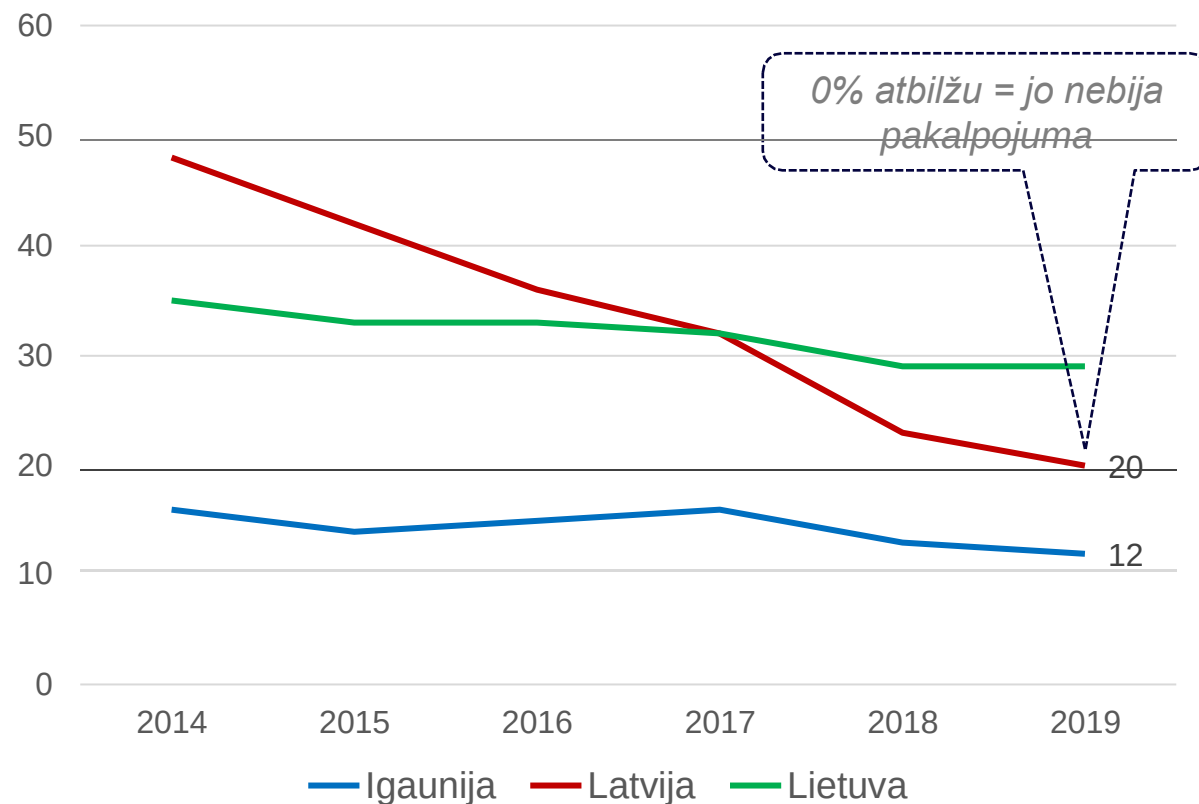
Avots: Eurostat, CSP.

E-valdības iespējām vēl ir neizmantota rezerve (Covid19 krīze kā potenciāla atskaites punkts)

Interneta lietotāji: e-komunikācija ar valsts iestādēm pēdējo 12 mēnešu laikā, 2019, % no iedzīvotājiem



Iemesli, kādēļ atskaites nav iesniegtas e-vidē, jo «Nebija obligāti», 2019, % no iedzīvotājiem



Secinājumi par valsts pārvaldi

- ▶ Latvijā vispārējā valdībā ir par 0.7pp vairāk nodarbināto kā Igaunijā un 0.8pp vairāk kā Lietuvā
- ▶ Ir potenciāls augstākai «obligātai» digitalizācijai visos pārvaldes līmeņos, veicinot gudrāku un efektīvāku saimniekošanu

COFOG 01.1: Izpildvaras un likumdošanas iestādes,
finanšu un fiskālās lietas, ārlietas = **Autobāze**

Valsts tiešās pārvaldes iestāžu autoparka uzturēšanā ir redzami vājie punkti

	Izdevumi (MEUR)	Auto skaits	1 mašīnas izmaksas gadā (tkst)
Valsts tiešās pārvaldes iestāžu autoparks, 2017	21.6	4123	5.2
Saeimas autobāze, 2016	2.3	73	31.7
Saeimas autobāze, 2019	2.7	75*	36.0
Privātpersona, 2019**	2.7	1	2.7

* 2018.gada skaitlis;

**pēc financer.com aprēķina, Audi A4, nobraukums 15 tkst km/gadā

Valsts tiešās pārvaldes iestāžu
autoparks (Valsts kancelejas ziņojums):

- ▶ Tikai **18 %** no īpašumā esošā autotransporta ir ar GPS aprīkojumu
- ▶ **301** automašīnai jeb 34% nobraukums līdz 8.5 tkst km/gadā (uz 29.01.2019.)

Ir laba pieredze valsts sektorā ar autoparka izmaksu efektivizēšanu

- ▶ Valsts kancelejas ziņojums SPIRK (2019):
 - ▶ **ieviešot visu mašīnu kontroli reāllaikā, *Būvniecības valsts kontroles biroja*** ietaupījums 10 mēnešos: -46% degviela, -50% mašīnu skaits
 - ▶ Viedā autotransporta sistēma ieviesta ***Valsts vides dienestā***: atskaites, ceļazīmes, degvielas patēriņš, autonomslodze
- ▶ **Samazinātas auto dīkstāves**, optimizējot dienesta auto lietotājus (*Latvijas Banka*)

No *Fleetsheet*,
Mapon: izmaksas 6-
10 eur/mēn par vienu
transportlīdzekli,
ietaupījums līdz 30
eur/mēn

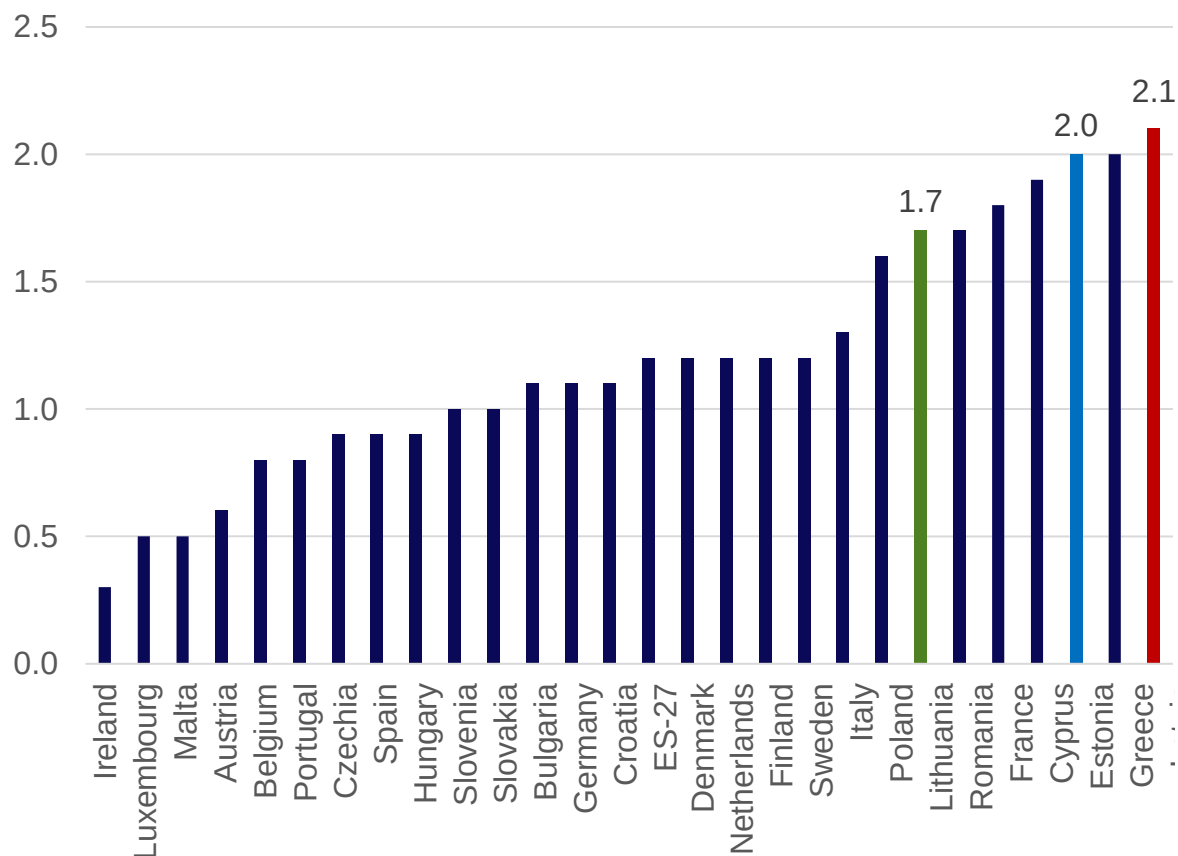
Secinājumi par Autobāzi

- ▶ Valsts tiešās pārvaldes autobāzes izmantošanā ir iespējams uzlabot efektivitāti
- ▶ Ir labās prakses pieredze

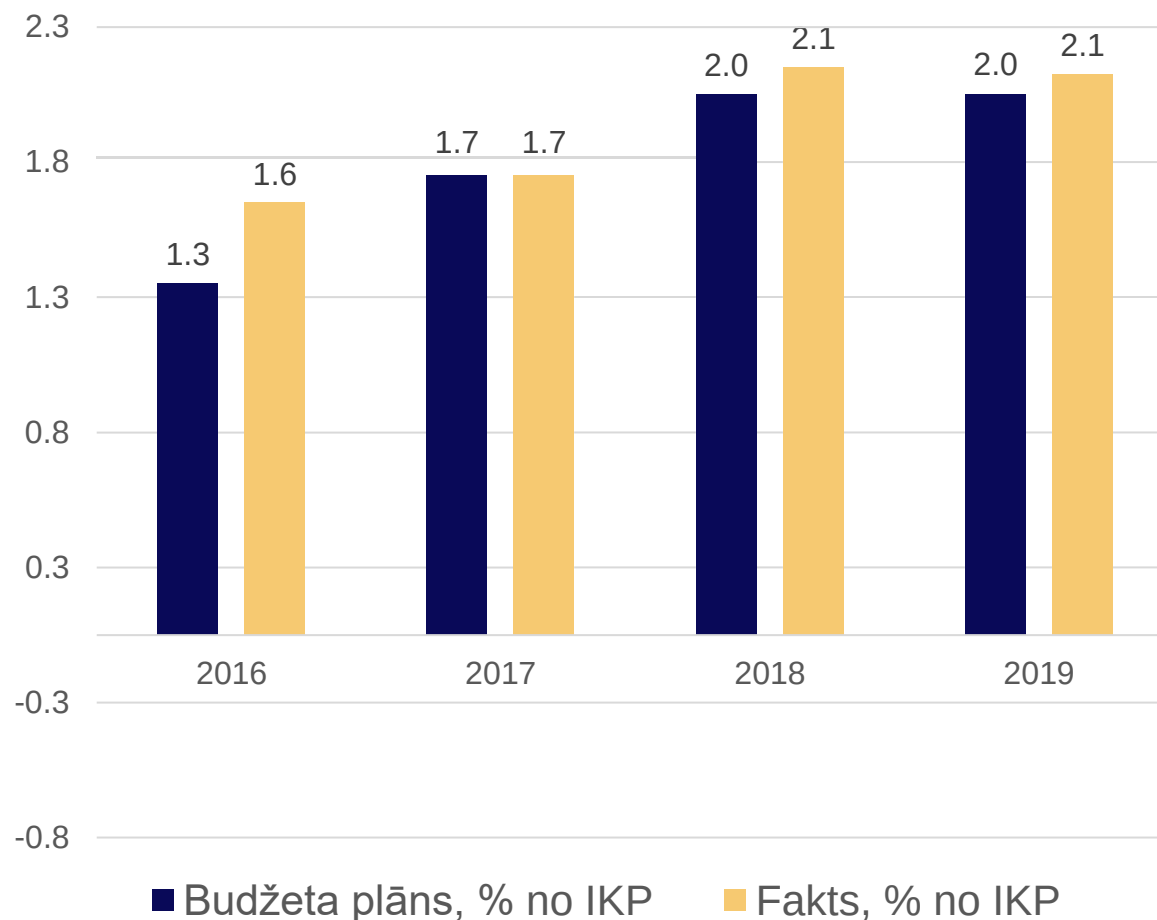
COFOG 2. Aizsardzība

Optimistiskāks skatījums uz ekonomikas attīstību var veicināt augstākus (kā nepieciešams) izdevumus aizsardzībai

Valdības izdevumi, COFOG, Aizsardzībai, 2018
% no IKP



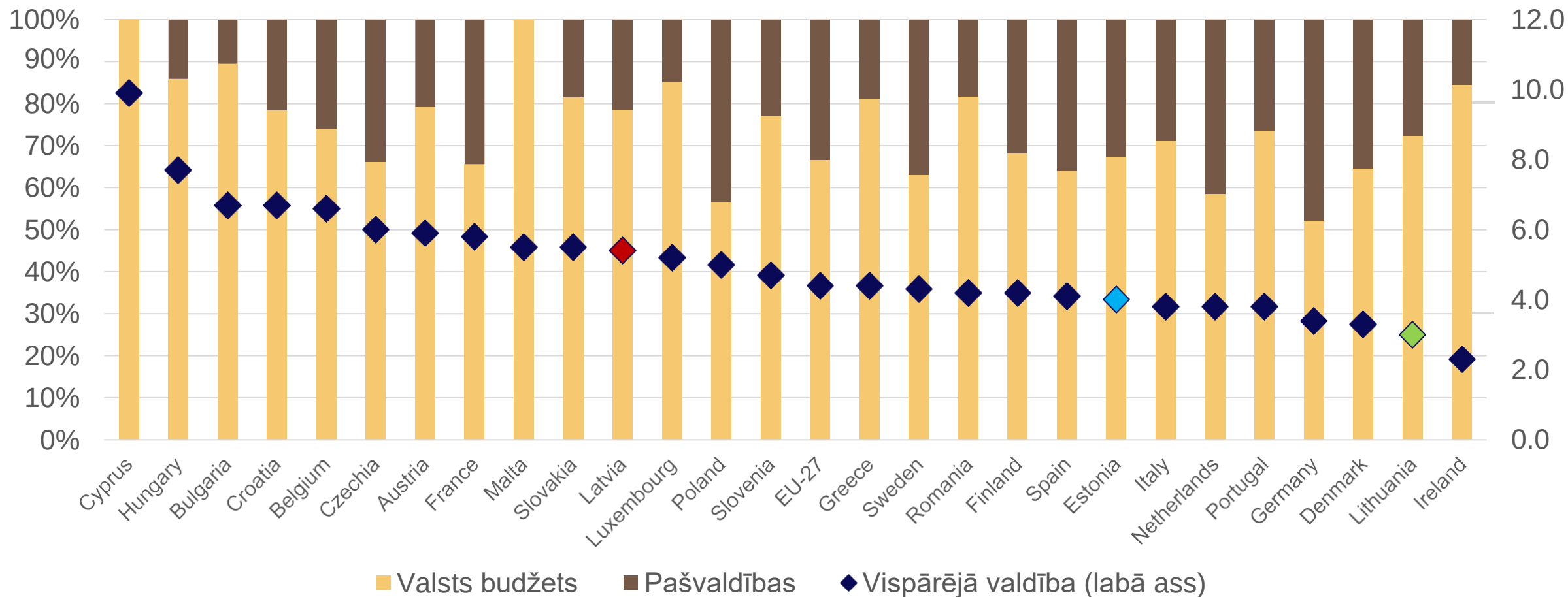
Plānotie un faktiskie izdevumi aizsardzībai,
% no IKP



COFOG 4: Ekonomiskā darbība

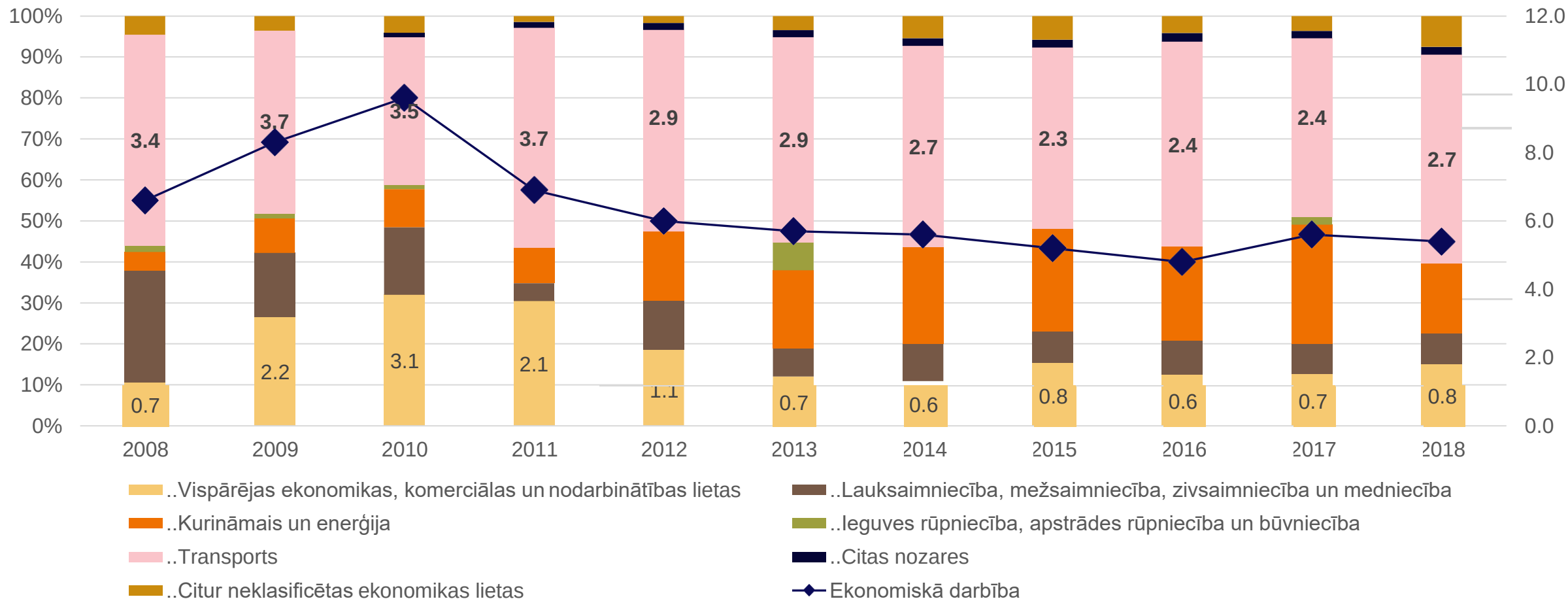
Atbalsts ekonomiskās darbības nodrošināšanai Latvijā ir augstāks kā Igaunijā un Lietuvā

Ekonomiskā darbība, COFOG, 2018, % no IKP



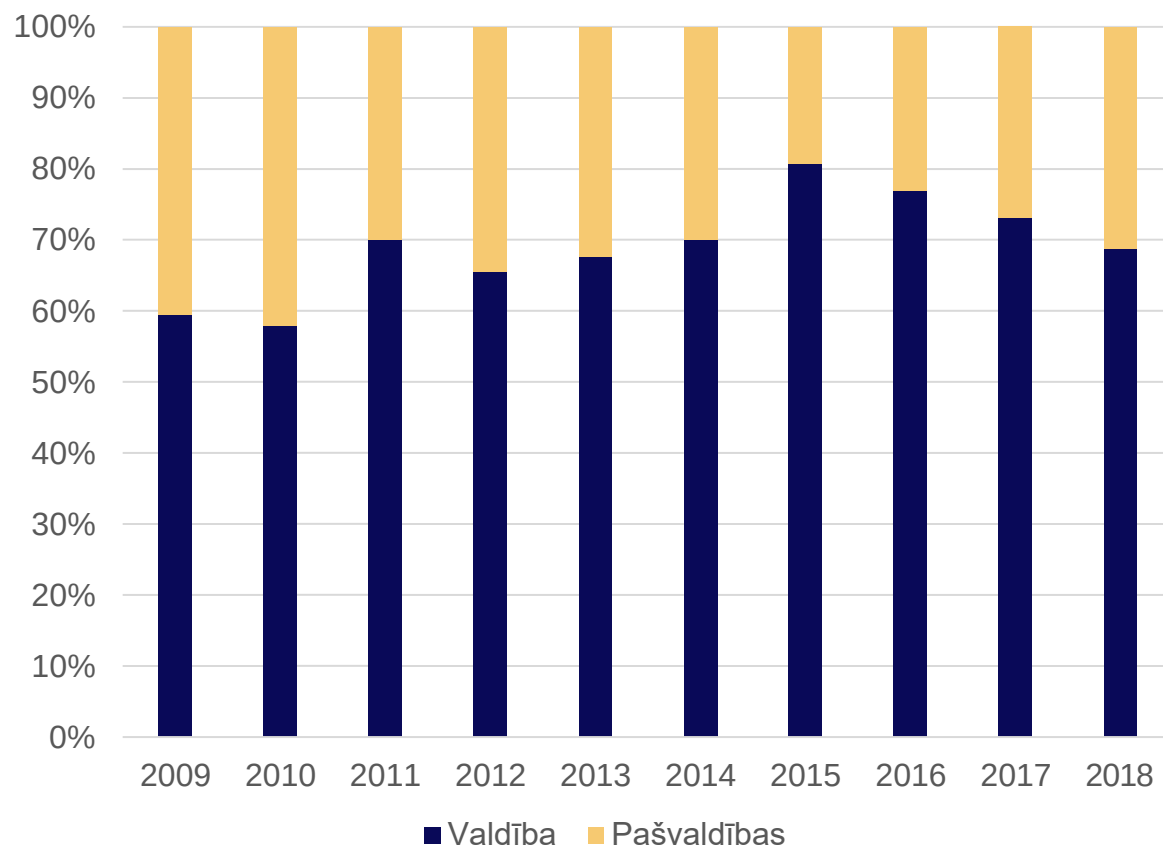
Lielāko īpatsvaru aizņem atbalsts transporta sektoram, bet pēc krīzes stabilākie izdevumi – ekonomika&nodarbinātība

Ekonomiskā darbība dalījumā pa akakšfunkcijām, COFOG, % no IKP un īpatsvars

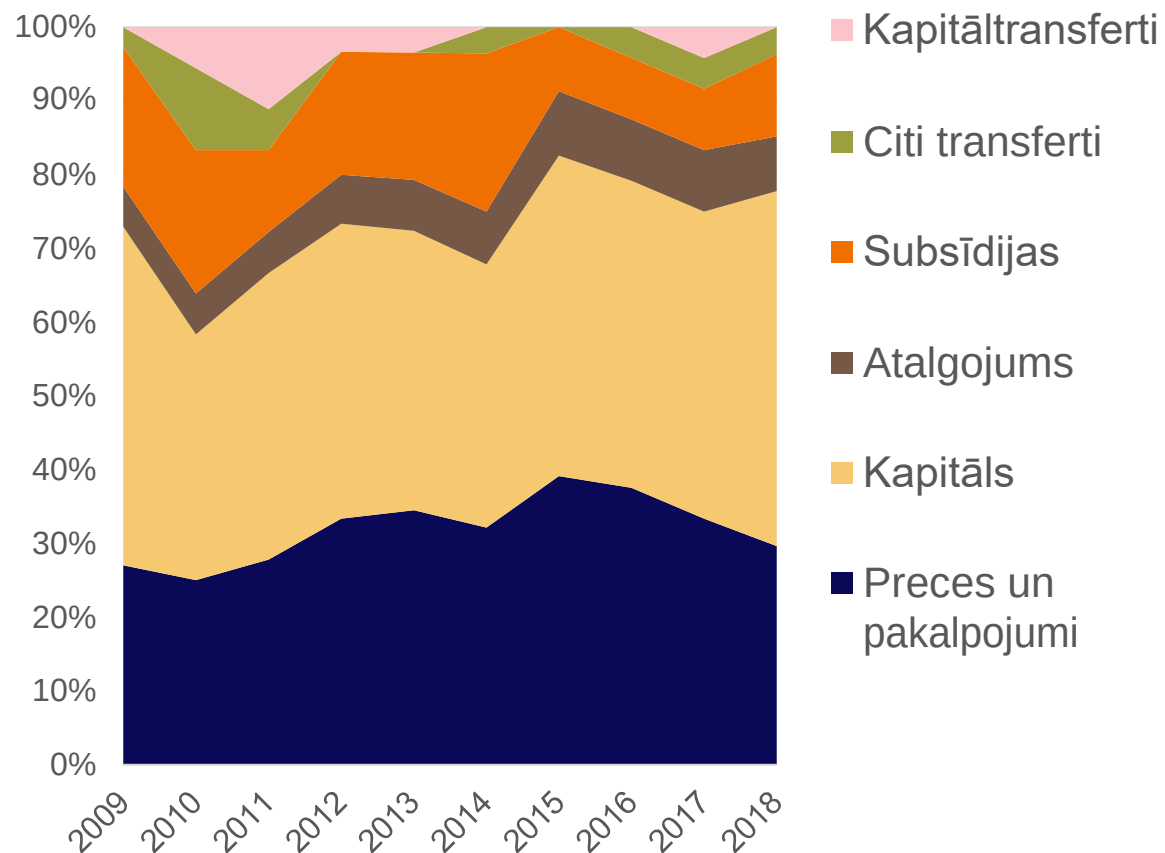


Transporta jomā pieaug pašvaldību atbalsts un palielinās kapitālizdevumu īpatsvars. Nozīmīga daļa preces/pakalpojumi?

Transporta izdevumi pa budžeta veidiem, COFOG, īpatsvars

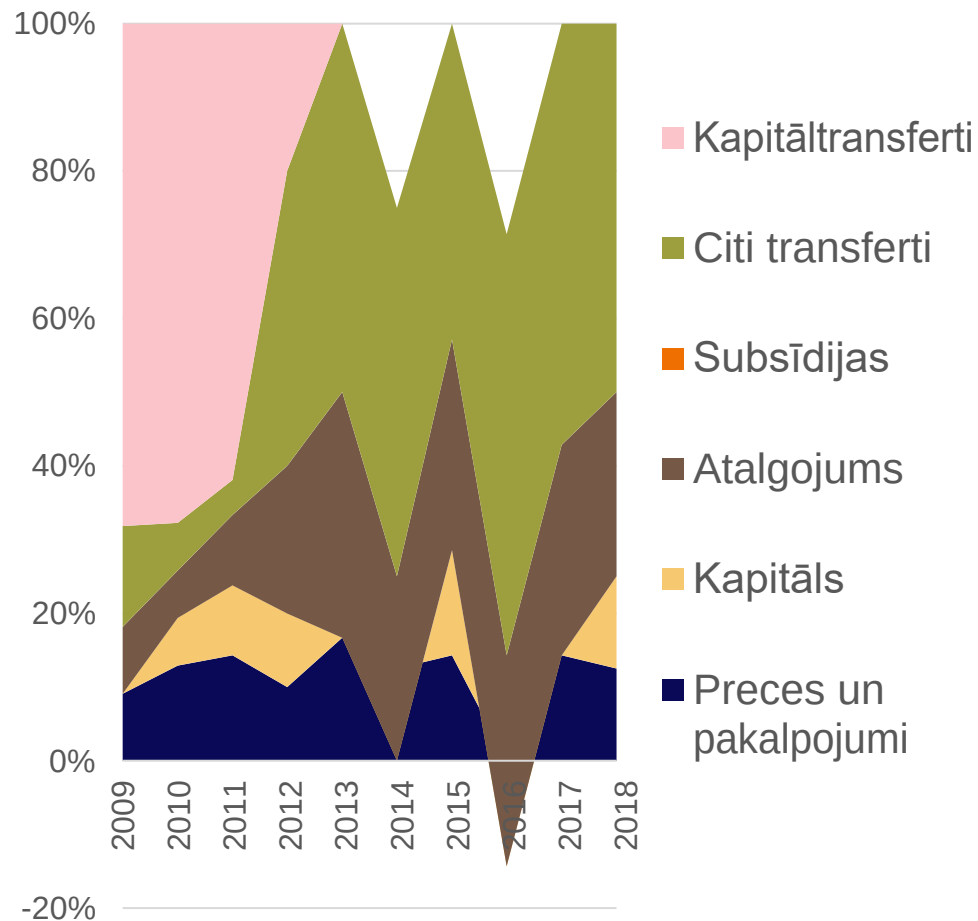


Transporta izdevumu struktūra, īpatsvars



Ekonomikas & nodarbinātības ne-kapitālo transfertu īpatsvars palielinājies kopš krīzes, pieaug atalgojuma daļa

Vispārējās ekonomikas, komerciālas un nodarbinātības lietu izdevumu struktūra, īpatsvars



► 04.11 GENERAL ECONOMIC AND COMMERCIAL AFFAIRS (CS)

- *Administration, formulation and implementation, regulation of general economic and commercial affairs and services, including general foreign commercial affairs; general trade promotion activities; supervision of the banking industry; operation of institutions dealing with patents, trademarks, copyrights, company registration, weather forecasting, standards, hydrologic surveys, geodesic surveys, etc.; grants, loans or subsidies to promote general economic and commercial policies and programs. Includes: consumer education and protection.*

► 04.12 GENERAL LABOUR AFFAIRS (CS)

- *Administration of general labour affairs and services; formulation and implementation of general labour policies; supervision and regulation of labour conditions (hours of work, wages, safety, etc.); liaison among different branches of government and between government and overall industrial, business and labour organizations; operation or support of general programs or schemes to facilitate labour mobility, to reduce sex, race, age and other discrimination, to reduce the rate of unemployment in distressed or underdeveloped regions, to promote the employment of disadvantaged or other groups characterized by high unemployment rates, etc.; operation of labour exchanges; operation or support of arbitration and mediation services; production and dissemination of general information, technical documentation and statistics on general labour affairs and services; grants, loans or subsidies to promote general labour policies and programs.*

Secinājumi par Ekonomisko darbību

- ▶ Latvijā ir augstākie izdevumi Baltijā
- ▶ Pēdējos gados transporta jomā pieaug pašvaldību atbalsta daļa,
- ▶ Vispārējās ekonomikas, komerciālas un nodarbinātības izdevumu struktūrā finanšu krīzes beigās strauji pieauga, un nemanīgi augsti turas nekapitālie transferti

Pārējās funkcijas (Vide, Drošība, Pašvaldības)

Būtu vēlams izsekot līdzšinējo Informatīvo ziņojumu rezultātu un priekšlikumu ieviešanai

► Informatīvais ziņojums 2016

- *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pārtraukt veikt funkcijas, kas nav tieši saistītas ar **vides** piesārņojuma risku mazināšanu, kā arī optimizēt starpinstitūciju sadarbību vides aizsardzības sistēmas ietvaros.*
- *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt, vai, turpinot valsts un **pašvaldību** vienoto klientu apkalpošanas centru tīkla izveidi, nepieciešams īstenot plānu par 54 vai 89 centru izveidi.*
 - **2020?**: Vai iespējama arī turpmāka apvienošana Administratīvi teritoriālās reformas ietekmē?

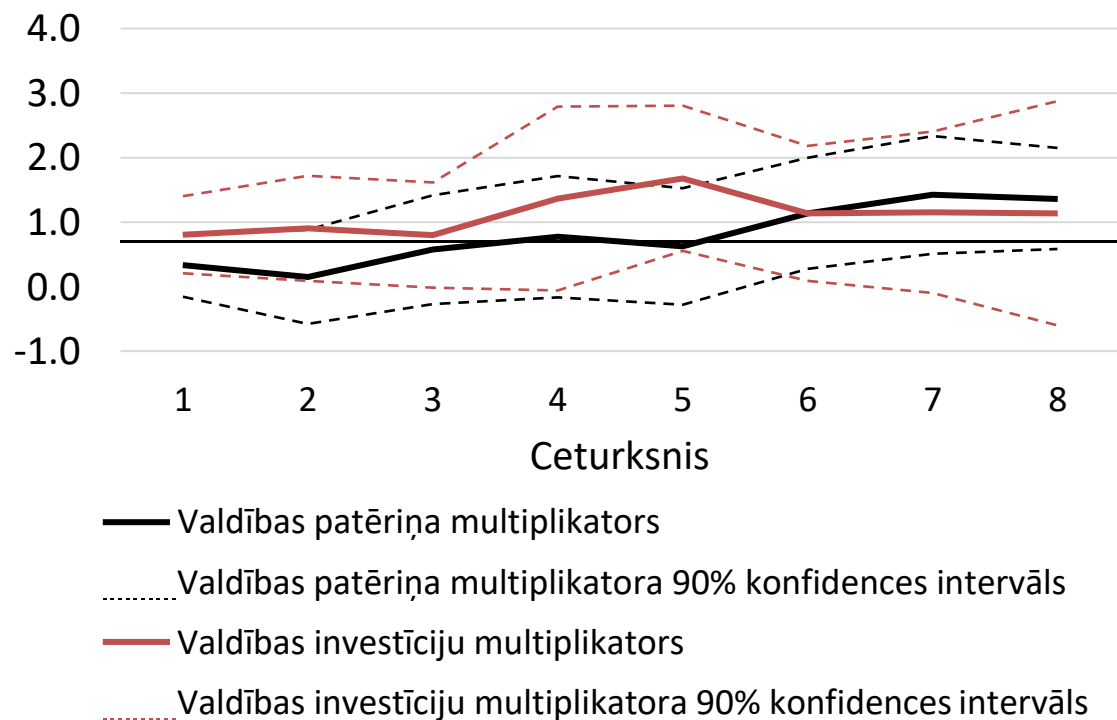
► Informatīvais ziņojums 2017

- *Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Iekšlietu ministriju, Veselības ministriju un Finanšu ministriju (Valsts ieņēmumu dienestu) izvērtēt **vienota valsts tiesu ekspertīžu centra izveides** iespējas.*

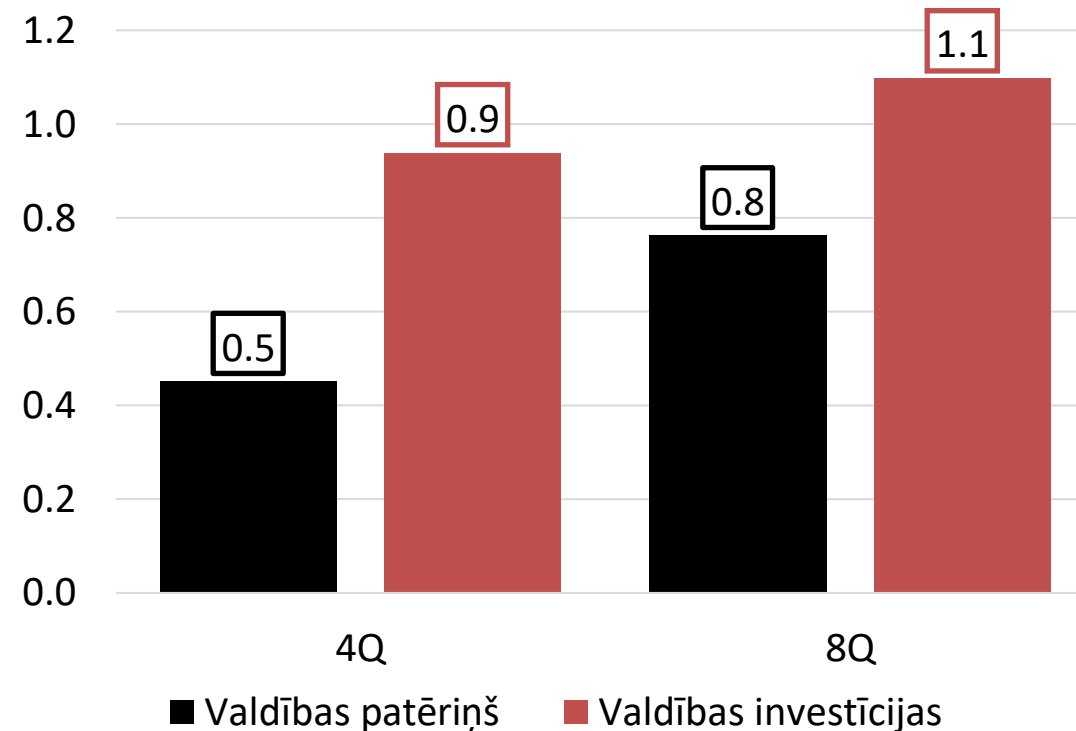
Valdības patēriņš vs Investīcijas

Meklējot vali, jāatceras, ka valdības investīciju kāpums atstāj lielāku ietekmi uz izaugsmi kā patēriņš

Valdības patēriņa un investīciju multiplikatora vērtība

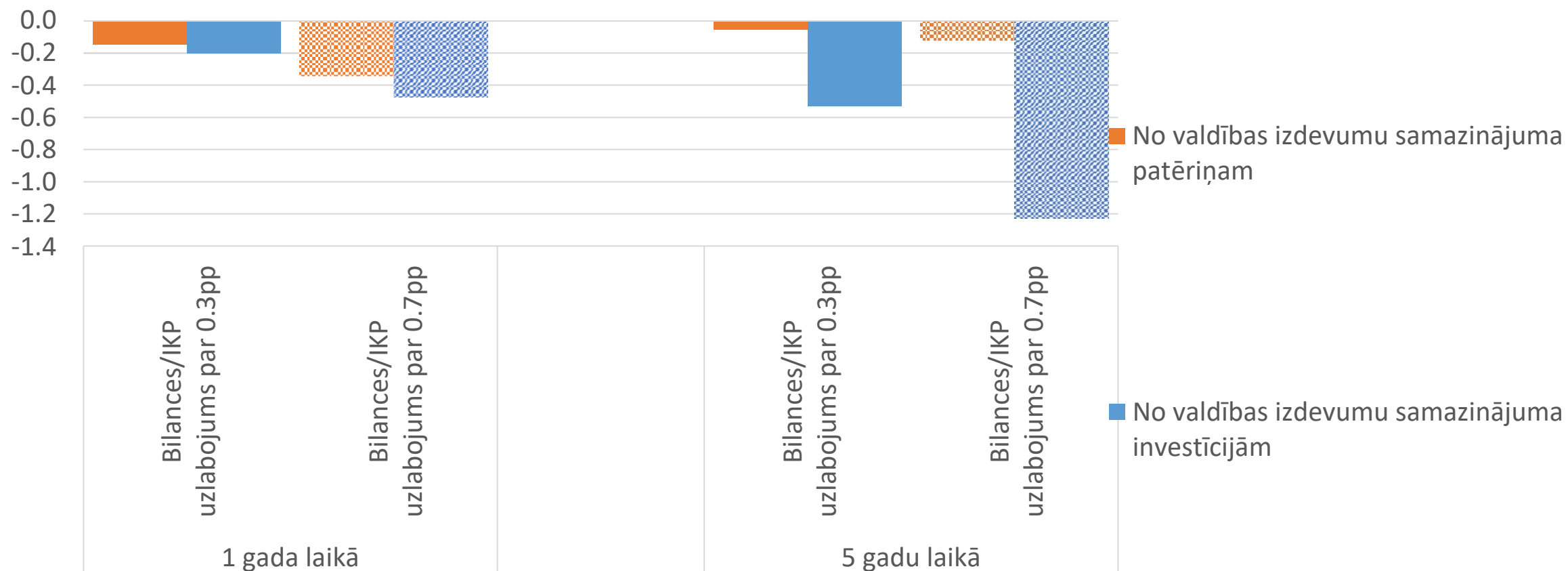


Valdības patēriņa/investīciju multiplikatora vidējā vērtība



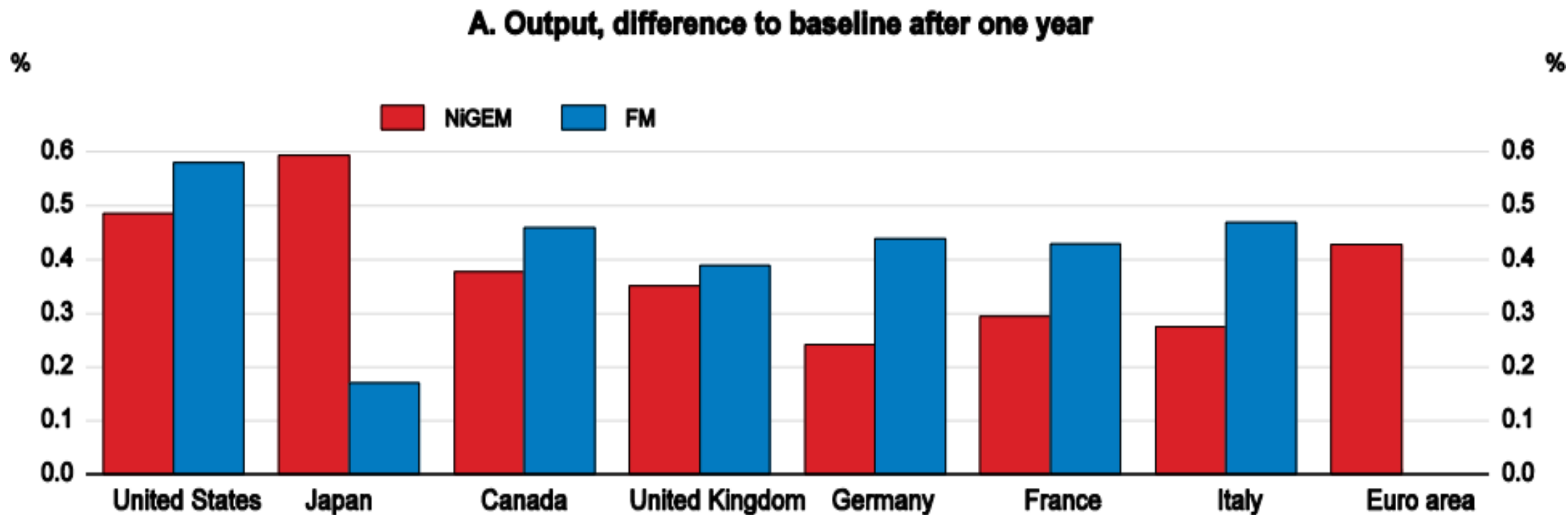
Valdības investīcijas ir produktīvas

Valdības izdevumu samazinājuma kumulatīvā ietekme uz Latvijas IKP līmeni, %
(novirze pret bāzes līmeni)



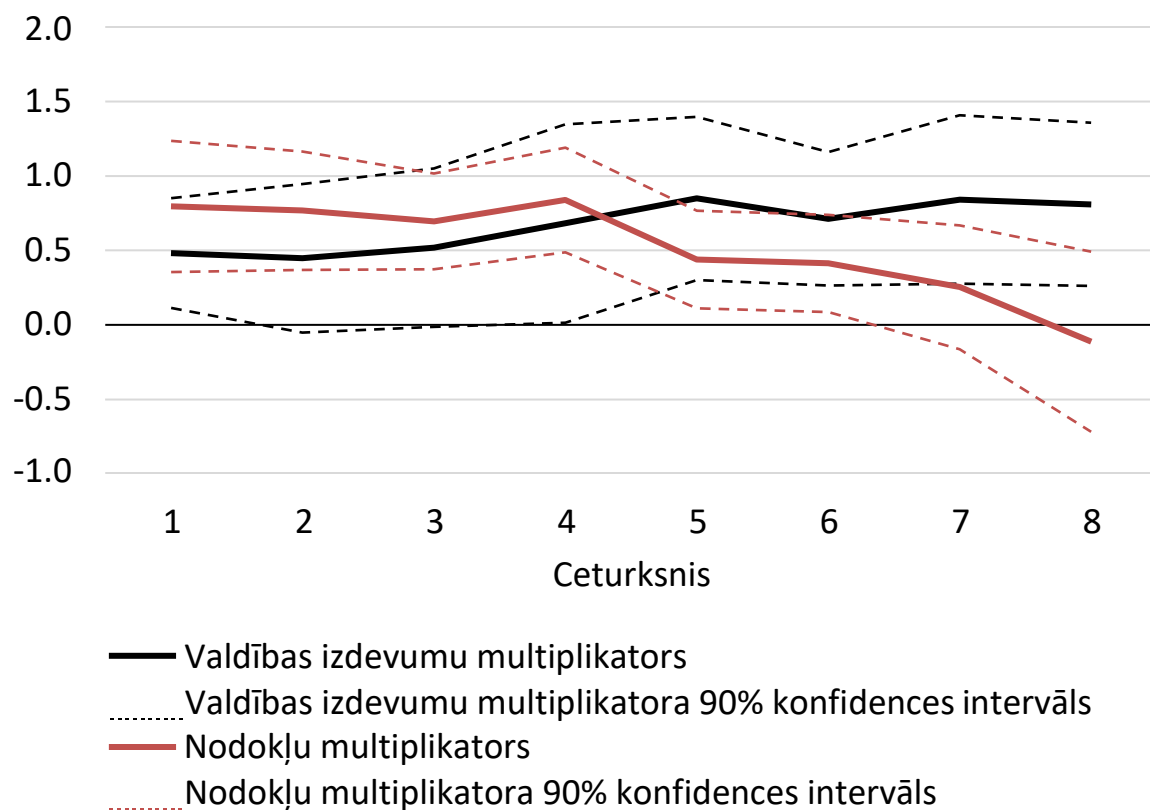
OECD: valsts investīciju pieaugums palielina ekonomikas jau īstermiņā

Figure 6. The short-term effect of a sustained increase in public investment by 0.5% of GDP

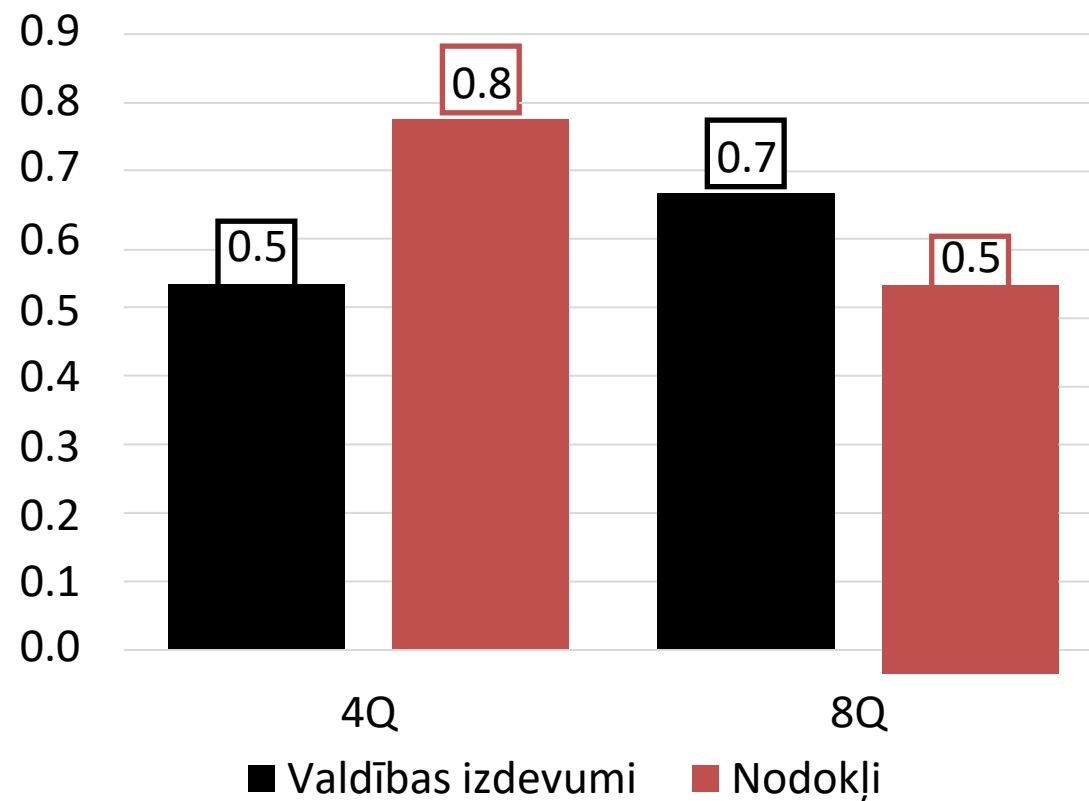


Nodokļu pārmaiņu ietekme izzūd ātrāk kā valdības izdevumiem

Valdības izdevumu un nodokļu multiplikatora vērtība



Valdības izdevumu/nodokļu multiplikatora vidējā vērtība





Mūsu valsts, mūsu banka

Ministrs

J. Reirs

Aļļēna, 67083912
Mara.allena@fm.gov.lv